

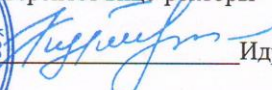
Ф-ОБ-001/187

ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ-ТҮРІК
УНИВЕРСИТЕТІ

«БЕКІТЕМІН»

Университет вице-ректоров

 Идрисова Э.К.

Оқу-әдістемелік комитет шешімі негізінде /
№ 9 хаттама « 25 » 04 2025 ж.

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

("Педагогикалық білім беру әлеуетін күшейту" жобасы)

Бағдарлама деңгейі	Бакалавриат
Білім беру саласының коды мен атауы	6B01 Педагогикалық ғылымдар /
Даярлау бағытының коды мен атауы	6B015 Жаратылыстану пәндері бойынша мұғалімдер даярлау/
ББ тобы және атауы	B014 География мұғалімдерін даярлау
ББ коды мен атауы	6B01524 География (IP)
ББ түрі	Инновациялық ББ
БББ айрықша ерекшеліктері	Дуальды оқыту

2025 жылғы қабылдау

Құрастырушылар: /Разработчики:/ Developers:

Жаратылыстану пәндері мұғалімдерін даярлау бағыты бойынша Академиялық комитет құрамы:
 Состав академического комитета по направлению подготовки учителей естественных наук:
 The composition of the academic committee on the direction of training teachers of natural sciences:

АК төрағасы: / Председатель ИК: /Chairman of the AK:

	Аты жөні/ФИО/Full name	Қызметі, атағы, дәрежесі/Должность, звание, степень/Position, title, rank	Қолы/подпись/ signature
1.	Сарыбаева Әлия Хожанқызы	Физика кафедрасы, п.ғ.к., доцент	

АК мүшелері, академиялық персонал: / Члены академического комитета, академический персонал: /Members of the Academic Committee, academic staff:

	Аты жөні/ФИО/Full name	Қызметі, атағы, дәрежесі/Должность, звание, степень/Position, title, rank	Қолы/подпись/ signature
2.	Беласарова Шынар Магжановна	Экология және химия кафедрасы, аға оқытушысы	

АК мүшесі, жұмыс беруші өкілі:/Член академического комитета, представитель работодателя:/Member of the Academic Committee, employer representative:

	Аты жөні/ФИО/Full name	Қызметі, атағы, дәрежесі/Должность, звание, степень/Position, title, rank	Қолы/Подпись/Signature Күні/ Дата/ Date Мөр/ Печать/ Stamp
3.	Миндетбаева Ақнұр Амангелдіқызы	Н.Ондасынов атындағы Түркістан мамандандырылған мектеп интернат, ғылым жөніндегі директор орынбасары	
4.	Азретбергенова Жаңыл Жарылқасынқызы	№23 Жұмабек Ташенов атындағы ІТМектеп-лицей директоры	

АК мүшесі, білімгерлер өкілі:/Член академического комитета, представитель обучающихся:/Member of the Academic Committee, representative of students:

	Аты жөні/ФИО/Full name	Қызметі, атағы, дәрежесі/Должность, звание, степень/Position, title, rank	Қолы/подпись/s signature
5.	Сындыбай Диас Ерланұлы	6B01514-География білім беру бағдарламасының 4-курс білімгері	

Сыртқы сарапшы/Внешний эксперт/External expert:

№	Аты жөні/ФИО/Full name	Қызметі, атағы, дәрежесі/Должность, звание, степень/Position, title, rank	Қолы/Подпись/Signature Күні/ Дата/ Date Мөр/ Печать/ Stamp
6.	Бисембаев Уалихан Камбарович	М.Жұмабаев атындағы №15 жалпы орта мектеп директоры	
7.	Құдайбергенов Дауденбай Сазанбайұлы	Ахмет Байтұрсынов атындағы №1 жалпы орта мектеп директоры	

«Жаратылыстану пәндері бойынша мұғалімдер даярлау» даярлау бағыты бойынша академиялық комитетте талқыланды.

Обсуждено в Академическом комитете по направлению подготовки «Подготовка учителей по естественнонаучным предметам»/

Discussed in the Academic committee on the direction of personnel training «Teacher training in natural science subjects»

Хаттама/Протокол/Protocol number № 3 « 19 » 03 2025 ж./г./y.

Мазмұны

1. Жалпы ақпарат	4
2. Бағдарламаның негіздемесі	6
3. Педагогтардың кәсіби құзыреттіліктері	6
4. Бағдарлама құрылымы және оқыту нәтижелері.....	8
4.1. Педагогикалық компоненттің құрылымы.....	8
4.2 Пәндік компоненттің құрылымы.....	20
4.3 Міндетті компонент құрылымы	45
4.5 Білім беру бағдарламасын сәтті аяқтауға қойылатын талаптар	60
5. Студенттің жұмыс сипаттамасы	60
6. Баға/бағалау әдістері	60
6.1 Бағалау	60
6.2 Сыртқы бағалау.....	61
7. Оқытушы-профессорлық құрамға қойылатын талаптар.....	62
7.1 Оқытушы-профессорлық құрамға қойылатын талаптар	62
7.2 Қосымша талап етілетін оқытушы-профессорлық құрам	62
7.3 Оқытушы-профессорлар құрамының біліктілігін арттыру қажеттілігі	62
7.4 Қосымша әкімшілік қызметкер қажеттілігі.....	62
8. Ресурстар	63
8.1. Кітапхана ресурсы	63
8.2. IT-ресурстар.....	63
8.3 Инфрақұрылым	63
9. Қосымша ақпарат.....	63
9.1 Қосымша материалдар.....	63
9.2 Электрондық оқыту	63
10. Бекіту.....	64
1-ҚОСЫМША: Білім беру бағдарламасының негізгі қағидаттары.....	64
Әдебиеттер тізімі:	70

1. Жалпы ақпарат

1.1. Білім беру бағдарламасының атауы	6B01524 География (IP)								
1.2. Білім беру бағдарламасын әзірлеу бойынша топ	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Жетекші университет</th><th>Қатысушы университеттер</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті</td><td>Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті</td></tr> <tr> <td></td><td>Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті</td></tr> <tr> <td></td><td>М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті</td></tr> </tbody> </table>	Жетекші университет	Қатысушы университеттер	Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті		Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті		М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті
Жетекші университет	Қатысушы университеттер								
Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті								
	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті								
	М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті								
1.3. Білім беру бағдарламасының типі (Ұлттық біліктілік шеңберіне сәйкес)	Бакалавриат, 6 деңгей								
1.4. Жалпы академиялық кредиттер саны	254								
1.5. Оқу түрі	Күндізгі								
1.6. Бағдарламаның болжалды ұзақтығы	4 жыл								
1.7. Білім беру бағдарламасының қысқаша сипаттамасы Білім беру бағдарламасының мақсаттары мен міндеттері	Бұл «География» білім беру бағдарламасы (БББ) әртүрлі қазақстандық жоғары оқу орындарының ынтымақтастығымен және халықаралық консультанттарды тарта отырып әзірленген, педагогтарды даярлауға арналған ұлттық білім беру бағдарламасы болып табылады. Бұл білім беру бағдарламасы ұлттық болғандықтан, ондағы сипаттамалық мәтіндерде нақты ақпарат жоқ, бірақ жалпы педагогикалық қағидаттар мен тақырыптар қамтылған (сонымен қатар 1-қосымшаны қараңыз.). Толығырақ сипаттамалар, мысалы, әдіснамалар мен бағалау институционалдық және өңірлік жағдайларды ескере отырып, жоғары оқу орындарының іске асыру жоспарларында айқындалатын болады. «География» білім беру бағдарламасы (БББ) оқу орындарында (мектептер, колледждер, гимназиялар) жаратылыстануды оқытуға маманданғысы келетін оқытушыларға арналған педагогикалық білім беру бағдарламасы. БББ 60 академиялық кредит педагогикалық компоненттен (педагогикалық практиканы қоса алғанда), 56 академиялық кредит міндетті компоненттен және 130 академиялық кредит пәндік компоненттен (8 Академиялық кредит қорытынды аттестаттауды қоса алғанда) тұрады. Пәндік компонент 7 модульден тұрады: "Әлемнің географиялық кескіні", "Физикалық география", "Қоғамдық география", "Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі", "Қазақстан географиясы", "Географиялық білім беруді цифрландыру", "Географиядағы зерттеу дағдылары". Заманауи география саласында пәндік даярлығы, жалпы кәсіптік, коммуникативті және цифрлық құзыреттіліктері бар, білім беру және оқыту үдерісін ұйымдастыруға қабілетті, педагогикалық салада кәсіби қызметті жүзеге асыратын география пәні мұғалімдерін даярлау БББ бірегейлігі география бойынша әзірленген білім беру бағдарламасы зерттеушілік, геоақпараттық және цифрлық дағдыларды дамытуға, функционалдық сауаттылықты, сыни ойлауды, пәнаралық байланысты және икемді дағдыларды дамытуға, студентке бағытталған оқыту қағидаттарына көп көңіл бөлінетінінде.. География ғылымының теориясы мен әдістемесі, географияны оқытудың практикалық әдістемесі, зерттеу құзіреттілігі, құндылыққа бағдарланған құзыреттіліктер сынды география бойынша әзірленген құзыреттіліктер қарым-қатынас, ынтымақтастық, дамыту, ой елегінен өткізу, зерттеу және қоршаған әлемге эмоционалды-құндылық қарым-қатынасты қалыптастыруға бағытталған. Модульдер курсаралық пәндерді және пәнаралық байланысты қамтиды. БББ білім беруде де, ғылымда да сұранысқа ие болады, өйткені олар студенттердің ғылыми-зерттеу жұмысының дағдыларын қалыптастырады. Географиялық								

	зерттеудің практикалық әдістеріне үйрету далалық тәжірибелер барысында оқытудың бірінші кезеңінен бастап студенттерді географиялық зерттеу және жобалық жұмыстарға тартады. Білім беру бағдарламасы теориялық білімді өмір қажеттіліктеріне жақындату үшін білім беру үдерісінде интеграцияланған оқыту, STEM және CLIL технологиялары ретінде практикаға бағытталған оқыту үлгісін пайдаланады. БББ болашақ мұғалімдердің құқықтары мен мүдделеріне нұқсан келтірмей, теңдік, сыйластық, төзімділік қағидаттарын сақтай отырып, оқуға тең мүмкіндіктер береді. Табиғаты жағынан ол пәнаралық, болашақ мұғалімдерге бағытталған, ғылыми интеграцияланған және проблемалық-бағдарланған болып табылады, ал курстарды таңдау тарих пен қоғамның өзекті мәселелерімен анықталады және курстардың халықаралық сипаттамаларына сәйкес келеді. БББ оқыту мен бағалау әдістері, сондай-ақ пәндік курстар бағдарламада көрсетілген құзыреттіліктерге қол жеткізу мен өлшеуді қамтамасыз ететіндей етіп таңдалатын, сындарлы келісім қағидаттарын көздейтін. Сонымен қатар, БББ болашақ мұғалімдердің көпұлтты және көпконфессиялы құрамын және олардың оқытуды қолдаудағы әртүрлі қажеттіліктерін ескере отырып, инклюзивті тәсілді ұстанады.
1.8 Білім беру бағдарламасының негізгі қағидалары	
Құзыреттілікке негізделген педагогикалық білім беру: Педагогтың құзыреттілігі педагогика саласындағы және оның пәндік саласындағы құзыреттілігін әр түрлі қызмет жағдайында оқытудың теориялық және практикалық құзыреттілігімен біріктіреді. Мұғалім өз пәніне қажетті білім мен дағдыға ие, сондықтан бір пәнді оқытын жастар мен ересектерге білім беріп, бағыт-бағдар бере алады. Мұғалімнің құзыреттілігі жоспарлауға, бағыттауға, оқытуға және бағалауға бағытталған. Сондықтан мұғалімнің оқыту және құзыреттіліктерін дамыту бойынша жеткілікті теориялық білімі болуы керек. Сонымен қатар, бүгінгі еңбек ету саласында ынтымақтастық пен байланыс құруға, дағдыларды дамытуға, өзінің және айналасындағылардың әл-ауқатын қолдау мен сақтауға баса назар аударылады. Мұғалімнің құзыреттілігіне еңбек нарығындағы, білім беру құрылымындағы, жалпы қоғамдағы өзгерістер әсер етеді; осы элементтердің барлығы мұғалім жұмысының қарқынды сипатын көрсетеді. Жұмыс жағдайында болатын түрлі құбылмалы өзгерістер мұғалімнің өз қызметін бағалай алу мен реттей алу қабілетіне көңіл аудартады. Өзін-өзі бағалау дағдысы кәсіби тұлғаны дамытудың маңызды бөлігі болып табылады. Мұғалімдер үнемі құндылықтарға негізделген шешімдер қабылдайды, бұл кәсіби этика мәселелерін қарастыру қажетті кәсіби дағдылардың бірі екенін білдіреді. Өзгерістер сарапшылық білімді дамытуды, үйрену қабілетін, сондай-ақ реформалау және қоғамдағы жұмыс істеу әдістерін жаңартып отыруды талап етеді. Құзыреттілікке негізделген педагогикалық білім беру бағдарламасы. Құзыреттілікке негізделген педагогикалық білім беру бағдарламасы үш бөліктен тұрады: 1) педагогикалық компонент, 2) пәндік компонент, 3) міндетті компонент. Бұл құрылымдардың әрқайсысы модульдер мен тиісті курстардан құралады. Курстардың оқыту нәтижесі оқыту жұмысында қажетті құзыреттіліктерді сипаттайды және ҰБШ (ұлттық біліктілік шеңбері) жүйесінің алтыншы деңгейіне жатады. Білім беру бағдарламасы келесі негізгі қағидаларға негізделеді: - Құзыреттілік әдісі; - Конструктивті (сындарлы) келісім; - Студенттерге бағдарланған және белсенді оқытуды қолдайтын әдістер; - Зерттеуге негізделген оқыту; - Пәнаралық оқыту; - Инклюзия; - Педагогтардың кәсіби дамуы және өзгерістерді басқару; (толығырақ ақпаратты Қосымшадан қараңыз)	
1.9 Берілетін дәреже	
«6B01524 – География» білім беру бағдарламасы бойынша білім бакалавры	

2. Бағдарламаның негіздемесі

Дүниежүзілік банк қолдап отырған білім беруді жаңғырту жобасының аясында жоғары оқу орындары болашақ мұғалімдердің тұтас дамуын қамтамасыз ететін құзыреттілікке бағдарланған білім беру қағидаттарына сәйкес педагогикалық білім берудің отыз (30) білім беру бағдарламасын халықаралық әріптестікте қайта қарады. Сонымен қатар студенттерге бағдарланған тәсіл Болашақ мұғалімдер өздерінің сыныптағы жұмысына көшіре алатын, практикалық мысалдар, эксперименттер және тәжірибе ұсыну арқылы оларды мұғалім кәсібіне жақсырақ дайындайды.

Жаңартылған бастауыш және орта білім беру талаптарына сай болу үшін педагогтардың кәсіби құзыреттіліктері қайта бағаланып, толықтырылуы тиіс. Орта білім берудегі жаңа тәсілдер педагогикалық білім беруде, түлектердің бейінінде көрініс табуы керек. Сондай-ақ, (30) жаңартылған немесе жаңа білім беру бағдарламалары студенттердің мұғалім кәсібінде маңызды жалпы құзыреттіліктерін тиімдірек жетілдіру мақсатында әзірленді. Инклюзивтілік және пәнаралық сынды қазақстандық білім беру жүйесі дамытуға тырысатын, бірқатар педагогикалық қағидалар назарға алынды. Сонымен қатар, бұл білім беру бағдарламаларында қауымдастық пен бүкіл білім беру секторын дамыту үшін жеке тәжірибесі мен мектептерінің іс жүзіндегі қызметін үнемі талдап, бағалай алатын практик-педагог болатындай болашақ мұғалімдердің зерттеу дағдыларын дамытуға ерекше көңіл бөлінеді.

3. Педагогтардың кәсіби құзыреттіліктері

Мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігі педагогикалық құзыреттіліктен, пәндік құзыреттіліктен және жалпы құзыреттіліктен тұрады деп анықталған. Демек, құзыреттілікке негізделген педагогикалық білім беру бағдарламасы үш бөліктен тұрады: 1) Педагогикалық компонент; 2) Пәндік компонент, 3) Міндетті компонент. Құзыреттіліктер саласы мен оқу нәтижелері әрбір компонент үшін жеке-жеке анықталды.

3.1. Педагогикалық және жалпы құзыреттілік салалары/оқу нәтижелері

• Педагогика және дидактика саласындағы құзыреттіліктер

1. Болашақ мұғалімдердің оқу туралы негізгі білімі мен түсінігі бар және оқу/оқыту процесінде оқушылардың әртүрлілігін ескере алады, сонымен қатар олардың өмірлік және оқу контекстін ескере отырып, олардың психологиялық әл-ауқатын этикалық тұрғыдан қолдауға қабілетті.
2. Болашақ мұғалімдер білім беру ортасының әртүрлі типтеріндегі оқу және көшбасшылық процестерін педагогикалық мағыналы түрде жобалауға, жүзеге асыруға, бағалауға және дамытуға, соның ішінде тәрбиешінің оқытуды қолдайтын әртүрлі цифрлық ресурстарды пайдалану мүмкіндігіне ие.

• Өзара іс-әрекетке қатысты құзыреттіліктер аясы

3. Болашақ мұғалімдер әртүрлі интерактивті көп мәдениетті қарым-қатынастар мен қоғамдарда, осы қызмет түрінің алдында қойылған мақсаттарды ескере отырып, офлайн да, онлайн да сындарлы сөйлесе алады;
4. Болашақ мұғалімдер әртүрлі кәсіби желілік қауымдастықтарда жұмыс істей алады, сондай-ақ сындарлы меншік педагогикалық және қоғамдық қызметке қажетті кәсіби қарым-қатынасты түзе алады.
5. Болашақ мұғалімдер орта білім берудегі үш тілдік білім беру шеңберінде оқыту мүмкіндігіне, сондай-ақ педагогтың жаһандық білім беру қауымдастығына қатысу қабілетіне ие.

• Педагогтардың жұмыс ортасына қатысты құзыреттіліктер аясы

6. Болашақ мұғалімдер халықаралық және ұлттық келісімдер және құжаттармен, сондай-ақ қоғамның әлеуметтік-мәдени құрылымдарымен, мекемелерінің жұмысына және өзінің қызметіне әсер ететін ұлттық білім беру қағидаттарымен, заңнамаларымен және ережелерімен таныс.
7. Болашақ мұғалімдер (а) ұйымының қызметіне байланысты өз қызметін қарастыруға; (ә) өзара және мектептен тыс серіктестер (отбасы, аймақтық субъектілер, еңбек қызметі) арасында оң көзқарас пен көп бейінді серіктестікті құру бағытында парасатты жұмыс істеуге қабілетті.

• Кәсіби дамуға қатысты құзыреттіліктер аясы:

8. Болашақ мұғалімдер ойлауға, сондай-ақ өзінің құндылықтарын, ұстанымдарын, этикалық қағидаттары мен жұмыс істеу әдістерін сыни тұрғыдан бағалауға, сонымен қатар меншік педагогикалық дамуы, ұйымының дамуы мен кәсіби өркендеуі жолында жаңа мақсаттар қоюға қабілетті.
9. Болашақ мұғалімдер аймақтық, ұлттық және халықаралық деңгейде күтілетін өзгерістерге байланысты өздерінің педагогтік қызметін, жұмыс істейтін ұйымдарының қызметін дамыту қабілетіне ие.
10. Болашақ мұғалімдер әртүрлі сенімді көздерден және әртүрлі ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың көмегімен теориялық білімді өндіріп, іздеп, сыни іріктей алады, тәжірибелік біліммен қосылып, олар оның өзінің, оның қауымдастығы ұстанатын теорияларды дамытуға ықпал етеді, сонымен қатар оқытудың алға басуы мен меншік кәсіби өсуі үшін білімді қолдануға қабілетті және дайын.

3.2 Пәндік және жалпы құзыреттілік салалары/оқу нәтижелері

• Құзыреттілік саласы – география ғылымының теориясы мен әдіснамасы 1. Болашақ мұғалімдер географиялық және онымен байланысты (биология, химия, физика, экология, туризм, экономика негіздері және т.б.) ғылымдар жүйесін түсіну және меңгеру үшін іргелі әдіснамалық және теориялық мәні бар іргелі ғылыми тұжырымдамаларды біліп, түсіне алады. 2. Болашақ мұғалімдер табиғаттың бірлігі мен тұтастығы, адамның табиғатпен негізгі бірлігі туралы түсінік беру үшін географиялық қабатта болып жатқан құбылыстар мен үдерістер арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды жалпылап, талдай алады. 3. Болашақ мұғалімдер географиялық карталардың ерекшеліктері мен қасиеттерін түсініп, кескіндеудің картографиялық тәсілдерін және табиғат нысандарының кеңістіктік-уақыттық үлгісін түсіну қағидаттарын ажырата алады. 4. Болашақ мұғалімдер факторлардың алуандығын, олардың арасындағы күрделі және сызықтық емес байланыстардың болуын анықтау және негіздеу үшін жаһандық деңгейден жергілікті деңгейге дейін адам мекендейтін географиялық ортаны қалыптастыратын және өзгертетін табиғи, экономикалық және әлеуметтік факторларды дәлелдей алады.
• Құзыреттілік саласы – географияны оқытудың практикалық әдістері 5. Болашақ мұғалімдер инновациялық педагогикалық технологияларды пайдалана отырып, пәнді оқытудың алға қойған мақсатына сәйкес оқу іс-әрекетінің шарттарын құрастыра алады. 6. Болашақ мұғалімдер қазіргі қоғамның географиялық көзқарасын кеңейту және демонстрациялық эксперимент пен практикалық жұмыстарды әзірлеу, сонымен қатар географиялық карталарды құру, география ғылымының ақпаратын қабылдау, сақтау, өңдеу және беру үшін ІТ қолдана алады. 7. Болашақ мұғалімдер аналитикалық және сыни ойлауды дамытуға арналған тапсырмаларды әзірлеу үшін студенттердің мәдениетаралық білімдерін кеңейте отырып, жаратылыстану пәндерін пәндік-тілдік оқытудың CLIL технологиясын пайдалана алады. 8. Болашақ мұғалімдер қоршаған ортаның жаһандық және жергілікті мәселелерін шешу үшін ғылымның басқа салаларындағы білімдерді қолдану және біріктіру бойынша өз ұстанымдарын дәлелдей алады. 9. Болашақ мұғалімдер білімдерін іс жүзінде көрсету үшін әртүрлі әдістерді қолданады (оның ішінде сыныптағы және сыныптан тыс сабақтар, жеке және топтық жобалар, ауызша, жазбаша және кинестетикалық тапсырмалар)
• Құзыреттілік саласы - Зерттеу құзыреттілігі 10. Болашақ мұғалімдер ҒЗЖ нәтижелеріне негізделген оқыту мазмұнын түсіндіре алады және оқуды зерттеуге бағыттай алады. 11. Болашақ мұғалімдер педагогикалық бақылаулар, эксперименттер және ІТ-технологиялар негізінде жаңа сенімді фактілерді алып, оларды оқу-зерттеу үдерісінде қолдана алады, сыни талдау жүргізеді, оқу зерттеулерінің нәтижелері туралы ақпаратты бағалай алады. 12. Болашақ мұғалімдер оқу үрдісінде зерттеу жүргізу үшін физикалық-географиялық және экономикалық-географиялық әдістерді және іс-жүзіндегі мәселелерді шешу үшін далалық, геоақпараттық, статистикалық әдістерді қолдана алады. 13. Болашақ мұғалімдер географиялық, экологиялық үдерістер мен құбылыстар салдарының динамикасын болжау мақсатында география бойынша алған білімдерін жүйелеп, жалпылай алады. 14. Болашақ мұғалімдер географияны оқытудың мазмұнын әртүрлі нұсқаларда түсіну үшін зерттеу және проблемаға бағытталған әрекеттерді пайдаланады.
• Құзыреттілік саласы - Құндылыққа бағдарланған құзыреттіліктер 15. Болашақ мұғалімдер географияны оқу үдерісінде құндылықты өзіндік анықтаудың тұжырымдамалық негіздерін түсіндіре алады. 16. Болашақ мұғалімдер құндылық тетігін және құндылық бағдарларының қалыптасу үдерісін (географиялық нысандар мен құбылыстарға қызығушылық, табиғатты сүю және табиғат байлықтарын ұқыпты пайдалану және т.б.) түсінеді. 17. Болашақ мұғалімдер заманауи қоғамның географиялық дүниетанымы мен географиялық мәдениетін түсіндіреді және мүмкіндігі шектеулі оқушыларды инклюзивті білім беруде оқыту мен тәрбиелеудің психологиялық-педагогикалық мәселелерін түсінеді, тұлғаның қалыптасуы мен дамуының негізгі факторларын анықтайды. 18. Болашақ мұғалімдер білімдерін пайдалана отырып, әділ, ынтымақтастыққа дайын, тұрақты және бейбіт демократиялық қоғамдастықтарды құра, тұрақты даму мәселелерін шешуге географиялық тәсілдерді бағалай алады.
3.3 Міндетті компонент: құзыреттілік салалары/оқу нәтижелері
• Дүниетанымдық, тарихи және адамгершілік дамуға қатысты құзыреттілік бағыты

1. Болашақ мұғалімдер табиғи және әлеуметтік әлемді ғылыми әрі философиялық таным әдістерімен ғылыми түсіну мен зерттеуді қамтитын философия негіздерін білу арқылы қалыптасқан дүниетанымдық ұстанымдар негізінде қоршаған ортаны бағалай алады.
2. Болашақ мұғалімдер мифологиялық, діни және ғылыми дүниетанымның мазмұны мен ерекшеліктерін түсіндіре алады.
3. Болашақ мұғалімдер Қазақстанның тарихи дамуының негізгі кезеңдерін, заңдылықтары мен ерекшеліктерін терең түсініп, ғылыми талдау жасай алады
4. Болашақ мұғалімдер Қазақстанның тарихи оқиғаларының себептері мен салдарын талдай алады.

• **Әлеуметтік, мәдени және азаматтық дамуға қатысты құзыреттіліктер бағыты**

5. Болашақ мұғалімдер өзінің моральдық және азаматтық ұстанымдарын дамыта алуы және қоғамның әлеуметтік, іскерлік, мәдени, құқықтық және этикалық нормаларына сәйкес әрекет ете алады.
6. Болашақ мұғалімдер әлеуметтік-саяси, экономикалық және құқықтық білімдерінің негіздерін біледі және түсінеді, өзінің жеке және кәсіби бәсекеге қабілеттілігін көрсете алады.
7. Болашақ мұғалімдер әлеуметтік және өндірістік саладағы жағдайларға баға беріп, болып жатқанның барлығына өзінің берген бағасын дәлелдей алады.

• **Тұлғааралық әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынасқа қатысты құзыреттіліктер бағыты**

8. Болашақ мұғалімдер тұлғааралық, әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынастың түрлі саласында жағдайды бағалай алады; қазақ, орыс және шет тілдерінде ауызша/жазбаша қарым-қатынас жасай алады.
9. Болашақ мұғалімнің өзінің жеке қызметінде ақпараттық-байланыстық технологияның түрлерін – ақпаратты іздеу, сақтау, өңдеу, қорғау, тарату үшін интернет-ресурстарды, бұлтты және мобильді сервистерді пайдалану мүмкіндігіне ие.
10. Болашақ мұғалімдер дене тәрбиесі әдістері мен құралдары арқылы толыққанды әлеуметтік және кәсіби қызметін қамтамасыз ету үшін салауатты өмір салтын ұстана алады.
11. Болашақ мұғалімдер әдіснама мен талдауды таңдай, ғылыми зерттеу әдістері мен тәсілдерін қолдана, сондай-ақ жаңа білімді түзе алады.

4. Бағдарлама құрылымы және оқыту нәтижелері

4.1. Педагогикалық компоненттің құрылымы

Педагогикалық компоненттің көлемі педагогикалық практиканы қоса алғанда, 60 академиялық кредитті құрайды. Бұл компонент ПБ барлық оқу бағдарламалары үшін ортақ болып табылады. Педагогикалық компонентті жобалау үдерісіне барлық университеттер бірлесе қатысты. Компонент икемді болып табылады және жекелеген университеттер оны нақты жағдай мен қажеттіліктеріне сәйкес іске асыруға мүмкіндік берілген.

Педагогикалық компоненттің жалпы құрылымы:

Модуль атауы және негізгі пәндер	Академиялық кредит
БІЛІМ АЛУШЫНЫ ТҮЛҒА РЕТІНДЕ ҚОЛДАУ	17
Білім берудегі психология және өзара әрекеттесу мен коммуникация тұжырымдамалары	4
Білім беру туралы ғылым және оқытудың негізгі теориялары	3
Балалардың жас ерекшелік және физиологиялық даму ерекшеліктері	3
Инклюзивті білім беру ортасы	3
Оқытуды жоспарлау және дербес оқыту	4
ОҚЫТУ ЖӘНЕ ҮЙРЕТУ ҮШІН БАҒАЛАУ	9
Оқыту әдістері мен технологиялары	5
Бағалау және дамыту	4
МҰҒАЛІМ - РЕФЛЕКСИЯЛЫҚ ПРАКТИКА ИЕСІ	9
Педагогикалық зерттеулер	4
Зерттеулер, даму және инновациялар	5
МҰҒАЛІМ – ОҚУ ФАСИЛИТАТОРЫ (ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ПРАКТИКА)	25

Мұғалім кәсібіне кіріспе (оқу практика, 1-курс)	2
Психологиялық және педагогикалық бағалау (психологиялық- педагогикалық практика, 2-курс)	2
Педагогикалық технология (педагогикалық практика, 3-курс)	6
Білім берудегі зерттеулер мен инновациялар (өндірістік-педагогикалық практика, 4-курс)	15
Жалпы академиялық кредит саны	60

Модульдер, курстар мен олардың оқу нәтижелері және құзыреттіліктер салаларымен байланысы жайлы толығырақ:

Білім алушыны тұлға ретінде қолдау, барлығы 17 академиялық кредит

Бұл модульде білім алушылардың дара қажеттіліктерін және оқытудағы дара айырмашылықтарды түсінуге көмектесетін психологиялық теориялар, тұжырымдар мен үлгілердің шолуы келтірілген. Модуль педагогикалық мамандық болашақ мұғалімдерінің бойында оқытуды дараландыру және оқыту барысында білім алушылардың алуандығын ескеруге мүмкіндік беретін құзыреттіліктерді қалыптастырады. Психологиялық қауіпсіз білім беру ортасын құру және қолдау арқылы модуль білім алушылардың амандығын арттыру маңыздылығына басты назар аударады.

Курс атауы	Білім берудегі психология және өзара әрекеттесу мен коммуникация тұжырымдамалары
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Білім алушыны тұлға ретінде қолдау, барлығы 17 академиялық кредит
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (1) • Әрекеттестік үшін құзыреттіліктер саласы (3, 4) Болашақ мұғалімдер заманауи психологиялық теориялар мен үлгілер, сондай-ақ тұлғаның қызметі және оның жеке қасиеттері туралы білімге ие. Олар бұл білімді әртүрлі білім беру мәнмәтінінде мұғалімдік қызметінде қолдана алады. Болашақ мұғалімдер білім беру үрдісінде диалогты, өзара әрекеттесуді және қарым-қатынасты дамыта отырып, білім алушылардың қолайлы дамуына ықпал етеді. Олар білім алушылардың отбасыларымен, сондай-ақ серіктестіктің басқа да түрлері шеңберінде қарым-қатынас жасауға, өзара әрекеттесуге және ынтымақтасуға және өздерінің педагогикалық қызметін дамытуға қолайлы жаңа өзара байланыстар жасауға қабілетті.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • педагогикалық психологияның негізгі ұғымдары мен терминдерін меңгеріп, психологиялық-педагогикалық білімді практика жүзінде қолданудың негізгі салаларын біледі • оқу және тәрбие үдерісіндегі адамның танымдық және жеке даму заңдылықтарын, фактілер мен құбылыстарды талдайды • әр түрлі деңгейдегі білім беру ортасын жобалау, сараптау және түзету мәселелерін шешуде кешенді тәсілді қолданады • үздіксіз оқыту тұжырымдамасын адамның когнитивті және жеке даму үрдісінің бөлігі ретінде түсінеді • жеке, қоғамдық және желілік деңгейлердегі қарым-қатынас пен өзара әрекеттестіктің негізгі тұжырымдамалары мен теорияларын қолданады • оқуға көмектесу үшін ең қолайлы қарым-қатынас пен өзара әрекеттесу әдістерін таңдай алады (офлайн, онлайн, аралас, гибриді) • қолайлы орта қалыптастыруға және дамуына ықпал ететін әрекет жасай алады.

Курс атауы	Білім беру туралы ғылым және оқытудың негізгі теориялары
Компонент	Педагогикалық компонент

Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Білім алушыны тұлға ретінде қолдау, барлығы 17 академиялық кредит
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (1, 2); Оқыту теориялары, заманауи дидактикалық тұжырымдамалар және оқытудың инновациялық технологиялары туралы білімді кеңейту және қалыптастыру: педагогика және дидактика саласындағы педагогикалық құзыреттілікті жетілдіру болып табылады. Мазмұны: болашақ мұғалімдер әртүрлі оқыту теориялары мен педагогикалық модельдерге әкелетін адам туралы тұжырымдамалық түсініктер сияқты педагогикалық ғылымның негіздерін үйренеді. Теориялық тұжырымдамаларды түсінуге сүйене отырып, болашақ мұғалімдер әртүрлі оқу жағдайлары үшін тиісті педагогикалық таңдау жасай алады. Қалыптасқан құзыреттіліктер: оқытудың жан-жақты процестеріне сәйкес келетін оқыту теориялары мен педагогикалық модельдерді қолдану.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - адам тұжырымдамалары мен олардың оқуды түсінудегі және білім беру үдерісін жобалаудағы маңызын ажыратады; - оқыту теориялары мен олардың оқуды түсінудегі және білім беру үдерісін жобалаудағы маңызын ажыратады; - жан-жақты оқыту үдерісіне қолайлы оқыту теориялары мен педагогикалық үлгілерді қолданады.
Курс атауы	Балалардың жас ерекшелік және физиологиялық даму ерекшеліктері
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Білім алушыны тұлға ретінде қолдау, барлығы 17 академиялық кредит
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (2) Болашақ мұғалімдер психиканың қалыптасуымен, оның қызметімен және даму заңдылықтарымен танысады. Болашақ мұғалімдер білім алушылардың дауымен бақылай алады және соған сай жас ерекшеліктеріне сәйкес оқу үрдістерін жоспарлап, жүзеге асыра алады және білім алушылардың жеке қажеттіліктерін ескере алады. Болашақ мұғалімдер әр түрлі жағдайларда шығармашылық тұрғыда және жағдаятқа сай әрекет ете алады және жалпы білім беру мен білім алушылардың игілігін сақтай алады. Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • әр білім алушылардың бастапқы кезеңдерін, олардың оқу әлеуеті мен нақты қолдау қажеттіліктерін тани алады; • өз білім алушыларына нақты қолдау, жетекшілік ету, оқыту және бағалауға қатысты жеке қажеттіліктерін қарастыра алады; • инклюзия мен нақты қолдау көрсету үшін әртүрлі әдіснамалық шешімдермен танысады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - әр білім алушылардың бастапқы кезеңдерін, олардың оқу әлеуеті мен нақты қолдау қажеттіліктерін тани алады - өз білім алушыларына нақты қолдау, жетекшілік ету, оқыту және бағалауға қатысты жеке қажеттіліктерін қарастыра алады - инклюзия мен нақты қолдау көрсету үшін әртүрлі әдіснамалық шешімдермен танысады
Курс атауы	Инклюзивті білім беру ортасы
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Білім алушыны тұлға ретінде қолдау, барлығы 17 академиялық кредит

Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (2); - Мұғалімдердің жұмыс ортасы үшін құзыреттіліктер саласы (6,7) Болашақ мұғалімдер оқыту үдерісінде білім алушылардың әртүрлілігін түсінеді, сондай-ақ олардың өмірі мен оқу жағдаяттарын ескеру мүмкіндігіне ие. болашақ мұғалімдер тиісті АКТ, үйретуші және көмекші технологияларды қолдана отырып, білім алушыларды оқытуды және оларды білім беру үдерісіне қосуда қолдайды. Болашақ мұғалімдер қауымдастықпен (мұғалімдер, білім алушылар, ата-аналар/қамқоршылар) ынтымақтастықта, психологиялық және этикалық тұрғыдан олардың әл-ауқатын қолдайды. Мақсаты: педагогика, дидактика және мұғалімдердің жұмыс ортасының құзыреттілігін арттыру. Студенттер оқу/оқыту процесінде оқушылардың әртүрлілігін түсіну және ескеру мүмкіндігіне ие, олардың өмірі мен оқуының мәнмәтінін ескере отырып, ақыл-ой және этикалық тұрғыдан әл-ауқатты қолдайды. Студенттер: * әртүрлілікті қабылдау, мектептерде туындайтын қатысу мен оқудағы кедергілерді анықтайды. * даму басымдықтарын анықтап, әртүрлілікті қолдау үшін іс-шараларды жоспарлайды (білім беру бағдарламаларын бейімдеу, сараланған сабақтарды әзірлейді). * барлық оқушыларды қолдау үшін АКТ қолданады; * инклюзивті құндылықтардың негізін құру және оқушылардың тұрақты мектеп жүйелеріне қатысуы мен үлгерімін қолдау мақсатында мектеп қоғамдастығында (мұғалімдер, оқушылар, ата-аналар/қамқоршылар) ынтымақтастыққа жәрдемдеседі.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - әр түрлі оқушылар тобына қатысу мен оқуға әсер ететін жеке білім беру қажеттіліктерін анықтайды; - білім алушылардың оқуын қолдау және оларды білім беру үдерісіне қосу үшін АКТ және көмекші технологияларды пайдаланады. - ынтымақтастық пен инклюзияға ықпал ететін құндылықтар мен тәсілдерді үйретеді; - қоғамдастықтың ынтымақтастығын қолдайды (мұғалімдер, білім алушылар, ата-аналар/қамқоршылар).
Курс атауы	Оқытуды жоспарлау және дербес оқыту
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Білім алушыны тұлға ретінде қолдау, барлығы 17 академиялық кредит
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (1, 2) Болашақ мұғалімдер өздерінің оқыту саласындағы білім беру бағдарламаларымен, сондай-ақ кәсіпкерлік пен тұрақты даму сияқты білім берудің белгілі бір деңгейін дамытудың педагогикалық қағидаларымен және қиылысатын тақырыптарымен таныс. Болашақ мұғалімдерде педагогикалық және өз бетінше ізденістерге негізделген оқыту технологияларын қолдану және оқыту үдерісіне оқушылардың жан-жақтылығын және инклюзия қағидаларын ескере отырып, оқытуды дараландыру дағдылары бар.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - білім беру бағдарламасының негізгі қағидалары мен талаптарын өзінің оқыту саласында түсінеді және оларды оқу іс-әрекетін жоспарлау және өткізу кезінде қолданады; - білім алушылардың оқуына әсер ететін факторлар мен жағдайларды анықтайды - білім алушылардың қажеттіліктерін ескере отырып және олардың тұлғалық және өзін-өзі құрметтеуді дамытуды қолдау, оның ішінде кәсіптік бағдар беруді ескере отырып, инклюзивтік, оқытуды және көшбасшылықты даралау (оқу бағдарламаларын бейімдеу, сараланған сабақтарды әзірлеу) қағидаттарын тәжірибеге енгізеді.

Оқыту және үйрету үшін бағалау, барлығы 9 академиялық кредит

Бұл модуль педагогикалық жоғары оқу орындары болашақ мұғалімдерінің бойында интерактивті және студенттерге бағдарланған оқытуды жүргізу мен оқыту мақсаттарына сәйкес бағалау құзыреттіліктерін қалыптастырады. Модуль сандық құралдар мен технологияларды қолдануға, қоғам мен білім беру ортасындағы тұрақты өзгерістер жағдайында педагогикалық технологияларды жаңарту және қолдануға басты назар аударады. Бұл модуль педагогикалық мамандық болашақ мұғалімдерінде меншік педагогикалық қызметін жақсарту үшін әртүрлі әріптестік бірлестіктерде қарым-қатынас құру және серіктестік құзыреттіліктерінің дамуына ықпал етеді.

Курс атауы	Оқыту әдістері мен технологиялары
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Оқыту және үйрету үшін бағалау, барлығы 9 академиялық кредит
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (1, 2) Болашақ мұғалімдер оқытудың стратегиялары мен әдістемелерін жан-жақты түсінеді және оларды нақты педагогикалық жағдайларға, мектептің нақты шарттарына және оқушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес келетін инновациялық әдістермен жоспарлауда, оқытуда және бағалауда қолдана алады. Болашақ мұғалімдер білім беру үдерісінің әртүрлі кезеңдерінде қолайлы инклюзивті, физикалық және онлайн оқыту ортасын құра алады. Болашақ мұғалімдер оқу материалдарын жоспарлау кезінде авторлық құқық пен деректерді қорғау ережелерін түсінеді және қолдана алады. Болашақ мұғалімдердің дидактика, оқыту технологиялары мен оқушыларды ынталандыру әдістері бойынша қажетті білімдері бар, оқушыларға қажетті педагогикалық көмек көрсете алады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • оқытуға сәйкес келетін педагогикалық үлгілерді таңдай алады • технология беретін мүмкіндіктерді ескере отырып, оқыту әдістерін шығармашылықпен және әр түрлі етіп қолдана алады • оқытуда тиісті инклюзивті ортасын қолдана алады • білім алушыларды ынталандыру және олардың оқудағы жетістіктерін қолдау үшін жетекшілік әдістерін қолданады.

Курс атауы	Бағалау және дамыту
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Оқыту және үйрету үшін бағалау, барлығы 9 академиялық кредит
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (2) Мақсаты: педагогика және дидактика саласындағы педагогикалық құзыреттілікті арттыру, оқу процесінде бағалаудың маңыздылығын түсінуді тереңдету және оқу процесінің әртүрлі кезеңдерінде этикалық тұрғыдан сындарлы бағалауды қамтамасыз етуге және білім алушыларды немесе оқушыларды бағалауға тартуға қабілетті; Мазмұны: бағалаудың әртүрлі технологиялары, принциптері, кезеңдері, олардың білім саласын бағалау құралдары (оның ішінде формативті және жиынтық бағалау және өзін-өзі бағалау, өзара бағалау және т. б.), бағалау мен кері байланыстың әртүрлі әдістері (мысалы, қалыптастырушы және қорытынды бағалау), оқушылардың білім беру құзыреттілік деңгейлерін, даму жүйелерін анықтау және тану бойынша педагогикалық принциптерді қолдану оқушылардың өзін-өзі бағалау және өзара бағалау дағдылары.

Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - бағалау мен кері байланыстың әртүрлі әдістерін (мысалы, қалыптастырушы және қорытынды бағалау) жақсы біледі - білім алушылардың білім беру құзыреттілігінің деңгейлерін анықтау мен тануда педагогикалық принциптерді қолданады - білім алушылардың және әріптестерінің өзін-өзі бағалау және өзара бағалау дағдыларын дамыту жүйесін мойындайды және қолдана алады.
----------------	--

Мұғалім - рефлексиялық практика иесі, барлығы 9 академиялық кредит

Бұл модуль педагогиканың әдіснамалық негіздерін зерттеуге бағытталған және педагогикалық зерттеулер оқыту практикасында қалай әсер ететіні жайлы түсінікті қалыптастырады. Модуль ЖОО студенттерінің бойында өзін мұғалім ретінде сезіну және өзінің педагогикалық қызметін жетілдіру үшін рефлексия дағдыларын, сондай-ақ үздіксіз білім алуды қамтамасыз ету үшін педагогикалық дамудың жаңа мақсаттарын қою қабілетін дамытуға ықпал етеді. Модульде сондай-ақ мұғалім жұмысының этикалық тұстары және олардың дамуы да қаралады.

Курс атауы	Педагогикалық зерттеулер
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Мұғалім - рефлексиялық практика иесі, барлығы 9 академиялық кредит
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Кәсіби даму үшін құзыреттіліктер саласы (10) Мақсаты: іздеу дағдыларын игеру, әртүрлі көздерден білімді сыни тұрғыдан іріктеу, зерттеу нәтижелерін өзінің педагогикалық ойлауы мен практикасын дамытуда пайдалану. Студенттер білім беру саласындағы өзгерістерді олардың даму перспективаларын біледі, педагогика негізін және оның негізгі терминологиясын, педагогикадағы зерттеудің орталық бағыттарын танып және күнделікті ойлау мен ғылыми білім арасындағы айырмашылықты түсінеді.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - педагогиканың табиғатын және оның негізгі терминологиясын біледі - педагогикадағы негізгі зерттеу салаларын анықтайды және күнделікті өмірдегі ойлау мен ғылыми білім арасындағы айырмашылықты түсінеді - білім беру саласындағы өзгерістерді бақылап отырады және олардың сіздің мұғалім ретіндегі жұмысыңызға қалай әсер ететінін қарастырады.

Курс атауы	Зерттеулер, даму және инновациялар
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Мұғалім - рефлексиялық практика иесі, барлығы 9 академиялық кредит
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Кәсіби даму үшін құзыреттіліктер саласы (8, 9) - Өрекеттестік үшін құзыреттіліктер саласы (5) Қазіргі заман деңгейінде болу, өзін және жұмысын үнемі дамыту мүмкіндігіне ие болу үшін болашақ мұғалімдер зерттеуге негізделген жаңа білім алады және білім беру мен мұғалім кәсібінің дамуына, әртүрлі желілерде оқытудың инновациялық тәсілдеріне, сонымен қатар білім алушыларды оқыту мен басқаруға қатысты зерттеулер жүргізеді. Болашақ мұғалімдер дамуға бағытталған ойлау тәсілін меңгереді, қоғамда және білім беру ортасында болып жатқан өзгерістер контекстінде оқытудың инновациялық тәсілдері мен технологияларын әзірлеуге, жаңартуға және қолдануға қабілетті. Болашақ мұғалімдер мұғалім ретіндегі жұмысының ғылыми дәлелді дамуы туралы білу үшін

	шағын зерттеу жобасын әзірлейді. Олар өздерінің зерттеу тақырыбын/сұрақтарын анықтайды, әдебиеттерге шолу жасайды және зерттеу этикасын қоса алғанда, деректерді жинау және талдау әдіснамасын әзірлейді. Курсты аяқтағаннан кейін болашақ мұғалімдер этикалық жүргізілген зерттеулер және әзірлемелердің негізінде педагогикалық іс-әрекетін дамытып, жаңарта алады, сонымен қатар зерттеу жобаларын жүзеге асыра алады немесе оларға қатыса алады. Сондай-ақ олар өздерінің зерттеулері мен әзірлемелерінің нәтижелерін әртүрлі кәсіби тәсілдермен және арналармен ұсына алады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • жақсартуға болатын бағыттарды табу үшін өзінің кәсіби жұмысы мен жұмыс ортасын бағалайды; • өзінің кәсіби іс-әрекетінде зерттеуге негізделген тәсілді қолданады және өз бетінше зерттеу жұмыстарын жүргізеді; • зерттеу үдерістерінің этикалық тұстарын ескереді және қолданады; • бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеу үшін деректерді жинау және пайдалану кезінде сыни тұрғыдан ойлауды қолданады; • ғылыми зерттеулерге қатысады және/немесе университеттер мен мүдделі тараптар арасындағы ынтымақтастықты дамытады; • әр түрлі коммуникация формаларын пайдалана отырып, өзінің ғылыми-зерттеу қызметін құжаттайды және нәтижелерді ұсынады.

Мұғалім – оқу фасилитаторы (Педагогикалық практика), барлығы 25 академиялық кредит

Бұл модуль екі оқу жылы ішінде педагогикалық практикадан өту арқылы теориялық білімді практикалық дағдыларға айналдыруға, сондай-ақ бүгін және болашақта мұғалім мамандығына қойылатын талаптарға жауап беретін мұғалімнің кәсіби сәйкестігін қалыптастыруға бағытталған. Модуль барысында болашақ мұғалімдер кәсіби өсудің үздіксіз үдерісіне ықпал ететін тәжірибеге бағытталған зерттеу дағдыларын қалыптастырады.

Педагогикалық практика төрт кезеңнен тұрады, әр оқу жылына бір реттен, олардың әрқайсысының өзіндік нақты оқу нәтижелері бар, онда болашақ мұғалімдердің құзыреттері танысу мен бақылаудан бастап білім беру үдерісін жобалауға және өз сабақтарын өткізуге, сондай-ақ тәжірибеге бағытталған зерттеу қызметі арқылы өз жұмыс ортасын дамытуға дейін біртіндеп тереңдей түседі.

Барлық кезеңдерінде белгілі бір пререквизиттері бар және болашақ мұғалімдер педагогикалық практикаға кіріспес бұрын белгілі бір пәндік және/немесе педагогикалық пәндерден өтуі керек, академиялық кредиттер саны факультеттер мен/немесе білім беру бағдарламалары арасында өзгеруі мүмкін.

Курс атауы	Мұғалім кәсібіне кіріспе (оқу практикасы, 1-курс)
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Мұғалім – оқу фасилитаторы, барлығы 25 академиялық кредит
Академиялық кредит	2
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (1, 2) • Өрекеттестік үшін құзыреттіліктер саласы (3, 4, 5) • Мұғалімдердің жұмыс ортасы үшін құзыреттіліктер саласы (6, 7) • Кәсіби даму үшін құзыреттіліктер саласы (8, 9, 10) Бұл курстың мақсаты болашақ мұғалімдерді білім беру үдерісімен және білім беру ұйымдарындағы жағдаймен таныстыру, оларды болашақ кәсіби қызмет жағдайына бейімдеу болып табылады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • Қазақстан Республикасы білім беру жүйесінің нормативтік-заңнамалық базасын,

	білім беру ұйымдарының қызметін реттеуші құжаттарды түсінеді және сипаттайды • мектеп құжаттамасын жүргізуге арналған негізгі құжаттарды (оқу орнының жұмыс жоспарлары, «Күнделік» электрондық күнделігі, қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді сабақ жоспарлауы және т.б.) ажыратады және түсіндіреді • білім алушылардың әлеуметтік, жас, психофизикалық және жеке ерекшеліктерін, сондай-ақ олардың ерекше білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, оқу үдерісінде педагогика мен психологияның теориялық және қолданбалы аспектілерін түсіну.
--	---

Курс атауы	Психологиялық және педагогикалық бағалау (психологиялық -педагогикалық практика, 2-курс)
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Мұғалім – оқу фасилитаторы, барлығы 25 академиялық кредит
Академиялық кредит	2
Курс/құзыреттік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (1, 2) • Әрекеттестік үшін құзыреттіліктер саласы (3, 4, 5) • Мұғалімдердің жұмыс ортасы үшін құзыреттіліктер саласы (6, 7) • Кәсіби даму үшін құзыреттіліктер саласы (8, 9, 10) Бұл курстың мақсаты болашақ мұғалімдерді білім беру мекемесінің тұтас педагогикалық үдерісінің ерекшеліктерімен таныстыру және білім беру үдерісін психологиялық-педагогикалық қамтамасыз ету саласында талдау-рефлексивтік, зерттеу, жобалық және басқа дағдыларды қалыптастыру болып табылады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • оқыту стратегияларының психологиялық және педагогикалық негіздерін түсіну (сыни тұрғысынан ойлау, функционалдық сауаттылық, бірлесіп оқу, өз бетінше білім алу, өзін-өзі жетілдіру, критериалды-бағдарланған оқыту) • білім алушылар тобын бағалау үшін психологиялық-педагогикалық диагностика әдістерін қолданады және білім беру ұйымының психологиялық қолдау қызметтері қалай жұмыс істейтінін түсінеді • мұғалімнің жұмысын әлеуметтік-педагогикалық тұрғыдан түсіну және болашақ мұғалім ретінде өзінің кәсіби ерекшелігін түсіну; • оқу үдерісінде білім алушылардың оң және жауапты мінез-құлқын нығайту үшін тиімді диалог құру; • білім беру үдерісінің барлық мүдделі тараптарымен ынтымақтасу; • тұтас педагогикалық үдерісті оның әртүрлі формаларында (сабақ, семинар, дөңгелек үстел, пікірталас және т.б.) талдау және дамыту, пән бойынша сыныптан тыс іс-шаралардың әртүрлі формаларын жүргізу.

Курс атауы	Педагогикалық технология (педагогикалық практика, 3-курс)
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Мұғалім – оқу фасилитаторы, барлығы 25 академиялық кредит
Академиялық кредит	6

Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (1, 2) - Әрекеттестік үшін құзыреттіліктер саласы (3, 4, 5) - Мұғалімдердің жұмыс ортасы үшін құзыреттіліктер саласы (6, 7) - Кәсіби даму үшін құзыреттіліктер саласы (8, 9, 10) Бұл курстың мақсаты болашақ мұғалімдерді жан-жақты дамыту, практикада кәсіби біліктілікті жетілдіру және мұғалім (мектепке дейінгі мұғалім, бастауыш сынып мұғалімі, пән мұғалімі, сынып жетекшісінің көмекшісі/кураторы) ретінде жұмыс істеу үшін қажетті пәндік құзыреттіліктерді қалыптастыру болып табылады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - сындарлы және инклюзивті білім беру үдерісін өз бетінше жобалау және ұйымдастыру; - білім беру технологиялары мен цифрлық ортаны пайдалануды ескере отырып, орынды және қолайлы оқу материалдарын, инновациялық педагогикалық тәсілдерді және белсенді оқытуды таңдау; - пәндік білім мен дидактиканы қолдану; - формативті және жиынтық бағалау әдістері мен технологияларын қолдану, білім алушылардың рефлексия, өзін - өзі және өзара бағалау дағдыларын дамытуды қолдау; - мәселелер мен жанжалды жағдайларды шешу және қауіпсіз оқу ортасын қамтамасыз ету үшін білім беру процесінің барлық мүдделі тараптарымен диалогтық байланыс орнату.

Курс атауы	Білім берудегі зерттеулер және инновациялар (өндірістік- педагогикалық практика, 4-курс)
Компонент	Педагогикалық компонент
Цикл	Базалық пәндер
Модуль	Мұғалім – оқу фасилитаторы, барлығы 25 академиялық кредит
Академиялық кредит	15
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс педагогтік құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Педагогика мен дидактика саласындағы құзыреттіліктер (1, 2) - Әрекеттестік үшін құзыреттіліктер саласы (3, 4, 5) - Мұғалімдердің жұмыс ортасы үшін құзыреттіліктер саласы (6, 7) - Кәсіби даму үшін құзыреттіліктер саласы (8, 9, 10) Бұл курс болашақ мұғалімдердің өздерінің кәсіби қызметі мен жұмыс ортасын дамытуға көзқарастарын қалыптастыруға бағытталған. Сонымен қатар, курс ынтымақтастық, мәселелерді шешу және көшбасшылық дағдыларын дамытуға бағытталған. Олар өздерінің педагогикалық және зерттеу дағдыларын тереңдетеді, сондай-ақ өз мамандануына сәйкес практикалық дағдыларды дамытады (дидактика). Осы тәжірибеден өту кезінде болашақ мұғалімдер деректерді жинайды және талдайды, гипотезаны тексереді немесе "Зерттеулер, даму және инновация" курсына құрылған зерттеу жоспарының бөлігі ретінде эксперименттер жүргізеді. Олар қорытынды жасап, зерттеу нәтижелерін кәсіби түрде таратудың әртүрлі формалары мен арналарын зерттейді.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - гипотезаны тестілеу, педагогикалық эксперименттер жүргізу және/немесе зерттеу жоспарына сәйкес деректерді жинау үшін сындарлы және инклюзивті білім беру үдерісін өз бетінше жобалау және ұйымдастыру; - оқу мен оқытудың инновациялық стратегияларын, сондай-ақ пән бойынша ұзақ мерзімді, орта мерзімді, қысқа мерзімді сабақ/сабақ жоспарлары, оқу және сыныптан тыс іс-шаралар негізінде білім беру үдерісін және/немесе сыныптан тыс іс-шараларды жобалау,

	өткізу және бағалау әдістері мен құралдарын қолдану; • эксперименттердің нәтижелерін және/немесе жиналған деректерді талдап, қорытынды жасау; • әртүрлі коммуникация формаларын қолдана отырып, зерттеу қызметін құжаттау және нәтижелерді кәсіби түрде ұсыну; • өзінің кәсіби қызметін ұйым қызметімен өзара байланыста бағалау және эксперименттер мен практикалық зерттеулер арқылы өз жұмысын және жұмыс ортасын жақсарту бойынша идеялар құру.
--	--

Бейіндеуші пәндер циклі

Жоғары оқу орны компоненттің көлемі 16 академиялық кредитті құрайды. Бұл компонент ЖОО-ның барлық оқу бағдарламалары үшін ортақ болып табылады. Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті Қазақстан мен Түркия арасындағы үкіметаралық келісім негізінде құрылды. Осыған орай, түркітілдес елдердің жастарынан заманауи жоғары білікті мамандарды даярлау мақсатында университетке «Ясауитану», «Ататүрік принциптері», «Түркі мемлекеттерінің тарихы» пәндерінің түркі әлемі модулін енгізу міндеті жүктелді. Сондай ақ барлық ББ-лар үшін түрік тілін (түрік азаматтары үшін қазақ тілін) үйрену міндеттелді.

Жоғары оқу орны компонентінің жалпы құрылымы:

Модуль атауы және негізгі пәндер	Академиялық кредит
Түркі дүниесі	16
Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 1-A1,B2)	5
Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 2-A2, C1)	5
Ататүрік принциптері	3
Түркі мемлекеттер тарихы	
Ясауитану	3
Жалпы академиялық кредит саны	60

Курс атауы	Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 1-A1,B2)
Компонент	Жоғары оқу орны компоненті
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Модуль	Түркі дүниесі , барлығы 16 академиялық кредит
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс міндетті құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Бұл курс түрік тілінің бастапқы деңгейін оқуға арналған. Курстың мақсаты - "Шет тілін меңгерудің жалпы еуропалық құзыреттеріне" сәйкес студенттердің А1 деңгейінде практикалық дағдыларын қалыптастыру. Курс студенттердің мәдениетаралық және коммуникативтік қарым-қатынасқа дайындығы мен қабілетін дамытуға бағытталған. Пәнді оқу нәтижесінде студент нақты мәселелерді шешуге бағытталған таныс күнделікті сөздер мен қарапайым сөз тіркестерін түсінеді және қолданады. Пән академиялық В2 деңгейіндегі түрік тілінің негізгі стандартын үйренуге арналған. Курс техникалық (мамандандырылған) тақырыптарды қоса алғанда, түрік тіліндегі нақты және дерексіз тақырыптар бойынша күрделі мәтіндерді ұсынады. Пәнді оқу нәтижесінде студент әртүрлі академиялық, ғылыми тақырыптар бойынша түсінікті, егжей-тегжейлі мәтін құра алады, көзқарасты түсіндіре алады, тақырып бойынша әртүрлі көзқарастарды қолдай алады және оларға қарсы дәлелдер келтіре алады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: Студенттер А1 деңгейінде негізделген мәліметтерді пайдалана отырып, шақ категорияларын пайдала отырып, шет тілінде жеткізе алады;тілдік тақырыптар шеңберінде және сөздерді грамматикалық тұрғыдан дұрыс құрастыру арқылы, лексикалық талаптарға сүйене отырып, интонациямен дұрыс сөйлей алады.стилистикалық ерекшеліктерді назарға ала отырып, шет тілінің даму заңдылықтарын анықтайды:элеуметтік сипаттағы мәтіндерде оқиғалардың себептері мен салдарын лингвистикалық тұрғыдан сипаттайды және талдайды;осы деңгейде негізделген жеткілікті тіллік құралдармен тілдік материалдарды дәлелді қолданады;катесіз сөйлеумен қатар жіберілген қателерді дер кезінде және өз бетінше түзетеді. Студенттер В2 деңгейінде негізделген мәліметтерді пайдаланып, шақ категорияларын қолдана отырып шет тілінде жеткізеді.Тілдік тақырыптар шеңберінде және сөздерді грамматикалық тұрғыдан дұрыс меңгереді, лексикалық талаптарға сүйене отырып, интонациямен дұрыс сөйлейді;

	Әлеуметтік сипаттары мәтіндерде оқиғалардың себептері мен салдарын анықтайды; Осы деңгейде негізделген жеткілікті тілдік құралдар мен тілдік материалдарды дәлелді қолданады; катесіз сөйлейді, жіберілген кателерді өз бетінше түзетеді.
Курс атауы	Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 2-А2, С1)
Компонент	Жоғары оқу орны компоненті
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Модуль	Түркі дүниесі , барлығы 16 академиялық кредит
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс міндетті құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Бұл курс түрік тілінің жалғастырушы деңгейін үйренуге арналған, "Шет тілін меңгерудің жалпыеуропалық құзыреттеріне" сәйкес А2 деңгейінде білім алушылардың практикалық дағдыларын дамытады. Курс білім алушылардың тілдік деңгейіне байланысты жазбаша (оқылым, жазылым) және тікелей ауызша (айтылым, тыңдалым) коммуникативтік дағдыларын дамытуға бағытталған. Пәнді оқу нәтижесінде білім алушы қарапайым күнделіктіәлеуметтік тақырыптарда сөйлесе алады, қарапайым жағдайларды сипаттай алады. Пән академиялық С1 деңгейінде түрік тілінің негізгі стандартын оқуға арналған. Курста күрделі публицистикалық және көркем мәтіндер, олардың стилистикалық ерекшеліктері қарастырылады. Студенттердің ауызша және жазбаша кәсіби,ғылыми,академиялық қарым-қатынастар орнату дағдыларын дамытады. Курсты оқу нәтижесінде студент күрделі тақырыптарды нақты және егжей-тегжейлі айтады, өз ойларын жазбаша түрде нақты және қисынды түрде білдіреді, тілдік стильді қолдана отырып, өз көзқарастарын нақты айтады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: Студенттер А2 деңгейінде негізделген мәліметтерді пайдалана отырып, шак категорияларын пайдалана отырып, шет тілінде жеткізеді; тілдік тақырыптар шеңберінде және сөздерді грамматикалық тұрғыдан дұрыс меңгереді, лексикалық талаптарға сүйене отырып, интонациямен дұрыс сөйлейді. Әлеуметтік сипаттағы мәтіндерде оқиғалардың себептері мен салдарын анықтайды; осы деңгейде негізделген жеткілікті тілдік құралдар мен тілдік материалдарды дәлелді қолданады; катесіз сөйлейді, жіберілген кателерді өз бетінше түзетеді. Түрік тілінің С1 деңгейінің құрылымы жайлы білімін жетілдіреді; практикалық тақырыптар арқылы кәсіби теориялық және лингвистикалық ойлау дағдыларын дамытады; жазбаша тапсырмалар арқылы түрік тіліндегі жазылым дағдысын, сауаттылығын арттырады; тыңдалым және ауызша тапсырмалар өзара қарым-қатынастың нақты әдістерін қолданады және қарым-қатынас дағдыларын дамытады. Оқылым мәтіндері арқылы сөздік қорды дамытады.
Курс атауы	Ататүрік принциптері
Компонент	Жоғары оқу орны компоненті
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Модуль	Түркі дүниесі , барлығы 16 академиялық кредит
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс міндетті құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Болашақ мұғалімдер өзінің моральдық және азаматтық ұстанымдарын дамыта алуы және қоғамның әлеуметтік, іскерлік, мәдени, құқықтық және этикалық нормаларына сәйкес әрекет ете алады. Болашақ мұғалімдер әлеуметтік-саяси, экономикалық және құқықтық білімдерінің негіздерін біледі және түсінеді, өзінің жеке және кәсіби бәсекеге қабілеттілігін көрсете алады. Пән білім алушыларда Түркияның тарихи дамуы туралы жан-жақты түсінік қалыптастырады, тарихи ақпарат жинау, талдау және жалпылау дағдыларын дамытады, Ататүрік принциптерін ғылыми бағалауды қалыптастырады. Курсты оқу барысында білім алушы дүниежүзілік тарихи процесс контекстінде Түркия тарихының негізгі заңдылықтары, кезеңдері мен мазмұны туралы білімдер алады, студенттердің шығармашылық қабілетін, пайымдау еркіндігін, Ататүріктің рухани, тарихи-мәдени мұрасын зерттеу, сақтау, қолдану және арттыруға деген қызығушылығын оятады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер:

	ПОН 1 - гуманитарлық пәндер саласында ғылыми зерттеулер жүргізеді, оқытудың заманауи әдістерін, құралдарын және нысандарын қолдана алады, ғылыми деректерді жан-жақты зерделейді, талдайды, жүйелейді; ПОН 2 - заманауи білім беру мазмұнына байланысты зерттеу қабілеті мен іскерлігіне ие, критериалды бағалау технологиясының жаңа формалары мен әдістерін меңгереді (жобалау, сыни ойлау), кәсіби деңгейде ақпараттық технологияларды және техникалық құралдарды қолданады; ПОН 3 - гуманитарлық пәндер саласындағы негізгі үрдістерді түсіндіре біледі, мәселелерді, оқиғаларды, идеяларды және теорияларды тұжырымдауда интерпретациялау қабілетін қолданады; ПОН 4 – ғылыми зерттеу саласында фактілердің, құбылыстардың, теориялардың арасындағы күрделі байланыстарды түсіндіре алады.
--	---

Курс атауы	Түркі мемлекеттер тарихы
Компонент	Жоғары оқу орны компоненті
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Модуль	Түркі дүниесі , барлығы 16 академиялық кредит
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс міндетті құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Болашақ мұғалімдер мифологиялық, діни және ғылыми дүниетанымның мазмұны мен ерекшеліктерін түсіндіре алады. Болашақ мұғалімдер Қазақстанның тарихи дамуының негізгі кезеңдерін, заңдылықтары мен ерекшеліктерін терең түсініп, ғылыми талдау жасай алады. Пән студенттердің дүниежүзілік тарихи үдерісте түркі халықтары мен мемлекеттерінің орны мен рөлі туралы біртұтас түсініктерін қалыптастыруға, студенттердің тарихи ақпаратты іздеу, жүйелеу және жан-жақты талдау дағдыларын меңгеруге, өткен мен бүгінгі күннің тарихи процестерінің мән-жайын түсінуге, ақиқатқа бағдарланған өзіндік ұстанымдарын қалыптастыруға, азаматтық, отаншылдық, ұлттық бірегейлік, ұлтаралық және дінаралық толеранттылық көзқараста тәрбиелеуге бағытталған.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: ПОН 1 - тарихи оқиғаларды адамзаттың тарихи дамуымен байланыстыра алады; ПОН 2 - тарихи оқиғалардың барысы мен салдарын ғылыми тұрғыда сипаттау және талдау тәсілдерін меңгереді; ПОН 3 - сыни тұрғыдан дәлелді мағлұматтар негізінде қазіргі қоғамдық мәселелерді шешу жолдарын түсіндіреді; ПОН 4 - ұлттық басымдықтарға сәйкес тарихи сана мен дүниетанымдық қағидалардың қалыптасуының маңыздылығын анықтайды;

Курс атауы	Ясауитану
Компонент	Жоғары оқу орны компоненті
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Модуль	Түркі дүниесі , барлығы 16 академиялық кредит
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілік сипаты	Бұл курс міндетті құзыреттіліктің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Болашақ мұғалімдер А.Ясауидің діни және сопылық дүниетанымның мазмұны мен ерекшеліктерін түсіндіре алады. Болашақ мұғалімдер А.Ясауи дүниетанымы мен сопылық жолдың заңдылықтары мен ерекшеліктерін терең түсініп, талдау жасай алады. Пән ясауилік құндылықтармен таныстырады, академиялық, жеке, мәдени, кәсіби қатынастарда ғылым, діни төзімділік, адамдар қатынасы, құқығы туралы ясауилік ұстанымдарды қалыптастырады. Білім алушы ясауи мәдениетінің ерекшелігін түсініп, қоғамдағы әлеуметтік, этикалық, конфессиялық, мәдени ерекшеліктермен салыстыра біледі. Ясауи ілімінің түркі халықтарының ұлттық мәдениеті, діни түсінігіндегі маңыздылығын түсінеді, қоғамдық ынтымақ, бірлікке ұйытқы болатын «хикметтің» ұлт руханиятындағы орнын саралап, белсенді

	кәсіби, әлеуметтік қатынас орнату қабілеттерін қалыптастырады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: ПОН-1 білім алушы ясауи мәдениетінің ерекшелігін түсініп, қоғамдағы әлеуметтік, этикалық, конфессиялық, мәдени ерекшеліктермен салыстыра біледі; ПОН-2 Жеке, мәдени, кәсіби қатынастарда ғылым, діни төзімділік, адамдар қатынасы, құқығы туралы ясауилік ұстанымдарды қалыптастырады; ПОН-3Түркі халықтарының діни және діни емес дүниетанымының, Ясауи ілімінің теориялық негіздерін түсіндіреді; ПОН-4 Ясауи дүниетанымын көпшілікке жеткізу дағдыларын көрсетеді; ПОН-5 Қожа Ахмет Ясауи ілімі мен дүниетанымы қазақ мәдениеті мен адам әлемінің ділдік түлеу құбылысы тұрғысынан маңызды орынға ие екендігін түсіндіреді;

4.2 Пәндік компоненттің құрылымы

Модуль атауы және негізгі пәндер	Академиялық кредит
ӘЛЕМНІҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ КӨРІНІСІ	10
Жоғары оқу орны компоненті	10
Заманауи географияның теориясы мен тұжырымдары	5
Табиғат жайлы ғылымдар	5
ФИЗИКАЛЫҚ ГЕОГРАФИЯ	25
Жоғары оқу орны компоненті	20
Жалпы жертану	5
Геология геоморфология негіздерімен	6
Метеорология және климатология	4
Гидрология және су ресурстарын қорғау	5
Таңдау компоненті	5
Дүниежүзі бөліктері мен мұхиттардың физикалық географиясы	5
Аймақтану	
Құрлық гидрологиясы	
Биогеография	
Ландшафттану	
Өлке топонимиясы	
Шет елдер географиясы	
ӘЛЕУМЕТТІК ГЕОГРАФИЯ	29
Жоғары оқу орны компоненті	25
Геоэкономика	5
Геосаясат	5
Елтану	4
Қалалар мен ауылдық елді мекендер географиясы	5
Тұрғындар географиясы	6
Таңдау компоненті	4
Медициналық география	

Қоғамдық география	4
Рекреациялық география	
Мәдениет географиясы	
Заманауи топонимика	
ҚОҒАМ МЕН ТАБИҒАТТЫҢ ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСТІГІ	17
Жоғары оқу орны компоненті	14
Табиғатты пайдалану экономикасы	4
Қоршаған орта және тұрақты даму	6
Климаттың өзгеруі және салдары	4
Таңдау компоненті	3
Геоглобалистика	3
Табиғи тәуекел географиясы	
Геокикілжің	
Әлемдік шаруашылық	
ҚАЗАҚСТАН ГЕОГРАФИЯСЫ	16
Жоғары оқу орны компоненті	10
Қазақстанның физикалық географиясы	5
Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық географиясы	5
Таңдау компоненті	6
Қазақстан аймақтарының географиясы	6
Қазақстанның ауылшаруашылық аймақтары	
Қазақстанның шекаралық аймақтармен интеграциясы	
Қазақстанның туристік-рекреациялық ресурстары	
Қазақстанның өнеркәсіптік аймақтары	
Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешені	
ГЕОГРАФИЯЛЫҚ БІЛІМ БЕРУДІ ЦИФРЛАНДЫРУ	10
Жоғары оқу орны компоненті	10
Картография топография негіздерімен	5
Географиядағы ГАЖ технологиялары	5
ГЕОГРАФИЯДАҒЫ ЗЕРТТЕУ ДАҒДЫЛАРЫ	7
Жоғары оқу орны компоненті	4
Географиялық зерттеу әдістері	3
Таңдау компоненті	4
Географиялық зерттеулердегі ГАЖ	4
Географиялық білім берудің цифрлық түрленуі	
ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАТТАУ	8
Барлық академиялық кредит	122
ӘЛЕМНІҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ КӨРІНІСІ, 10 академиялық кредит	

Бұл модуль болашақ мұғалімдерге әлемнің географиялық көрінісінің құрылымын және оларды зерттеу әдістерін түсінуге көмектесетін негізгі тұжырымдамалық идеяларға шолуды қамтиды.

Модуль барысында болашақ мұғалімдер заманауи жалпы ғылыми дүниетаным жағдайында географиялық ғылымның теориясы мен әдіснамасы саласындағы өздерінің құзыреттіліктерін дамытады.

Курс атауы	Заманауи географияның теориясы мен тұжырымдары
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	ӘЛЕМНІҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ КӨРІНІСІ, 10 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(5,9) Мақсаты: география ғылымдары саласы бойынша қажетті білімді және географияның заманауи теориялары мен тұжырымдарын меңгеру, географиялық білім берудің негізгі ұстанымдары мен тәсілдерін анықтау. Студенттер: • әдіснамалық және теориялық мәнге негіз болатын тұжырымдық идеяларды біледі; • оқытуға неғұрлым жақын географиялық ғылымның зерттеу әдістерін таңдайды; • оқу үдерісінде географиялық ғылым саласындағы өзгерістерді, олардың дамуын ескере отырып қолданады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - іргелі әдіснамалық және теориялық мәнге ие концептуалды идеялармен таныс; - оқуды ынталандыру үшін география ғылымын зерттеудің лайықты әдістерін таңдайды; - география ғылымы саласындағы өзгерістерді олардың даму болашағын ескере отырып, оқытуда қолданады.

Курс атауы	Табиғат жайлы ғылымдар
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	ӘЛЕМНІҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ КӨРІНІСІ, 10 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (2) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) Мақсаты: әлемнің жаратылыс ғылыми бейнесін түсіну, табиғат заңдылықтарын бағалау, талдау және оларды адамның практикалық әрекеті мақсатында пайдалану. Студенттер: • табиғаттың біртұтастығын сипаттау үшін кіріктірілген жаратылыс ғылыми білімді пайдаланады; • табиғат нысандарының кеңістіктік уақыттық моделін даярлау үшін модель таңдауда шешім қабылдайды; • негізгі жаратылыс ғылыми заңдылықтарды бағалау және талдайды, құбылыстар мен процестер арасындағы себеп-салдарлы байланыстарды орнатады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - алынған біріктірілген жаратылыстану-ғылыми білімдерін табиғаттың тұтастығын және табиғат нысандарының кеңістіктік-уақыттық үлгісін сипаттау үшін пайдаланады; - табиғат нысандарының кеңістіктік-уақыттық үлгісін жасау үшін үлгі түрін (аналитикалық, еліктеу, біріктірілген) таңдау туралы шешім қабылдайды; - құбылыстар мен үдерістер арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды

	орнату үшін жаратылыстану ғылымдарының негізгі заңдылықтарын бағалайды және талдайды.
Физикалық география, 25 академиялық кредит	
Модуль шеңберінде болашақ мұғалімдер Жер құрылымының жалпы заңдылықтары, географиялық қабықтың біртұтастықта және оны ұйымдастырудың әртүрлі деңгейлерінде қоршаған кеңістікпен өзара әрекеттесуінде жұмыс істеуі мен дамуы сынды сұрақтарды қарастырады. Болашақ мұғалімдер өздерінің физикалық география және экология саласындағы ғылыми білімдерін дамытады.	
Курс атауы	Жалпы жертану
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1,2) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) Мақсаты: географиялық қабықтың құрылымын, географиялық қабықтың қызметі мен дамуының жалпы заңдылықтарын оны ұйымдастырудың әртүрлі деңгейлеріндегі қоршаған кеңістікпен бірлікте және өзара әрекеттесуін зерделеу. Студенттер: • белгілі сипаттамалық қасиеттерге негізделген зерттелген географиялық объектілерді, процестер мен құбылыстарды салыстыру; • қоршаған орта компоненттерінің өзара әрекеттесу нәтижелерін талдау; • экологиялық сауатты басқару шешімін қабылдау үшін қоршаған ортаға бағалау жүргізу.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - зерттелетін географиялық нысандарды, үдерістер мен құбылыстарды белгілі сипаттамалық қасиеттері бойынша ажыратады және салыстырады және оларды жіктейді; - географиялық ақпараттың әртүрлі көздерін пайдалана отырып, географиялық нысандар, үдерістер мен құбылыстарды сипаттайды; - қоршаған ортаны ұйымдастырудың әртүрлі деңгейлерінде оның компоненттерінің өзара әрекеттесу нәтижелерін талдайды; - ықтимал жағымсыз әсерлерді анықтау арқылы шаруашылық қызметті жүзеге асыру бойынша экологиялық сауатты басқару шешімін қабылдау үшін қоршаған ортаны бағалайды
Курс атауы	Геология геоморфология негіздерімен
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,7,9) Мақсаты: болашақ мұғалімдерге Жердің ішкі құрылымы туралы білім беру. Студенттерн: • негізгі рельефті қалыптастыру процестерін анықтайды, аумақ рельефінің дамуын және оны экономикалық пайдаланудың әртүрлі тәсілдерімен геожүйелердің жұмыс істеуін болжау; • минералдарды практикалық пайдалану үшін кеңістіктік орналасу заңдылықтарын, тау

	жыныстарын қалыптастыру мәнін бағалау.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - Қазақстанның физикалық географиясы мен ландшафттарының жалпы және теориялық негіздері туралы білімдерін пайдаланады; - сұрақтар қою үшін физикалық және географиялық білімді меңгерген және пайдаланады; - негізгі рельеф түзуші үдерістерді анықтайды және осының негізінде аумақ рельефі мен геожүйелердің қызмет етуін оны әртүрлі шаруашылық мақсаттарда пайдалану кезіндегі дамуын болжайды; - минералдарды тиімді пайдалану үшін кеңістікте таралу заңдылықтарын, тау жыныстарының түзілуіндегі маңызын бағалайды
Курс атауы	Дүниежүзі бөліктері мен мұхиттардың физикалық географиясы
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (2,3) - Зерттеу құзыреттілігі (10,14) Мақсаты: географиялық қабықтың ең үлкен таксондарының жүйелік кешенді сипаттамасын зерделеу. Студенттер: • құрлықтар мен мұхиттардың кешенді сипаттамаларының принциптерін түсінеді; • табиғи, геожүйелердің қалыптасуы мен саралануының жаһандық және аймақтық заңдылықтарының ерекшеліктерін салыстырады; • аймақтағы проблемалық жағдайларды шешу үшін зерттеу нәтижелерін қолданады; • табиғи геожүйелердің негізгі топтарын және олардың антропогендік модификацияларын талдайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - географиялық заңдылықтарды, құрлықтар мен мұхиттардың кешенді сипаттамаларының қағидаттарын түсіндіреді; - құрлықтардың негізгі табиғи ресурстарының шаруашылық қызметке әсерін анықтау үшін оны зерттейді; - табиғи геожүйелердің қалыптасуының, дамуының және дифференциациясының жаһандық және аймақтық заңдылықтарының ерекшеліктерін салыстырады; - аймақтағы проблемалық жағдайларды шешу үшін ғылыми-зерттеу қызметінде ақпараттық технологияларды қолданады; - табиғи геожүйелердің негізгі топтарын және олардың антропогендік түрленімдерін талдайды және жүйелейді
Курс атауы	Аймақтану
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1,3,4)

	Зерттеу құзыреттілігі (12) Мақсаты: елдің өндірістік күштерін орналастыру және аймақтық экономиканың аумақтық ерекшеліктерін зерделеу. Студенттер: • өңірлердің әлеуметтік-экономикалық дамуын, халқы мен шаруашылығын салыстырады; • ел экономикасын дамыту проблемасын шешу үшін мысалдар келтіреді; • ақпаратты талдау негізінде әлем экономикасының салалық және аумақтық құрылымының өзгеруі туралы гипотезаны және экономиканы дамыту проблемаларын шешудің мүмкін жолдарын негіздейді.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - әлем елдерін геосаяси аймақтанудың стратегиясы мен ерекшеліктерін түсіндіреді; - сауда келісімдері арқылы мемлекеттердің экономикалық қауымдастықтарын құру сынды аймақтану үдерістерінің геоэкономикалық негіздерін талдайды; - экономикалық өзара тәуелділіктің өсуін және экономикалық мүдделердің жақындасуын анықтау үшін әртүрлі өркениеттік ортадағы аймақтық үдерістердің ерекшеліктерін салыстырады
Курс атауы	Құрлық гидрологиясы
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(5) - Зерттеу құзыреттілігі (14) Мақсаты: гидродинамикалық, гидрохимиялық, гидроэкологиялық ерекшеліктер және су ресурстарының географиялық таралуы туралы білім беру. Студенттер: • су ресурстарының таралуы мен принциптерін бағалау үшін гидрологиялық нысандардың сипаттамасын құрастырады; • антропогендік әсерді ескере отырып, климаттық факторлардың өзара әсерлесуін талдайды; • гидросфера туралы түсіну үшін гидрография мен су ресурстарының географиялық таралуын зерделеуде ақпараттық технологияларды қолданады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - әртүрлі географиялық ақпарат көздерін пайдалана отырып, жер шарында судың таралу үдерістері мен қағидаттарын бағалау үшін гидрологиялық нысандардың сипаттамасын құрастырады; - антропогендік әсерді ескере отырып, климаттық факторлар мен астыңғы беттің факторларының өзара әрекеттесуін талдайды; - гидросфераны климаттық жүйенің маңызды бөлігі ретінде түсіну үшін су ресурстарының гидрографиясы мен географиялық таралуын зерттеуде ақпараттық технологияны қолданады; - жағалау аймағындағы құрлық пен мұхит суларының өзара әрекеттесуіне толқындық ауытқулардың әсерін ажыратады; - Қалпына келетін су ресурстарының көлемін, олардың уақыт пен аумақ бойынша таралуын бағалайды
Курс атауы	Биогеография
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті

Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1,2,3) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(5,9) - Зерттеу құзыреттілігі (12, 14) Мақсаты: Тірі организмдер мен олардың қауымдастықтарының Жер бетінде таралуы мен орналасуын зерттеу. Студенттер: • биогеографиялық аудандастыру принциптерін және биомалар мен биоттарға антропогендік әсерлерді түсіну; • географиялық ортаның ерекшеліктерімен өсімдіктер мен жануарлар дүниесі ресурстарын ұтымды пайдалану мен қорғауды талдау; • организмдердің таралу ерекшеліктерін және олардың ареалдағы таралу заңдылықтарын салыстыру.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - биогеографиялық аудандастыру қағидаттарын және биомалар мен биоталарға антропогендік әсер ету мәселелерін түсінеді; - географиялық ортаның ерекшеліктеріне байланысты өсімдіктер мен жануарлар дүниесін тиімді пайдалану мен қорғаудың теориялық негіздерін талдайды; - ағзалардың таралу ерекшеліктерін және олардың ареалдағы таралуының сандық заңдылықтарын салыстырады
Курс атауы	Ландшафттану
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (2) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(5,9) - Зерттеу құзыреттілігі (10) Мақсаты: ландшафттық зерттеулердің заманауи бағыттарын зерттеу. Студенттер: • нақты бір аумақтардың табиғатын қорғау мен абаттандыруда қолданылатын жобаларды негіздеуде ландшафттық тәсілді әзірлеу; • ландшафттардың әртүрлі табиғи-антропогендік және мәдени түрлерінің дамуы мен ұйымдасуындағы заңдылықтарды талдау; • антропогендік өзгеруімен байланысты ғылыми бағыттарды зерттеу; • аумақтың экологиялық жағдайын бағалауда ландшафттық тәсілдерді салыстыру.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - нақты аумақтардың табиғатын пайдалану, жақсарту және қорғау жобаларын негіздеуде қолданылатын ландшафттық тәсілді әзірлейді; - табиғи-антропогендік, оның ішінде мәдени ландшафттардың әртүрлі түрлерінің ұйымдасу заңдылықтары мен динамикасын талдайды; - антропогендік түрлендіруді зерттеумен байланысты ғылыми бағыттарды зерттейді; - аумақтың экологиялық жағдайларды талдау мен бағалаудың ландшафттық тәсілдерін салыстырады

Курс атауы	Өлке топонимиясы
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,9) - Зерттеу құзыреттілігі (11) Мақсаты: өлкенің географиялық атауларын зерттеу, топонимикалық ақпаратты талдау. Студенттер: • белгіленген нысандардың ресми атауы мен жергілікті халықтың пайдалануы арасындағы айырмашылықтарды анықтайды; • топонимикалық мәліметтерді жазудың әртүрлі әдістерін қолданады; • жер атауларын Жергілікті пайдалану туралы ақпарат алу үшін далалық зерттеулер жүргізеді; топонимикалық атау жататын жердің, объектінің немесе ауданның орналасуын талдайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - белгіленген ресми атау мен жергілікті халық қолданатын атау арасындағы айырмашылықты анықтайды; - сұрау барысында топонимикалық мәліметтерді алудың әртүрлі әдістерін қолданады; - географиялық атаулардың жергілікті жерде қолданылуы және олардың қолданылуы туралы ақпарат алу үшін далалық зерттеулер жүргізеді; - берілген атау қатысты жердің, нысанның немесе аймақтың орналасуын талдап, салыстырады.
Курс атауы	Шет елдер географиясы
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1,3) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,7) - Зерттеу құзыреттілігі (10) Мақсаты: өндіріс әдісіне және географиялық ортаның ерекшеліктеріне байланысты аумақтық ұйымның, әлеуметтік инфрақұрылымның заңдылықтарын зерделеу. Студенттер: • әр түрлі елдер мен аймақтардағы экономиканы аумақтық ұйымдастырудың ерекшеліктері мен заңдылықтарын түсіндіреді; • географиялық ортаның ерекшеліктеріне байланысты өндірістің орналасуын анықтайды; • аумақты пайдалану процестерін экономикалық-географиялық зерттейді, • әр түрлі салалар мен қызмет түрлері арасындағы ресурстарды бөлу мен қайта бөлуді талдайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - елдер мен олардың бөліктерін салыстыру әдістерін жүйелейді; - елтанулық ақпаратты таныстырулық және ізденіп оқу дағдыларын қолданады;

	• бірнеше ақпарат көздерінің негізінде елдердің әлеуметтік, саяси, экономикалық және мәдени дамуының негізгі параметрлері мен тенденцияларының жан-жақты сипаттамасын құрастырады; • жаһандану үдерістерін анықтау үшін әртүрлі көрсеткіштер бойынша елдердің жағдайын зерттейді.
Курс атауы	Метеорология және климатология
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: • Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(5,8) • Зерттеу құзыреттілігі (14) Мақсаты; атмосферадағы айналым процестерін, қазіргі климаттың өзгеруін зерделеу, Жердің климатына антропогендік әсерге байланысты проблемаларды түсіну. Студенттер: • су шаруашылығы және табиғатты қорғау объектілерін жобалауда метеорологиялық бақылау әдістерін қолданады; • аймақтың антропогендік климаттық факторларын анықтау үшін эксперимент жүргізеді; • метеорологиялық өлшеу материалдары мен метеорологиялық ақпараттың дұрыстығын және негізгі метеорологиялық сипаттамаларды есептеу әдістерін талдайды және бағалай алады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • су шаруашылығы және табиғатты қорғау нысандарын жобалау кезінде метеорологиялық бақылау әдістерін, жауын-шашынның, буланудың және желдің нормативтік сипаттамаларын есептеу әдістерін қолданады; • жергілікті климаттың антропогендік факторларын анықтау үшін тәжірибелер жүргізеді; • метеорологиялық өлшемдер материалдарының және метеорологиялық ақпараттың сенімділігін және негізгі метеорологиялық сипаттамаларды есептеу әдістерін талдайды және бағалайды.
Курс атауы	Гидрология және су ресурстарын қорғау
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Физикалық география, 25 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) • Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6) • Зерттеу құзыреттілігі (14) Мақсаты: су нысандарын және су ресурстарын қорғауды зерделеу. Студенттер: • жалпы гидросферадағы және түрлі әртіптегі су нысандарының негізгі гидрологиялық процестерін ажыратады; • су нысандарын және гидрологиялық процестерді географиялық гидрологиялық зерделеудің практикалық маңыздылығын көрсете алады; • су қауіпсіздігін қамтамасыз ету және болашақты болжамдау мақсатында жерүсті су ресурстарының жағдайын, су нысандарындағы қауіпті гидрологиялық құбылыстарды зерттейді.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • жалпы гидросферадағы және әр түрлі су нысандарындағы негізгі

	гидрологиялық үдерістерді ажыратады; • су нысандары мен гидрологиялық үдерістерді географиялық және гидрологиялық зерттеудің шаруашылық пен табиғатты қорғау мәселелерін шешу үшін практикалық маңызын көрсетеді; • су қауіпсіздігін қамтамасыз ету және келешекте олардың алдын алу мақсатында жер үсті су ресурстарының жай-күйін, су нысандарындағы қауіпті гидрологиялық құбылыстарды зерттейді;
Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит	
Модуль шеңберінде болашақ мұғалімдер әлеуметтік, саяси география, елтану, халық және оның экономикалық қызметінің нәтижелері, сонымен қатар қоғамның аумақтық ұйымдастырылуы, оның заңдары мен құқықтық нормаларын зерттейді. Болашақ мұғалімдер кеңістікті талдау және жоспарлау дағдыларына ие болады.	
Курс атауы	Геоэкономика
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (2,3) • Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,9) Мақсаты: геоэкономиканың негізгі категорияларын, дүниежүзі шаруашылығының құрылымы мен аумақтық үлгілерін және әлем елдерінің экономикалық даму көрсеткіштерін меңгеру. Студенттер: • жеке елдердің шаруашылық салаларын салыстыру мақсатында елдердің экономикалық даму көрсеткіштерін құрастыру; • елдің экономикалық дамуын жақсарту мақсатында экономикалық саясатын зерттеу; • қоршаған ортаға ықпалын бағалау үшін табиғатты пайдалану экономикасына талдау жасау.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • Шаруашылық салаларын, жекелеген елдер мен әлемнің ірі аймақтарын салыстыру мақсатында елдердің экономикалық даму көрсеткіштерін құрастырады; • белгілі бір елдің экономикалық дамуын жақсарту мақсатында сыртқы және ішкі экономикалық саясатты зерттейді; • қоршаған ортаға әсерді бағалау үшін табиғатты пайдалану экономикасының негіздерін, тұрақты дамуды және табиғатты пайдаланудың құқықтық негіздерін талдайды.
Курс атауы	Геоэкономиканың негізгі категориялары
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1,3) • Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,7) • Зерттеу құзыреттілігі (10)

	Мақсаты: қазіргі дүниедегі геосаяси үдерістерді және әлем елдерінің геосаяси жағдайының ерекшеліктерін зерттеу. Студенттер: • жеке елдердің қазіргі заманғы жағдайын анықтауда геосаясаттың эволюциясын түсіндіру; • саяси құрылымы мен экономикалық дамуын бағалау үшін әлем елдерінің геосаяси жағдайы туралы мысалдар келтіре алады; • елдердің геосаяси кеңістіктегі рөлін анықтауда заманауи геосаяси үдерістерді зерттеудің нәтижелерін талдай алады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • геосаяси үдерістерді талдау дағдыларын қолданады; • жекелеген елдердің қазіргі жағдайын анықтау үшін геосаясат эволюциясын түсіндіреді; • экономикалық дамуы мен саяси жүйесін бағалау үшін әлем елдерінің геосаяси жағдайына мысалдар келтіреді; • елдің геосаяси кеңістіктегі рөлін анықтау үшін қазіргі геосаяси үдерістерді зерттеу нәтижелерін талдайды.
Курс атауы	Елтану
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1,3) • Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,7) • Зерттеу құзыреттілігі (10) Мақсаты: дүниежүзі аймақтарын, елдерді кешенді географиялық аудандастыруды зерттеу. Студенттер: • елдер және оның бөліктерін салыстыру әдістерін жүйелеу; • елтанушылық ақпаратты іздестіріп оқудың дағдыларын қолдану; • ақпарат көздерін қолданып, елдердің дамуына әлеуметтік, саяси, экономикалық және мәдени негізгі көрсеткіштері бойынша кешенді сипаттама құрастыру; • ғаламдану үрдістерін анықтау үшін әртүрлі көрсеткіштері бойынша елдердің жағдайын зерттеу.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • елдер мен олардың бөліктерін салыстыру әдістерін жүйелейді; • елтанулық ақпаратты таныстырулық және ізденіп оқу дағдыларын қолданады; • бірнеше ақпарат көздерінің негізінде елдердің әлеуметтік, саяси, экономикалық және мәдени дамуының негізгі параметрлері мен тенденцияларының жан-жақты сипаттамасын құрастырады; • жаһандану үдерістерін анықтау үшін әртүрлі көрсеткіштер бойынша елдердің жағдайын зерттейді.
Курс атауы	Медициналық география
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	4

Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1,3) • Зерттеу құзыреттілігі (10) Мақсаты: дүниежүзі аймақтарын, елдерді кешенді географиялық аудандастыруды зерттеу. Студенттер: • елдер және оның бөліктерін салыстыру әдістерін жүйелеу; • елтанушылық ақпаратты іздестіріп оқудың дағдыларын қолдану; • ақпарат көздерін қолданып, елдердің дамуына әлеуметтік, саяси, экономикалық және мәдени негізгі көрсеткіштері бойынша кешенді сипаттама құрастыру; • ғаламдану үрдістерін анықтау үшін әртүрлі көрсеткіштері бойынша елдердің жағдайын зерттеу.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • адамның экстремалды жағдайларға бейімделу мәселелерін зерттеу мақсатында географиялық ортаның халықтың денсаулығына әсерін дәлелдейді; • табиғи және әлеуметтік факторларды және әртүрлі аймақтардың тұрғындары арасында жеке аурулардың ағымының сипаттамаларын анықтау үшін аурулар түрлерінің таралу картасын жасайды; • географиялық және медициналық көзқарастарды талдайды және оның негізінде медициналық географияның географиялық ғылымдар жүйесіне енуі туралы қорытынды жасайды; • табиғи және әлеуметтік-экономикалық жағдайлардың адам денсаулығына әсерін бағалайды; • экологиялық факторларды ескере отырып, медициналық-географиялық болжамдар жасайды
Курс атауы	Қоғамдық география
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: • Зерттеу құзыреттілігі (10,11,14) Мақсаты: адам мен қоршаған ортаның өзара әрекеттесу ерекшеліктерін зерделеу және қоршаған ортаны, тәртіпті, әл-ауқатты сақтау мәселелерін жылдам өзгерістер жағдайында бағалау болып табылады. Студенттер: • қоршаған ортаға теріс әсерді талдау үшін геоақпараттық технологияларды қолдана алады; • адамның климаттың өзгеруіне әсерін талдау және белгілі өзгерістердің нәтижелерін түсіндіреді; • антропогендік әрекеттің жерге әсер ету дәрежесін бағалай алады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • қоршаған ортаға теріс әсерін талдау үшін геоақпараттық технологияларды қолданады; • климаттың өзгеруіне адамның әсерін талдайды және белгілі өзгерістердің нәтижелерін түсіндіреді; • антропогендік әрекеттердің Жерге әсер ету дәрежесін бағалайды
Курс атауы	Рекреациялық география
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер

Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(8) • Зерттеу құзыреттілігі (10.14) Мақсаты: дүниежүзінің әртүрлі аймақтарындағы рекреациялық ресурстар және туризмнің дамуының перспективаларымен таныстыру. Студенттер: рекреациялық әрекеттерді аумақтық ұйымдастырудың заңдылықтары мен рекреациялық ресурстардың таралуына талдау жасау; •адамзаттың әртүрлі рекреациялық іс-әрекетін жүзеге асырудың жағдайларын зерттеу; •психофизиологиялық күштерді қайта қалпына келтіруге бағытталған адамдардың әртүрлі рекреациялық әрекеттерін бағалау.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • рекреациялық ресурстардың таралуын және рекреациялық қызметті аумақтық ұйымдастыру заңдылықтарын талдайды; • адамның әртүрлі рекреациялық іс-әрекетін жүзеге асыру жағдайларын зерттейді; • адамдардың психофизикалық күшін қалпына келтіруге бағытталған түрлі рекреациялық іс-әрекеттерін бағалайды;

Курс атауы	Мәдениет географиясы
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1) • Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі (9) Мақсаты: табиғат пен қоғамның өзара әрекеттесуінің нәтижесі болып табылатын кеңістіктік мәдени айырмашылықтарды және мәдениеттердің аумақтық таралуын зерделеу. Студенттер мүмкін: • мәдени және географиялық кеңістіктің өзара әрекеттесуі туралы білімді пайдалана алады; • мәдени география мен мәдениеттанудың өзара байланысының жалпы тенденцияларын талдайды; • жер аймақтары арасындағы кеңістіктік және мәдени айырмашылықтарды зерттейді; • әлемнің мәдени аудандарының электрондық карталарын жасау үшін геоақпараттық технологияларды қолданады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • қоғам дамуының белгілі бір деңгейін түсіндіру үшін мәдени кеңістік (ноосфера) пен географиялық кеңістіктің өзара әрекеттестігі туралы білімді пайдаланады; • мәдени география мен мәдениеттану арасындағы байланыстың жалпы келешегін талдайды; • географиялық кеңістіктерді олардың мәдени бірегейлігі тұрғысынан сәйкестендіру негізінде Жердің аймақтары арасындағы кеңістіктік және мәдени айырмашылықтарды зерттейді; • мәдениеттегі географиялық бейнелерді түсіну үшін философиядағы, жаратылыстану және басқа гуманитарлық ғылымдардағы географиялық кеңістік бейнелерін зерттеу дәстүрлерін талдайды; • Әлемнің мәдени аймақтарының электрондық карталарын құрастыру үшін геоақпараттық технологияларды қолданады; • әртүрлі мәдениет түрлерінің кеңістіктік алуандығының заңдылықтарын бағалайды

Курс атауы	Заманауи топонимика
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,9) - Зерттеу құзыреттілігі (11) Мақсаты: жер атауларының емлесі мен айтылу заңдылықтарын, географиялық атаулардың әртүрлілігін анықтайтын факторларды зерделеу. Студенттер: • топонимдердің айтылуын талдау негізінде жер атауларының әртүрлілігін анықтау; • табиғи аумақтық және аквалдық атауларды тіркеудің әртүрлі әдістерін қолдану; • географиялық номенклатураның қалыптасуы мен өзгеру проблемаларын айқындау; • жердің әртүрлі аймақтары мен халықтарының жергілікті жер атаулары туралы мысалдар келтіру.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - белгіленген ресми атау мен жергілікті халық қолданатын атау арасындағы айырмашылықты анықтайды; - сұрау барысында топонимикалық мәліметтерді алудың әртүрлі әдістерін қолданады; - географиялық атаулардың жергілікті жерде қолданылуы және олардың қолданылуы туралы ақпарат алу үшін далалық зерттеулер жүргізеді; - берілген атау қатысты жердің, нысанның немесе аймақтың орналасуын талдап, салыстырады.

Курс атауы	Қалалар мен ауылдық елді мекендер географиясы
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Зерттеу құзыреттілігі (10,11,12,14) Мақсаты: елді мекендердің негізгі түрлерінің ерекшеліктерін ашу. Студенттер: • статистикалық деректер бойынша еліміздің әр түкпіріндегі қала мен ауыл халқының арақатынасының көрсеткіштерін салыстырады; • урбанизацияланған аумақтардың экологиялық мәселелерін зерттеу және проблемаларды шешу жолдарын ұсына алады; • қалалық жүйелердің дамуының негізгі кезеңдерін және ауылдық елді мекендердің даму заңдылықтарын талдайды; географиялық кеңістікті ұйымдастырудағы қалалардың рөлін, олардың құрылымы мен даму динамикасын бағалай алады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - статистикалық мәліметтер бойынша елдің әртүрлі аймақтарындағы қала мен ауыл халқының арақатынасын салыстырады; - қалалық аумақтардың экологиялық проблемаларын зерттейді және проблемаларды шешу жолдарын ұсынады; - қала жүйелері дамуының негізгі кезеңдерін және ауылдық елді мекендердің даму заңдылықтарын талдайды;

	географиялық кеңістікті ұйымдастырудағы қалалардың рөлін, олардың құрылымы мен даму динамикасын бағалайды
Курс атауы	Тұрғындар географиясы
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Әлеуметтік география, 29 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	6
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (4) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) Мақсаты: қазіргі әлемде болып жатқан демографиялық үдерістердің теориялық және практикалық негіздерін зерттеу. Студенттер: • дүниежүзі халқы санының динамикасын сипаттайтын демографиялық үдерістер мен құбылыстарды ажырата алады; • жалпы және аймақтық демографиялық, миграциялық, этникалық үдерістердің ерекшеліктерін талдайды; • жеке елдер халық санының өзгерістері туралы болжамдарды негіздей алады; • халықпен байланысты үдерістерді талдауда кешенді географиялық тәсілдерді қолданады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - халықтың аймақтық демографиялық мәселелерін шешуде заманауи ғылыми зерттеу әдістерін қолданады; - жекелеген аймақтар мен елдердің халық санының динамикасын сипаттайтын демографиялық үдерістер мен құбылыстарды ажыратады; - демографиялық, миграциялық, этникалық үдерістердің, отырықшылық пен урбандалу үдерістерінің жалпы және аймақтық ерекшеліктерін талдайды; - халықпен байланысты үдерістерді кешенді географиялық талдау әдістерін қолданады; - жекелеген елдердегі халық санының өзгеруі, оның жыныстық-жастық құрылымы, адами капиталдың дамуы туралы болжамдарды негіздейді; - қоныс аудару сызбаларын құру, әртүрлі көлемдегі аумақтарды кеңістіктік жоспарлау үшін халықтың саны мен құрамын болжайды, еңбек нарығындағы жағдайды және оның динамикасын бағалайды,
Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі, 17 академиялық кредит	
Модуль шеңберінде болашақ мұғалімдер қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттесуін ұлттық және жаһандық ауқымда зерттейді. Олар қоғам мен географиялық орта арасындағы тұрақты заттардың алмасуы туралы өздерінің білімдерін жетілдіреді. Болашақ мұғалімдер өздерінің қоғам мен табиғат арасындағы байланыстың қоғамның экономикалық, физиологиялық, адамгершілік, экологиялық әл-ауқатына әсері жайлы түсініктерін қалыптастырады. Олар экологиялық зерттеуді және қоршаған ортаны кеңістіктік талдауын жүргізу дағдыларын иеленеді.	
Курс атауы	Табиғатты пайдалану экономикасы
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі, 17 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (2) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) Мақсаты: табиғатты пайдаланудың негіздерін зерттеу және әлемдік және отандық

	табиғатты пайдалану бойынша тәжірибелерді талдау. Студенттер: • табиғатты пайдаланудағы экономикалық тиімділікті анықтау үшін өндірістік іс-әрекетке экологиялық талдаулар жүргізу; • деректерді пайдаланып, елдердегі жеке аудандардың табиғатты пайдаланудағы ерекшеліктері туралы жобалар жасау; • қоршаған ортаға ластауынан болатын экономикалық залалдың мөлшерін анықтау үшін табиғат ресурстарын бағалау.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • табиғатты қорғау іс-шараларын ұйымдастыруға мысалдар келтіреді; • табиғатты пайдаланудағы экономикалық тиімділікті анықтау үшін өндірістік қызметке экологиялық талдау жүргізеді; • әртүрлі мәліметтерді пайдалану негізінде елдердің жекелеген аймақтарының табиғатты пайдалану ерекшеліктері бойынша жобаларды құрады; • қоршаған ортаның ластауынан келген экономикалық зиянның көлемін анықтау үшін табиғи ресурстарға экономикалық бағалау жүргізеді
Курс атауы	Қоршаған орта және тұрақты даму
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі, 17 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	6
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (2,4) • Зерттеу құзыреттілігі (13) • Құндылыққа бағдарланған құзыреттіліктер (18) Мақсаты: қоршаған ортаның қазіргі жағдайы және өңірлердің тұрақты дамуы мәселелерін зерттеу болып табылады. Студенттер: • адам мен қоршаған ортаның өзара әрекеттесуін, экологиялық дағдарыстарды және оларды жеңу жолдарын зерттейді; • табиғатты қорғауды, Қазақстан Республикасының тұрақты дамуын талдайды; • аймақтардың тұрақты дамуын анықтау үшін геоақпараттық технологияларды пайдалана отырып, әртүрлі көрсеткіштерді бақылаудың әртүрлі әдістерін қолданады; қоршаған ортаның жай-күйін және елдің тұрақты дамуын бағалай алады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • адам мен қоршаған ортаның өзара әрекеттесуін, экологиялық дағдарыстарды және оларды жеңу жолдарын зерттейді; • табиғатты қорғау, Қазақстан Республикасының тұрақты дамуын талдайды; • әртүрлі елдерде және Қазақстан Республикасында тұрақты даму идеяларын жүзеге асыру үшін қоршаған ортаны сақтауға өз көзқарасын ұсынады; • аймақтардың тұрақты дамуын анықтау үшін геоақпараттық технологияларды пайдалана отырып, әртүрлі көрсеткіштерді бақылаудың әртүрлі әдістерін қолданады; • қоршаған ортаның жағдайын және елдің тұрақты дамуын бағалайды.
Курс атауы	Геоглобалистика
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі, 17 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (2)

	Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) Мақсаты: ғаламдық проблемаларды, ғаламдық үдерістерді және ғаламдануды зерттеу, Жер бетінде болып жатқан әлемдік ғаламданудың қалыптасуы тарихы мен үдерістердің жиынтығын қарастыру. Студенттер: • қазіргі Қазақстанның жағдайын жаһандану контекстінде қарастыру; •жаһандану мәселесін жалрылау үшін оқу іс-әрекетінде жаһандық зерттеу нәтижелерін қолдану; •ел экономикасы мен саясатының дамуына әсер ететін жаһандық үдерістерді бағалау.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - жаһандану мәселесін түсіну үшін табиғат пен қоғамның жаһандық үдерістерін түсіндіреді; - жаһандану жағдайында қазіргі Қазақстанның ұстанымын қарастырады; - жаһандану мәселесін жалпылау үшін білім беру қызметінде жаһандық зерттеулердің нәтижелерін қолданады; - ел экономикасы мен саясатының дамуына әсер ететін жаһандық үдерістерді бағалайды
Курс атауы	Табиғи тәуекел географиясы
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі, 17 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілігі к сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (4) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) Мақсаты: болашақ мұғалімдерді табиғаттың қауіпті құбылыстарымен және қауіпті табиғи және табиғи-техногендік құбылыстар мен тәуекелдерді дамыту тетіктерімен таныстыру болып табылады. Студенттер: • табиғи және табиғи-экологиялық қауіптер мен тәуекелдердің сипаттады; • жағымсыз салдардың алдын алу үшін табиғаттың қауіпті құбылыстарын талдайды; • қауіпті табиғи және әлеуметтік-техногендік құбылыстардың кеңістіктік-уақыттық көріністеріне мысалдар келтіреді; • жаһандық проблемаларды зерттеу экономика мен қоршаған ортаның тұрақты дамуын анықтайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - табиғи және табиғи-экологиялық қауіптер мен тәуекелдердің сипаттамасын жасайды; - жағымсыз салдардың алдын алу үшін табиғи қауіп-қатерді талдайды; - қауіпті табиғи және әлеуметтік-техногендік құбылыстардың кеңістіктік және уақыттық көріністеріне, олардың экономика салаларына және халыққа әсеріне мысалдар келтіреді; - экономика мен қоршаған ортаның тұрақты дамуын анықтау үшін жаһандық мәселелерді зерттейді
Курс атауы	Геокикілжің
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі, 17 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілігі к сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: Зерттеу құзыреттілігі (10,11,12) Мақсаты: саяси қатығыстардың пайда болуы мен дамуына әсер ететін географиялық,

	саяси және басқа да өзара әрекеттесетін факторларды бірлікте зерделеу. Студенттер: • геосаяси мәселелерді шешудегі елдердің өзара іс-әрекеттерін түсіндіреді; • саяси қақтығыстардың пайда болуы мен дамуына әсер ететін факторларды анықтайды; • географиялық ойлау арқылы геосаясаттың, саяси географияның және геоконфликтологияның заманауи мәселелерін қабылдау дағдыларын қолданады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • геосаяси мәселелерді шешудегі елдердің өзара әрекетін түсіндіреді; • саяси қақтығыстардың пайда болуы мен дамуының өзара әсер етуші факторларын анықтайды; • әлемнің әртүрлі аймақтарындағы жағымсыз үрдістердің алдын алу жолдарын іздеу мақсатында «геоконфликтологиялық үдерістерді» үлгілейді; • географиялық ойлау арқылы геосаясаттың, саяси географияның және геоконфликтологияның заманауи мәселелерін қабылдау дағдыларын қолданады
Курс атауы	Әлемдік шаруашылық
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі, 17 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (1) • Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) Мақсаты: экономикалық шындықтың кеңістікке қатынасын және homo economicus пен кеңістіктің өзара әрекеттесуін зерделеу. Студенттер: • тауарларды өндіру және тарату саласына кеңістіктік факторлардың әсерін анықтайды; • әлемдік экономиканың экономикалық қызметін өрістету үшін білімді пайдалануады; • кеңістіктің ерекшеліктері мен әдістеріне сәйкес экономикалық шындықты баяндайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • әлемдік шаруашылықтың даму заңдылықтарын және интернационалдану нәтижесін, оның әлемдік шаруашылық құрылымына әсерін түсіндіреді; • халықаралық еңбек бөлінісіне, әртүрлі экономикалық қатынастарға негізделген ұлттық шаруашылықтардың өзара байланысын анықтайды; • экономикалық бәсекеге қабілеттілік көрсеткіштері бойынша әлем елдерінің рейтингін жаһандық зерттеу нәтижелерін талдайды
Курс атауы	Климаттың өзгеруі және салдары
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі, 17 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Зерттеу құзыреттілігі (10,11,13) Мақсаты: климаттың ғаламдық өзгеруінің өзекті мәселелерін зерттеу. Студенттер: • экстремалды ауа райы құбылыстарын бағалау үшін ауа райы мен климаттың өзгерістеріне өзбетімен жеке бақылау жасауға ықпал ету; • климаттың өзгерісін зерттеудің әртүрлі тәсілдерін талдау және олардың салдарына болжау жасау; • климаттық өзгеруіне әсер етуші температураның жоғарылауы, экстремалды ауа райы және т.б. құбылыстардың салдарын зерттеу; • ғаламдық климат өзгеруімен байланысты елдердің жеке аумақтарының климатының өзгеруінен болатын салдарын бағалау.

Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - экстремалды ауа райы құбылыстарын бағалау үшін ауа-райы мен климаттың өзгеруін өздігінен бақылауды ынталандырады; - климаттың өзгеруін зерттеудің әртүрлі тәсілдерін талдайды және олардың салдарын болжайды; - Температураның көтерілуін, экстремалды ауа райы құбылыстарын, теңіз деңгейінің көтерілуін, жабайы жануарлар түрлері мен мекендеу ортасының климаттың өзгеруіне ауысуын зерттейді; - климаттың жаһандық өзгеруімен байланысты елдің жекелеген аймақтарындағы климаттың өзгеруінің ықтимал салдарын бағалайды
Қазақстан географиясы, 16 академиялық кредит Модуль барысында болашақ мұғалімдер өз елінің табиғи әлеуметтік-экономикалық, геоэкономикалық, геосаяси ерекшеліктерін, халқын және шаруашылық қызметінің нәтижелерін зерттеп, біріктірілген білімдерін дамытады. Олар адам өмірі мен іс-әрекетінің кеңістіктік әртүрлілігі, адам мен адамзаттың географиялық ортадағы рөлі, адамдардың әлемдік өркениеттің дамуына қосқан үлесі туралы білімдерін жетілдіреді. Олар сонымен қатар азаматтық пен отансүйгіштікке тәрбиелеу мәселелерін қарастырады және өздерінің рухани-адамгершілік құндылықтарын, өз елінің тарихы мен мәдениетіне құрмет сезімін дамытады.	
Курс атауы	Қазақстанның физикалық географиясы
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Қазақстан географиясы, 16 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілігі к сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Құндылыққа бағдарланған құзыреттіліктер (15,18) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(7,9) Мақсаты: Қазақстанның физикалық-географиялық жағдайларын, географиялық орналасуы мен табиғи ерекшеліктерін зерделеу. Студенттер: • Қазақстанның табиғи ортасын зерттеу үшін геожүйелер компоненттерінің қалыптасу заңдылықтары мен өзара байланысы туралы білімді пайдаланады; • Қазақстанның физикалық географиясының теориялық негіздерін біледі; • ҚР геожүйелері компоненттерінің өзара байланысын талдау үшін картографиялық материалды пайдаланады; табиғи кешендердің даму заңдылықтарын және жергілікті және өңірлік деңгейлердегі Қазақстанның физикалық географиясының проблемаларын анықтайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - Қазақстанның табиғи ортасының ерекшеліктерін зерттеу үшін геожүйелердің құрамдас бөліктерінің қалыптасуы мен өзара байланысының негізгі заңдылықтарын сипаттайды; - бірнеше ақпарат көздері негізінде Қазақстан табиғатының құрамдас бөліктерінің ерекшеліктері туралы хабарламалар құрады; - жергілікті және аймақтық деңгейдегі Қазақстан табиғатының проблемаларын анықтайды; - Қазақстан Республикасы геожүйелерінің құрамдас бөліктері арасындағы байланысты талдау үшін картографиялық материалды пайдаланады; - қолданбалы шаруашылық міндеттерді, Қазақстандағы қоршаған ортаны қорғау мәселелерін талдайды және синтездейді
Курс атауы	Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық географиясы

Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Қазақстан географиясы, 16 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3,4) • Зерттеу құзыреттілігі (14) Мақсаты: Қазақстанның экономикалық-географиялық жағдайын зерделеу. Студенттер: • ҚР шаруашылық салаларын салыстыру мақсатында елдердің экономикалық даму көрсеткіштерін құрастырады; • экономиканы орналастыру факторлары және экономика салаларын орналастыру ерекшеліктері туралы білімді пайдаланады; • экономиканың тұрақты дамуы және адамдардың өмір сүруіне қолайлы жағдай жасау мақсатында Қазақстан экономикасының дамуын бағалай алады; Қазақстан экономикасының салаларын жіктеу мақсатында экономикалық-географиялық сипаттамаларды талдайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • Қазақстан Республикасының шаруашылық салаларын салыстыру мақсатында елдердің экономикалық даму көрсеткіштерін құрастырады; • шаруашылықтың орналасу факторлары және Қазақстан экономикасы салаларының орналасу ерекшеліктері туралы білімдерін нақты өмірдегі мәселелерді шешу үшін пайдаланады; • экономиканың тұрақты дамуына қол жеткізу және адамдардың өмір сүруіне қолайлы жағдай жасау мақсатында Қазақстан шаруашылығының дамуын бағалайды; • Қазақстан шаруашылығы салаларын жіктеу үшін экономикалық-географиялық сипаттамаларды талдайды

Курс атауы	Қазақстан аймақтарының географиясы
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қазақстан географиясы, 16 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	6
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: • Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3,4) • Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) • Құндылыққа бағдарланған құзыреттіліктер (17) Мақсаты: Қазақстанның жекелеген аймақтарының табиғатын, халқын, шаруашылығын, мәдениетін және қоғамдық ұйымдасуын зерттеу. Студенттер: • аймақтың әлеуметтік-экономикалық дамуы аясында аймақтың жағдайы туралы мини жоба әзірлеу; • аймақтың шаруашылығын, халқын, әлеуметтік-экономикалық дамуын салыстыру; • ақпараттарды талдау негізінде Қазақстан экономикасының салалық және аумақтық құрылымының өзгеруі туралы болжамдарды және мәселелерді шешудің мүмкін жолдарын негіздеу.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: • Қазақстан аймақтарының әлеуметтік-экономикалық дамуы жағдайында өңірлердің жағдайы бойынша шағын жобаны әзірлейді; • аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуын, халқы мен экономикалық дамуын салыстырады; • ел экономикасының даму мәселесін шешу үшін мысалдар әзірлейді; • ақпарат көздерінің кешенін талдау негізінде Қазақстан шаруашылығының салалық және аумақтық құрылымының өзгеруі туралы гипотезаларды және

	шаруашылықтың даму міндеттерін шешудің мүмкін жолдарын негіздейді
Курс атауы	Қазақстанның ауылшаруашылық аймақтары
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қазақстан географиясы, 16 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	6
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Құндылыққа бағдарланған құзыреттіліктер (15) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,7) Мақсаты; ауыл шаруашылығын мемлекеттік реттеу мәселелерін, аграрлық экономикадағы ауыл шаруашылығының тұрақты тетігін, еліміздің бәсекеге қабілеттілігінің өсу факторларын зерделеу. Студенттер: • ауыл шаруашылығын дамытудың қазіргі жай-күйіне сипаттама береді; • экономиканың проблемаларын шешу үшін елдің үлкен ауыл шаруашылығы әлеуеті бар өңірлерді айқындайды; • ауылдық аумақтарды дамыту үшін өнімнің бәсекеге қабілеттілігінің өсуін талдайды; • ауыл тұрғындарының Жұмыспен қамту деңгейін оның даму ерекшеліктерін ескере отырып бағалай алады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - ауыл шаруашылығының қазіргі даму жағдайын сипаттайды; - экономикалық мәселелерді шешу еліміздің аграрлық әлеуеті мол аймақтарын анықтайды; - ауылдық аумақтарды дамыту үшін өнімнің бәсекеге қабілеттілігінің өсуіне талдау жасайды; - ауыл халқының даму ерекшеліктерін ескере отырып, оның жұмыспен қамтылу деңгейін бағалайды.
Курс атауы	Қазақстанның шекаралық аймақтармен интеграциясы
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қазақстан географиясы, 16 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	6
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Зерттеу құзыреттілігі (14) Мақсаты: Қазақстанның шекаралық өңірлермен интеграциялану және нарықтық экономика жағдайында өңірдің бәсекеге қабілеттілігін арттыру мәселелерін зерделеу. Студенттер мүмкін; • Қазақстанның әлемдік экономикалық интеграциядағы рөлін дәлелдей алады; • Қазақстанның шекаралық өңірлермен интеграциясына әртүрлі ақпарат көздері бойынша зерттеулер жүргізеді; • Қазақстанның экономикалық ынтымақтастығы мен тауар айналымының құрылымын әлемдік экономикалық бірлестіктермен және шекаралық өңірлермен салыстырады; • Қазақстан экспорты мен импортының географиялық құрылымын талдау.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - Қазақстанның әлемдік экономикалық бірігуіндегі рөлін дәлелдейді; - Қазақстанның шекаралас аймақтармен бірігуін зерттеуге байланысты әртүрлі ақпарат көздері бойынша зерттеулер жүргізеді; - Қазақстанның дүниежүзілік экономикалық бірлестіктермен және шекаралас

	аймақтармен экономикалық ынтымақтастығы мен тауар айналымының құрылымын салыстырады; - Қазақстанның экспорты мен импортының географиялық құрылымына талдау жасайды. - Қазақстанның әлемдік экономикалық бірлестікке қатысу келешегін болжайды.
Курс атауы	Қазақстанның туристік-рекреациялық ресурстары
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қазақстан географиясы, 16 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	6
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Құндылыққа бағдарланған құзыреттіліктер (15,16) - Зерттеу құзыреттілігі (14) Мақсаты: табиғи және әлеуметтік-экономикалық сипаттағы туристік қажеттіліктерді зерделеу. Студенттер: • еліміздің тартымды таулы, рекреациялық, табиғи, су, экскурсиялық аймақтарын жіктеу үшін Қазақстанның туристік-рекреациялық ресурстары туралы білімді пайдаланады; • туризмді дамыту үшін Қазақстанның климаттық жағдайларын басқа елдермен салыстырады; • туристік сұраныстың заманауи үрдістерін қанағаттандыру үшін Қазақстанның рекреациялық ресурстарын бағалайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - елдің тартымды таулы, рекреациялық, табиғи, су, экскурсиялық аймақтарын жіктеу үшін Қазақстанның туристік-рекреациялық ресурстары туралы білімдерін пайдаланады; - туризмді дамыту үшін Қазақстанның климаттық жағдайларын басқа елдермен салыстырады; - туристік сұраныстың ағымдағы беталыстарын қанағаттандыру үшін Қазақстанның рекреациялық ресурстарын бағалайды
Курс атауы	Қазақстанның өнеркәсіптік аймақтары
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қазақстан географиясы, 16 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	6
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3,4) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) Мақсаты: Қазақстанның өнеркәсіптік кешендерін зерделеу. Студенттер: • Қазақстанның өндірістік кешендері туралы білімдерін елдің өндіргіш күштерінің орналасуын түсіндіру үшін пайдаланады; • қоғамның өндіргіш күштерінің даму деңгейін түсіндіру үшін өнеркәсіптің әсерін талдайды; • Қазақстандағы өнеркәсіптің дамуына оның ел экологиясына тигізетін әсерін бағалайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - Қазақстанның өндірістік кешендері туралы білімдерін елдің өнеркәсіптік күштерінің орналасуын түсіндіру үшін пайдаланады; - қоғамның өндіруші күштерінің даму деңгейін түсіндіру үшін өнеркәсіптің әсерін талдайды;

	Қазақстан өнеркәсібінің дамуын оның ел экологиясына тигізетін әсері тұрғысынан бағалайды.
Курс атауы	Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешені
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Қазақстан географиясы, 16 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	6
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Құндылыққа бағдарланған құзыреттіліктер (15) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,7) Мақсаты: Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешенін мемлекеттік реттеу мәселелерін зерделеу. Студенттер: • Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешенін дамытудың қазіргі жай-күйіне сипаттама береді; • экономика проблемаларын шешу үшін елдің агроөнеркәсіптік кешендерін айқындайды; • агроөнеркәсіптік кешенді дамыту үшін өнімнің бәсекеге қабілеттілігінің өсуін талдайды; • ауыл тұрғындарының жұмыспен қамту деңгейін оның даму ерекшеліктерін ескере отырып бағалайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - ауыл шаруашылығының қазіргі даму жағдайын сипаттайды; - экономикалық мәселелерді шешу еліміздің аграрлық әлеуеті мол аймақтарын анықтайды; - ауылдық аумақтарды дамыту үшін өнімнің бәсекеге қабілеттілігінің өсуіне талдау жасайды; - ауыл халқының даму ерекшеліктерін ескере отырып, оның жұмыспен қамтылу деңгейін бағалайды.
Географиялық білім беруді цифрландыру, 10 академиялық кредит Модуль барысында болашақ мұғалімдер халықтың аумақтық ұйымдасуының әртүрлі тұстарын және қоғам өмірінің барлық жақтарын көрсететін инновациялық технологияларды пайдалана отырып, олардың карта жасауды түсінуіне ықпал ететін геоақпараттық жүйелердің технологияларын қолданудың негізгі мәселелерімен танысады. Болашақ мұғалімдер өздерінің географияны оқытуда инновациялық әдістерді қолдану құзыреттілігін дамытады.	
Курс атауы	Картография топография негіздерімен
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Географиялық білім беруді цифрландыру, 10 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6) Мақсаты: картография саласына қажетті білімдер мен географиялық картаны қолдану дағдыларын меңгеру. Студенттер: • әртүрлі өмірлік жағдаяттарда пайдалану үшін жалпыгеографиялық, тақырыптық және арнайы карталардың мазмұны мен түрлерін ажырата білу; • есептеулер мен графикалық жұмыстарды жүргізу үшін оқу-тәжірибелік зерттеулерде топографиялық карталарды қолдану; картографиялық үлгілерді жаңа білім

	қалыптастыру мақсатында құрылымдау.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - өмірдің әртүрлі салаларында қолдану үшін жалпы географиялық, тақырыптық және арнайы карталардың түрлері мен тұрпаттарын, мазмұнын ажыратады; - есептеу және графикалық жұмыстарды орындау үшін оқу-тәжірибелік зерттеулерде топографиялық карталарды пайдаланады; - топографиялық карталар бойынша бейіндерді құру үшін картографиялық әдістерді қолданудың тәжірибелік тәсілдерін әзірлейді; - жаңа білім алу, географиялық кеңістік туралы ақпаратты алу және сақтау мақсатында картографиялық үлгілерді құрылымдайды.
Курс атауы	Географиядағы ГАЖ технологиялары және жасанды интеллект
Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Географиялық білім беруді цифрландыру, 10 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	5
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(6,9) Мақсаты: студенттерде географиялық есептерді шешуде географиялық ақпараттық жүйелерді (ГАЖ) және жасанды интеллект (ЖИ) әдістерін тиімді пайдалану үшін қажетті кешенді түсінік пен практикалық дағдыларды қалыптастыру болып табылады. Студенттер: географиялық ақпараттық жүйелер және жасанды интеллект жұмысының негізгі тұжырымдамалары мен принциптерін түсіндіре алады; кеңістіктік деректерді құрай алады, өңдейді және талдау үшін ГАЖ бағдарламалық жасақтамасын (мысалы, ArcGIS, QGIS) пайдаланады; география саласындағы нақты міндеттерді шешу үшін ГАЖ технологиялары мен ЖИ-ні пайдалануға байланысты жобаларды әзірлейді; зерттеу нәтижелерін сыни тұрғыдан талдайды және олардың қолданылуы туралы қорытынды жасайды.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - Деректердің құпиялылығы мен ақпаратты пайдалану құқығын қоса алғанда, геоақпараттық технологияларды пайдалануға қатысты этикалық мәселелерді түсінеді; - Талдау нәтижелерін жазбаша түрде (есептер, мақалалар) және ауызша (презентациялар) тиімді ұсынады; - Жаңа идеяларға ашықтық және тез өзгеретін технология саласында үздіксіз оқуға дайын болады; - ГАЖ технологиялары мен жасанды интеллект маңызды болып табылатын география саласындағы табысты кәсіби қызметке дайын болады
Географиядағы зерттеу дағдылары, 7 академиялық кредит	
Модуль шеңберінде болашақ мұғалімдер географиялық зерттеу әдістерінің ерекшеліктерін зерттейтін ғылыми пәндер кешенін зерттейді. Болашақ мұғалімдер ғылыми танымның әдіснамасын ашуға мүмкіндік беретін өздерінің зерттеу іс-әрекетінің құзыреттіліктерін дамытады.	
Курс атауы	Географиядағы зерттеу әдістері

Компонент	Пәндік компонент, Жоғары оқу орны компоненті
Модуль	Географиядағы зерттеу дағдылары, 7 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	3
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Зерттеу құзыреттілігі (12,13) Мақсаты: Географиялық зерттеулер жүргізілетін географиялық ақпараттың негізгі әдістері мен көздерін зерттеу. Студенттер мүмкін: • географиялық зерттеу әдістерін білу және алынған деректерді талдай және өңдей білу; • математикалық әдістерді қолдана отырып, географиялық құбылыстар мен процестерге бақылау жүргізу; * процестер мен құбылыстарды ғылыми сипаттау үшін географияда зерттеу әдістерін қолдану.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: «әдіс», «тәсіл», «зерттеу парадигмасы» терминдерінің ерекшеліктерін, географиялық зерттеу әдістерінің әрқайсысының ерекшеліктері мен қолдану аясын түсінеді; - әлеуметтік-экономикалық мазмұндағы карталар мен графиктерді құрастырады және оларды талдай алады; - математикалық әдістерді қолдана отырып, географиялық құбылыстар мен үдерістерге бақылау жүргізеді; - аумақтық әлеуметтік-экономикалық жүйелердің аналитикалық сипаттамасын құрастырады және олардың негізінде тиісті қорытындыларды тұжырымдайды; - үдерістер мен құбылыстарды ғылыми сипаттау, аумақты кешенді талдау үшін географияда зерттеу әдістерін қолданады.

Курс атауы	Географиялық зерттеулердегі ГАЗ
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Географиядағы зерттеу дағдылары, 7 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курс пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын дамытуға бағытталған: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Зерттеу құзыреттілігі (10,11) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі(9) Болашақ мұғалімдер деректерді жинауды, сақтауды, өңдеуді, бейнелеуді және таратуды қамтамасыз ететін заманауи геоақпараттық әдістерді қолданудың практикалық дағдыларын меңгереді. Олар сонымен қатар заманауи геоақпараттық әдістерді географиялық зерттеулерде қолдану дағдыларын дамытады. Болашақ мұғалімдер зерттеу қызметінің нәтижелерін әзірлеуді, ұсынуды, қорғауды және таратуды үйренеді.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - олардың кеңістіктік талдауы үшін сандық топографиялық және тақырыптық ақпаратпен таныс; - геоақпараттық әдістер мен технологияларды пайдалана отырып, әртүрлі кеңістіктік деректерді іс жүзінде қолданады; - электрондық географиялық карталарды құрастыру және жобалау үшін визуализация бойынша тәжірибені иеленеді; - зерттелетін әртүрлі географиялық үдерістерді болжау және үлгілеу бойынша тәжірибе жүргізеді

Курс атауы	Географиялық білім берудің цифрлық түрленуі
Компонент	Пәндік компонент, Таңдау компоненті
Модуль	Географиядағы зерттеу дағдылары, 7 академиялық кредит
Цикл	Бейіндеуші пәндер
Академиялық кредит	4
Курс/құзыреттілік сипаттамасы	Бұл курстың мақсаты пәндік құзыреттіліктердің келесі салаларын арттыру болып табылады: - Географиялық ғылым теориясы мен әдістемесі құзыреттілігі (3) - Географияны оқытудың практикалық әдістері құзыреттілігі (6,7) Болашақ мұғалімдер географиялық білім беру саласындағы негізгі мәселелерді және цифрландыру келешегін анықтайды. Олар ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізуді және цифрлық ресурстардың көмегімен мектепте техникалық оқыту құралдарын пайдалануды зерттейді. Болашақ мұғалімдер заманауи білім берудің цифрлық мәдениеті туралы білімін және цифрлық шешімдерді түрлендіру үшін цифрлық технологияларды пайдалану қабілетін дамытады.
Оқу нәтижелері	Құзыреттілікті меңгерген болашақ мұғалімдер: - жоғары сапалы оқыту мазмұнын, құпиялылық пен этикалық стандарттарды сақтайтын, қауіпсіз платформаларды таңдайды. - Қазіргі қоғамның географиялық дүниетанымын кеңейту және көрнекі тәжірибе мен практикалық жұмыстарды әзірлеу үшін ІТ қолданады; - Оқытуда біріктірілген онлайн-платформалар құру және онлайн сабақтар өткізу үшін цифрлық технологиялар құралдарын пайдаланады; - кәсіби қызметте заманауи АКТ, желілік технологиялар мен ашық білім беру ресурстарын пайдаланады

ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАТТАУ, 8 АКАДЕМИЯЛЫҚ КРЕДИТ

Түлекті қорытынды аттестаттау міндетті болып табылады және білім беру бағдарламасы толық көлемде игерілгеннен кейін жүзеге асырылады. Аттестаттаудың мақсаты - түлектің жалпы мәдени және кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін, сондай-ақ оның кәсіби қызметтің негізгі түрлерін орындауға дайындығын бағалау.

Қорытынды аттестаттау жұмысы (ауызша емтихан, жазбаша емтихан, дипломдық жұмыс, зерттеу жобасы, ұйымдастыру жобасы, стратегиялық жоба, арт-жоба)

4.3 Міндетті компонент құрылымы

Міндетті компонент (Жалпы білім беретін пәндер циклі) 56 академиялық кредиттен тұрады (51 академиялық кредит міндетті пәндер және 5 академиялық кредит таңдау пәндері) және төмендегі модульдер мен курстарды қамтиды.

Модульдер мен курстардың атауы	Академиялық кредит
МІНДЕТТІ КОМПОНЕНТ (ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН ПӘНДЕР ЦИКЛІ)	56
МІНДЕТТІ ПӘНДЕР	51
Тарихи және философиялық құзыреттіліктер модулі	10
<i>Қазақстан тарихы</i> Көне және орта ғасырлардағы Қазақстан. Алғашқы қоғам. Елді мекендер, шаруашылығы және тұрмысы (б.з.б. 2,5 млн. – 12 мың – VI ғасырға дейін). Қазақ халқының этногенезі. Ортағасырлық Қазақстан. (VI-XV ғасырлар). Қазақ хандығы. Қазақ мемлекетінің геосаяси жағдайы. Қазақ хандығы: құрылуы, өрлеуі, құлдырауы. Әлеуметтік тарих (XV ғ. ортасы – XVIII ғ. басына дейін). Отаршылдық кезеңдегі Қазақстан (XVIII ғ. 30-40 ж. – XIX ғ. 60 ж.). XX ғасырдың басындағы Қазақстан. Халықтың көп ұлттық құрамының қалыптасуы. Жаңа замандағы Қазақстан. Кеңестік кезең (1917 ж. ақпан-қазан – 1991 ж. тамыз) Қазақстан – тәуелсіз мемлекет. Ел тарихындағы ең жаңа кезең (1991 ж. желтоқсан – қазіргі уақытқа дейін).	5

<i>Философия</i> Ойлау мәдениетінің бастауы. Философия пәні мен әдісі. Әлемді философиялық түсінудің негіздері. Сана, рух және тіл. Онтология және метафизика. Әдеп құндылықтар философиясы. Еркіндік философиясы. Өнер философиясы. Қоғам және мәдениет. Тарих философиясы. Дін философиясы. Заманауи Қазақстан философиясы.	5
Әлеуметтік-саяси білім модулі (әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психология)	8
<i>Әлеуметтану</i> Әлеуметтік әлем түсінігіндегі әлеуметтік зерттеулер. Әлеуметтік зерттеулер. Қоғамның әлеуметтік құрылымы мен стратификациясы. Әлеуметтану және ұқсастық. Отбасы және қазіргі заман. Шегіну, қылмыс әлеуметтік бақылау. Дін, мәдениет, қоғам. Этнос және ұлт әлеуметтануы. Білім және әлеуметтік теңсіздік. Бұқаралық ақпарат құралдары, технологиялар және қоғам. Экономика, жаһандану, еңбек. Денсаулық және медицина. Халық, қалалану және әлеуметтік қозғалыстар. Әлеуметтік өзгерістер.	2
<i>Саясаттану</i> Саясаттану дамуының негізгі кезеңдері. Саясат қоғамдық өмірдің бір бөлігі ретінде. Саяси билік. Саяси элита, көшбасшылық. Қоғамның саяси жүйесі. Мемлекет және азаматтық қоғам. Саяси режимдер. Сайлау жүйелері, таңдау. Саяси партиялар партиялық жүйелер және қоғамдық-саяси қозғалыстар. Саяси мәдениет, тәртіп. Саяси, идеология; даму, жаңғыру; қақтығыстар мен дағдарыстар. Әлемдік саясат, заманауи халықаралық қарым-қатынастар.	2
<i>Мәдениеттану</i> Мәдениет морфологиясы. Мәдениет тілі. Мәдениет семиотикасы. Мәдениет анатомиясы. Көшпенділер мәдениеті. Арғы түріктердің мәдени мұрасы. Ортағасырлық мәдениет. Орталық Азия. Түріктердің мәдени мұрасы. Қазақ мәдениетінің негізі. XVIII - XIX ғасырдың аяғындағы, XX ғасырдағы қазақ мәдениеті. Заманауи әлемдік үдерістер мен жаһандану жағдайындағы қазақ мәдениеті. Қазақстанның мәдени саясаты. «Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасы.	2
<i>Психология</i> Ұлттық өзін-өзі тану жағдайындағы тұлға. Мен және менің ынтам. Эмоциялар, эмоционалдық зерде. Адамның күш-жігері, өзін-өзі реттеу психологиясы. Дара-типтік ерекшеліктер. Құндылықтар, қызығушылықтар, нормалар. Өмір мәні, кәсіби өзін-өзі анықтау денсаулық психологиясы. Индивидтер мен топтар арасындағы қарым-қатынас. Қарым-қатынастың қабылданым жағы. Қарым-қатынастың интерактивтік жағы. Қарым-қатынастың коммуникативтік жағы. Әлеуметтік-психологиялық дау. Дау кезіндегі өзін-өзі ұстау үлгілері. Тиімді қарым-қатынас әдістері.	2
Аспаптық және коммуникациялық модуль	25
<i>Орыс/Қазақ тілі</i> Лексика, ғылыми терминдер, синтаксистік конструкцияларды ауызша және жазбаша қарым-қатынаста дәл қолдану дағдыларын иелену; әңгіме құру дағдылары. Іскерлік қарым-қатынас, хаттар, есептер, пікір, эссе жазу дағдылары; мәтіндерді түсініп оқу, өз ойын жеткізе алу. Өртүрлі қарым-қатынас түрлерінде еркін сөйлеу, әңгіме, пікір-талас жүргізе алу. Функционалдық сөйлеу стильдері сөйлесу құралдарының тарихи қалыптасқан жүйесі ретінде, әдеби тілдің алуандығы.	10
<i>Шетел тілі</i> Әлеуметтік-тұрмыстық қарым-қатынас саласы. Мен және менің отбасым. Әлеуметтік-мәдени қарым-қатынас саласы. Әлем картасы. Салт-дәстүрлер. Оқу-кәсіби қарым-қатынас саласы: Болашақ кәсіп. Заманауи үй. Қазіргі қоғамдағы отбасы. Мәдени-тарихи ая. Білім. Кәсіп. Адам және табиғат, экологиялық мәселелер. Жаңалықтар, БАҚ, жарнама.	10
<i>Ақпараттық және коммуникациялық технологиялар</i> Қоғам дамуындағы АКТ рөлі. АКТ саласындағы стандарттар. Компьютерлік жүйелерге кіріспе. Бағдарламалық қамсыздандыру. Операциялық жүйелер. Адам мен компьютердің өзара әрекеттестігі. Мәліметтер базасы жүйелері. Мәліметтерді талдау. Мәліметтерді басқару. Желілер мен телекоммуникациялар. Киберқауіпсіздік. Интернет-технологиялар. Бұлттық және ұялы технологиялар. Мультимедиялық технологиялар. Зияткерлік технологиялар. Электрондық технологиялар. Электрондық бизнес. Электрондық оқыту. Электрондық үкімет. Өнеркәсіптегі АКТ. АКТ даму келешегі.	5

Денсаулықты нығайту модулі	8
<i>Дене тәрбиесі</i> Дене тәрбиесі қағидаттары. Дене тәрбиесінің ғылыми негіздері. Заманауи сауықтыру жүйелері, ағзаның дене күйін бақылаудың негіздері. Өз бетінше спортпен және дене тәрбиесімен айналысудың негізгі әдістері. Кәсіби дене дайындығы. Жалпы дене дайындығы. Жылдамдық. Жүгіру. Эстафеталар. Төзімділік, икемділік, шапшаңдық, үйлесімдік, тепе-теңдікті ұстауға жаттығуларды, гимнастикалық және акробаттық жаттығуларды орындау. Күш. Жалпы дайындық жаттығулар. Арнайы дене дайындығы.	8
ТАҢДАУ БОЙЫНША КОМПОНЕНТ	5
<i>Экономика мен кәсіпкерлікті зерттеу әдістері</i> Деректерді жинаудың, өңдеудің жалпы принциптері, әдістері мен әдістері, жаппай экономикалық құбылыстар мен процестердің даму заңдылықтары мен тенденцияларын зерттеу. Капиталдың мәні, формалары, құрылымы. Өндіріс. Өндіріс шығындары. Нарықтық экономикадағы өндіріс кірістері. Бизнес ұғымы. Кәсіпкерлік қызмет түрлері. Меншік теориясы, басқарудың әлеуметтік формалары. Тауар, ақша. Қоғамдық экономикалық жүйе. Нарықтың пайда болуы. Қаржы жүйесі. Бизнесі дамытудағы мемлекеттің рөлі. Макроэкономика. Ресурстарды үнемдеу. Экономикалық дамудың циклдік сипаты. Инфляция және жұмыссыздық. Қазақстан әлемдік шаруашылық байланыстар жүйесінде.	5
<i>Құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы саласындағы зерттеу дағдылары</i> "Құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет саласындағы зерттеу дағдылары" пәні студенттердің құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласында ғылыми зерттеулер жүргізу үшін қажетті дағдылар мен құзыреттерді дамытуға бағытталған білім беру бағдарламасының бөлігі болып табылады. Бұл пән студенттерді осы саладағы тиімді зерттеу тәсіліне дайындау мақсатында әдіснамалық құралдарды игеруді, құқықтық құбылыстарды талдауды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәжірибелерді зерделеуді қамтиды. Бұл пән студенттердің құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласындағы жағдайларды талдау, зерттеу және бағалау дағдыларын қалыптастыруға, сондай-ақ дербес ғылыми қызметке дайындалуға және өзекті әлеуметтік және құқықтық мәселелерді шешуге белсенді қатысуға бағытталған.	5
<i>Экология және өмір қауіпсіздігін зерттеу негіздері</i> Тірі организмдердің, ұйымның әр түрлі деңгейдегі экожүйелерінің, тұтастай алғанда биосфераның, олардың тұрақтылығының негізгі заңдылықтары; БиоСфера компоненттерінің өзара әрекеттесуі және адамның экономикалық қызметінің экологиялық салдары, әсіресе табиғатты пайдалануды күшейту жағдайында; әртүрлі елдердегі және ҚР-дағы орнықты дамудың тұжырымдамалары, стратегиялары мен практикалық міндеттері туралы қазіргі заманғы идеялар; экология, қоршаған ортаны қорғау, орнықты даму мәселелері. Тіршілік қауіпсіздігі, оның негізгі ережелері. Қауіптер, Төтенше жағдайлар. Тәуекелді талдау, тәуекелдерді басқару. Адам қауіпсіздігі жүйелері. Қазіргі заманның тұрақсыздандырушы факторлары. Әлеуметтік қауіптер, олардан қорғау: рухани саладағы, саясаттағы қауіптер, олардан қорғау: экономикалық саладағы қауіптер, тұрмыстағы, күнделікті өмірдегі қауіптер. Тіршілік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және олардың қызметін құқықтық реттеу органдарының жүйесі	5
Қаржылық сауаттылық Пән студенттердің қаржылық қатынастарының маңызды салаларын бейнелейтін негізгі қаржылық-экономикалық түсініктерді дамыту арқылы қаржылық сауаттылық негіздерін қалыптастырады. Сондай-ақ қаржылық нарықтағы тұтынушының, инвестордың, қарыз алушының, акционердің, салық төлеушінің, сақтандырушының, инвестордың әлеуметтік-экономикалық рөлін тиімді орындауға және тұтынушыларды пирамидалар мен қаржылық алаяқтықтан сақтандыруға бағытталған білім мен дағдыларды қалыптастырады.	5
Барлық академиялық кредит саны	56

Жоғары білім беру бағдарламасы бойынша НЕГІЗГІ ОҚУ ЖОСПАРЫ / Yüksek Eğitim Alanı TEMEL EĞİTİM PLANI
По программе высшего образования ОСНОВНОЙ УЧЕБНЫЙ ПЛАН / High education program BASIC EDUCATION PLAN
6B01524 –География (ІР) /6B01524 - Coğrafya (ІР) / 6B01524 –География(ІР) /6B01524 – Geography (ІР)

Пәннің (модульдің) атауы / Наименование предмета (модуля) / Subject (module) name	ECTS	Бакалавр дәрежесі, 4 академиялық жыл / Lisans derecesi, 4 akademik yıl/ Степень бакалавра, 4 академических года / BA degree, 4 academic years								Препреквизит Постреквизит Çekişmeler Sonra görüşecek Prerequisites Post-Requisite
		I		II		III		IV		
		1	2	3	4	5	6	7	8	
Жалпы білім беретін пәндер (ЖБП) циклі /Genel Eğitim Dersler Döngüsü(GED)/ Цикл общеобразовательных дисциплин (ООД)/Cycle of general education (CGE)- 56акад.кр./akademik kredit/ academ.credits Міндетті компонент МК/ Zorunlu bileşen ZB/ Обязательный компонент ОК/ Required component RC - 51акад.кр./akademik kredit/ academ.credits Тандау компоненті (ТК)/ Seçmeli bileşen SB/Компонент по выбору KB/ Component of Choice CC – 5 акад.кр./akademik kredit/ academ.credits										
Тарихи және философиялық құзыреттіліктер модулі / Tarihsel ve Felsefi Yeterlilikler Modülü / Модуль историко-философских компетенций/ Module of historical and philosophical competencies	10									
Философия /Felsefe/Философия/Philosophy	5	5								
Қазақстан тарихы/KazakistanTarihi/История Казахстана/History of Kazakhstan	5		5							
Аспаптық және коммуникациялық модуль/ Enstrümantasyon ve iletişim modülü / Инструментальный и коммуникационный модуль/ Instrumental and communication module	25									
Қазақ (орыс) тілі/Kazak (Rus) Dili /Казахский (русский) язык/Kazakh(Russian) Language	10	5	5							Қазақ (орыс) тілі A1- пре - жоқ, пост A2/ B1- пре A2, пост- B2/ C1 пре B2, C1-пост жоқ
Шетел тілі/Yabancı dil/Иностранный язык/ForeignLanguage	10	5	5							Ағылшын тілі 1 сем- A2- пре - жоқ, пост B1/ B1- пре A2, пост- жоқ 2 сем-B2- пре жоқ, пост -C1/ C1 пре B2, C1-пост жоқ
Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар /Bilişim ve İletişimTeknolojileri Информационно-коммуникационные технологии /Information and communication technology	5			5						
Әлеуметтік-саяси білім модулі/ Sosyo-politik bilgi modülü / Модуль социально-политических знаний/ Module of socio-political knowledge	8									
Әлеуметтік-саясаттану білім модулі (әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психология) / Sosyo-politik bilgi modülü (sosyoloji, siyaset bilimi, kültürel çalışmalar, psikoloji)/ Модуль социально-политических знаний (социология, политология, культурология, психология) /Social and political education module (sociology, political science, cultural studies, psychology)	8				2					
					2					
					2					
					2					
Денсаулықты нығайту модулі/ Sağlğın teşviki modülü /Модуль укрепления здоровья / Health Promotion module	8									

Дене шынықтыру/Beden Eğitimi/Физическая культура/Physical Culture	8	2	2	2	2					
Модуль-Қоғамдық даму негіздері/ Modül - Sosyal gelişimin temelleri / Модуль-Основы общественного развития/ Module- The basis of social development	5									
Құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы саласындағы зерттеу дағдылары / Hukuk ve yolsuzlukla mücadele alanında araştırma becerileri/ Исследовательские навыки в области права и антикоррупционной культуры / Research skills in law and anti-corruption culture					5					
Экономика мен кәсіпкерлікті зерттеу әдістері/ Ekonomi ve girişimciliği inceleme yöntemleri/ Методы изучения экономики и предпринимательства/ Economic and Business Research Methods										
Экология және өмір қауіпсіздігі зерттеу негіздері /Ekoloji ve yaşam güvenliği /Экология и безопасность жизнедеятельности/ Fundamentals of research in ecology and safe life										
Қаржылық сауаттылық /Finansal okuryazarlık/Финансовая грамотность/ Financial literacy										
	5									
Базалық және бейіндеуші пәндер циклі/ Temel ve profiloluşturma disiplinleri /Базовые и профилирующие дисциплины/ Basic and profile disiplins 190 акад.кр./akademik kredit/ academ.credits										
Базалық пәндер циклі / Temel disiplinleri /Базовые дисциплины Basic and profile disiplins. ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КОМПОНЕНТ/ PEDAGOGİK BİLEŞEN / ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ КОМПОНЕНТ/ PEDAGOGICAL COMPONENT -60 акад.кр./akademik kredit/ academ.credits										
Модуль-Білім алушыны тұлға ретінде қолдау / Modül - Öğretmen Adaylarının Birey Olarak Desteklenmesi / Модуль-Поддержка обучающихся как личностей / Module- Supporting learners as individuals / – 17 акад.кр./akademik kredit/ academ.credits										
Балалардың жас ерекшелік және физиологиялық даму ерекшеліктері / Çocuk Gelişiminde Yaş ve Fizyolojik Gelişim Özellikleri /Возрастные и физиологические особенности развития детей/ Age and Physiological Features of the Development of Children	3		3							
Білім берудегі психология және өзара әрекеттесу мен коммуникация тұжырымдамалары /Eğitimde Psikoloji ve Etkileşim-İletişim Kavramları / Психология, взаимодействие и коммуникация в образовании / Psychology in Education and Concepts of Interaction and Communication	4			4						
Білім беру туралы ғылым және оқытудың негізгі теориялары / Eğitim Bilimi ve Temel Öğrenme Teorileri / Наука об образовании и ключевые теории обучения / Educational Science and Key Theories of Learning	3			3						
Инклюзивті білім беру ортасы / Kapsayıcı (Kaynaştırma) Eğitim Ortamları / Инклюзивная образовательная среда / Inclusive educational environment	3					3				
Оқытуды жоспарлау және дербес оқыту / Eğitim planlaması ve kendi kendine öğrenme /Планирование преподавание и индивидуализация обучения / Teaching Planning and individualization of learning	4						4			
Модуль-Оқыту және үйрету үшін бағалау/ Modül- Öğretme ve Öğrenmenin Değerlendirilmesi / Модуль-Преподавание и оценивание для обучения / Module-Teaching and assessment for learning / – 9 акад.кр./akademik kredit/ academ.credits										
Оқыту әдістері мен технологиялары / Öğretim Yöntem ve Teknikleri / Методы	5				5					

и технологии преподавания / Teaching Methods and Technologies										
Бағалау және дамыту / Değerlendirme ve Geliştirme / Оценивание и развитие / Assessment and Development	4					4				
Модуль-Мұғалім - рефлексиялық практика иесі / Modül- Bir Yansıtıcı Uygulayıcı Olarak Öğretmen /Модуль-Учитель как рефлексирующий практик / Module-Teacher As A Reflective Practitioner/ – 9 акад.кр./akademikkredit/ academ.credits										
Педагогикалық зерттеулер / Pedagojik Araştırmalar / Педагогические исследования / Pedagogical Research	4				4					
Зерттеулер, даму және инновациялар / Araştırma, Geliştirme ve Yenilikçilik / Исследования, развитие и инновации / Research, Development and Innovation	5							5		
Педагогикалық практика – Мұғалім – оқу фасилитаторы / Öğretimin Kolaylaştırıcısı Olarak Öğretmen (Pedagojik Uygulama) / Педагогическая практика – Учитель как фасилитатор обучения / Pedagogical practice -Teacher as a facilitator of learning /– 25 акад.кр./akademikkredit/ academ.credits										
Мұғалім кәсібіне кіріспе (оқу практикасы1-курс) / Öğretmenlik Mesleğine Giriş (Pedagojik Uygulama, 1. sınıf) / Введение в профессию учителя (учебная практика, 1 курс)/ Introduction to the teaching profession (1st year, educational practice)	2		2							Пре: - Пост: психологиялық-педагогикалық практика
Психологиялық және педагогикалық бағалау (психологиялық-педагогикалық практика, 2-курс) / Psikolojik ve Pedagojik Değerlendirme (psikolojik ve pedagojik uygulama , 2. sınıf) / Психолого-педагогическое оценивание (психолого-педагогическая практика, 2 курс) / Psychological and pedagogical assessment (2nd year psychological and pedagogical practice)	2				2					Пре: оқу практикасы Пост: педагогикалық практика
Педагогикалық технология (педагогикалық практика, 3-курс) / Pedagojik Yaklaşımlar (Pedagojik Uygulama, 3. sınıf) / Педагогическая технология (Педагогическая практика, 3 курс)/ Pedagogical approaches (3rd year, pedagogical practice)	6						6			Пре: психологиялық-педагогикалық практика Пост: өндірістік-педагогикалық практика
Білім берудегі зерттеулер мен инновациялар (өндірістік-педагогикалық практика, 4-курс) / Eğitimde Araştırma ve Yenilikler (Pedagojik Uygulama, 4. sınıf) / Исследования и инновации в образовании (производственная-педагогическая практика, 4 курс)/ Research and innovation in education (4th year industrial- pedagogical practice)	15							15		Пре: өндірістік-педагогикалық практика
Бейіндеуші пәндер циклі / Profil oluşturma disiplinleri / Профилирующие дисциплины/ Profile disiplins – 130 акад.кр./akademikkredit/ academ.credits										
Жоғары оқу орны компоненті ЖК/ Üniversite Seçmeli/ Вузовский компонент ВК/ University Component UC – 105 акад.кр./akademikkredit/ academ.credits										
Тандау компоненті (ТК)/ Seçmeli bileşen SB/ Компонент по выбору KB/ Component of Choice CC – 25 акад.кр./ akademik kredit/ academ.credits)										
Модуль – Түркі дүниесі/ Modül – Türk Dünyası/ Модуль – Тюркский мир/ Module – Turkic World	16									
Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 1-A1,B2) /Türk (Kazak) Dili –(Seviye 1-A1,B2)/Турецкий (Казахский) язык – (Уровень 1- A1,B2)/Turkish (Kazakh) Language – (Level 1- A1,B2)	5	5								Пре: жоқ Пост: Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 2-A2, C1)
Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 2-A2, C1) /Türk (Kazak) Dili –(Seviye 2-A2, C1) /Турецкий (Казахский) язык – (Уровень 2-A2, C1) /Turkish (Kazakh) Language (Level 2-A2, C1)	5		5							Пре: Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 1-A1, B2) Пост: жоқ
Ататүрік принциптері/Atatürk İlkeleri/ПринципыАтатюрка/PrinciplesofAtaturk	3			3						

Түркі мемлекеттер тарихы/Türk memleketleri tarihi/История тюркских государств/Turkic States history											
Ясауитану/Yesevilik Bilgisi/Ясавиведение/Yassawi Study	3				3						
ПӘНДІК КОМПОНЕНТ/ KONU BİLEŞENİ / ПРЕДМЕТНЫЙ КОМПОНЕНТ/ SUBJECT COMPONENT -114 академиялық кредит											
Модуль -Әлемнің географиялық көрінісі / Modül-Dünyanın coğrafi temsili / Модуль- Географическая картина мира / Module- Geographical picture of the world	10										
Табиғат жайлы ғылымдар / Doğa Bilimleri /Науки о природе/ Nature Sciences academic credits	5			5						Пре: Жалпы жертану Пост: Климаттың өзгеруі және салдары	және және
Заманауи географияның теориясы мен тұжырымдамдары/ Modern Coğrafya Teorisi ve Kavramı /Теория и концепция современной географии / Theory and concept of modern geography	5						5				
Модуль- Физикалық география / Modül - Fiziki Coğrafya / Модуль Физическая география / Module-Physical geography	25										
Жалпы жертану / Genel Çalışmalar / Общее землеведение/ / General Earth Science	5	5									
Геология геоморфология негіздерімен / Jeomorfolojinin temelleri ile jeoloji / Геология с основами геоморфологии / Geology with the basics of geomorphology	6	6									
Метеорология және климатология / Meteoroloji ve Klimatoloji / Метеорология и климатология/ Meteorology and Climatology	4					4					
Гидрология және су ресурстарын қорғау/ Hidroloji ve su kaynaklarının korunması / Гидрология и охрана водных ресурсов/ Hydrology and protection of water resources	5					5					
Дүниежүзі бөліктері мен мұхиттардың физикалық географиясы/ Dünyanın bazı bölgelerinin ve okyanusların fiziki coğrafyası / Физическая география частей света и океанов / Physical geography of parts of the world and oceans	5				5						
Аймақтану/ Bölgesel Çalışmalar / Регионалистика / Regionalism											
Құрлық гидрологиясы/ Kara Hidrolojisi / Гидрология суши / Hydrology of the land											
Биогеография / Biyocoğrafya / Биогеография / Biogeography											
Ландшафттану/ Peyzaj Çalışmaları / Ландшафтоведение / Landscape studies											
Өлке топонимиясы/ Bölgenin toponomisi /Топонимия края / Toponyms of the region											
Шет елдер географиясы / Yabancı ülkelerin coğrafyası/ /География зарубежных стран/ Geography of foreign countries											
Модуль-Әлеуметтік география / Modül- Sosyal Coğrafya / Модуль- Социальная география /Publik geography	29										

Қалалар мен ауылдық елді мекендер географиясы / Şehirlerin ve kırsal yerleşimlerin coğrafyası / География городов и сельских поселений/ Geography of cities and rural settlements	5					5					
Тұрғындар географиясы / Nüfusun coğrafyası /География населения / Geography of the population	6						6				
Геоэкономика / Jeoekonomi / Геоэкономика / Geoeconomics	5							5			
Геосаясат/ Jeopolitik / Геополитика/ Geopolitics	5							5			
Елтану / Ülke Çalışmaları /Страноведение/ Country studies	4								4		
Медициналық география / Tıbbi Coğrafya/ Медицинская география / Medical geography	4							4			
Қоғамдық география /Kamu coğrafyası/Общественная география /Public geography											
Рекреациялық география / Eğlence Coğrafyası / Рекреационная география / Recreational geography											
Мәдениет географиясы / Kültürel Coğrafya/ Культурная география / Cultural geography											
Заманауи топонимика / Modern yer adları / Современная топонимика/ Modern toponymy											
Модуль- Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігі / Modül- Toplum ve doğa arasındaki etkileşim / Модуль- Взаимодействие общества и природы / Module- Interaction of society and nature	17										
Қоршаған орта және тұрақты даму/ Çevre ve sürdürülebilir kalkınma/ Окружающая среда и устойчивое развитие/ Environment and Sustainable Development	6			6						Пре: Жалпы жертану Пост: Климаттың өзгеруі және салдары	
Климаттың өзгеруі және салдары / İklim Değişiklikleri ve etkileri/ Изменения климата и последствия/ Climate change and consequences	4				4						
Табиғатты пайдалану экономикасы / Çevre yönetimi ekonomisi / Экономика природопользования / Economics of Environmental management	4					4					
Геоглобалистика/ Jeoglobalizm/ Геоглобалистика/ Geoglobalistics	3								3		
Табиғи тәуекел географиясы / Doğal Risk Coğrafyası/ География природного риска/ Geography of natural risk											
Геокикілжің /Jeokonfliktoloji/ Геоконфликтология/ Geoconflictology											
Әлемдік шаруашылық / Dünya ekonomisi / Мировое хозяйство / World economy											
Модуль-Қазақстан географиясы / Modül- Kazakistan Coğrafyası / Модуль- География Казахстана / Module-Geography of Kazakhstan	16										
Қазақстанның физикалық географиясы / Fiziksel Kazakistan'ın coğrafyası / Физическая география Казахстана/ Physical Geography of Kazakhstan	5					5					
Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық географиясы / Kazakistan'ın sosyo-ekonomik coğrafyası /Социально-экономическая география Казахстана/ Socio-	5						5				

economic geography of Kazakhstan											
Қазақстан аймақтарының географиясы /Kazakistan bölgelerinin coğrafyası/ География регионов Казахстана/Geography of the Kazakhstan regions	6							6			
Қазақстанның ауылшаруашылық аймақтары/ Kazakistan'ın tarım bölgeleri/ Сельскохозяйственные регионы Казахстана/ Agricultural regions of Kazakhstan											
Қазақстанның шекаралық аймақтармен интеграциясы /Kazakistan'ın sınır bölgeleriyle birleşmesi /Интеграция Казахстана с пограничными регионами /Integration of Kazakhstan with border regions											
Қазақстанның туристік-рекреациялық ресурстары / Kazakistan'ın turizm ve eğlence kaynakları / Туристско-рекреационные ресурсы Казахстана / Tourist and recreational resources of Kazakhstan											
Қазақстанның өнеркәсіптік аймақтары / Kazakistan'ın sanayi bölgeleri / Промышленные регионы Казахстана / Industrial regions of Kazakhstan											
Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешені/ Kazakistan'ın Tarımsal sanayi kompleksi /Агропромышленный комплекс Казахстана/ Agro-industrial complex of Kazakhstan											
Модуль- Географиялық білім беруді цифрландыру/ Modül- Coğrafi eğitimin dijitalleşmesi / Модуль- Цифровизация географического образование / Module- Digitalization of Geographical education	10										
Картография топография негіздерімен / Topografyanın temelleri ile haritacılık / Картография с основами топографии/ Cartography with the basics of topography	5		5								
Географиядағы ГАЖ технологиялары және жасанды интеллект / Coğrafiyada CBS teknolojileri ve yapay zeka / ГИС-технологии и искусственный интеллект в географии/ GIS technologies and artificial intelligence in geography	5							5			
Модуль- Географиядағы зерттеу дағдылары/ Modül- Coğrafiyada araştırma becerileri / Модуль -Исследовательские навыки в географии / / Module- Research skills in Geography	7										
Географиялық зерттеу әдістері/ Coğrafiyada araştırma yöntemleri- Методы географических исследование / Methods of geographical research	3		3								
Географиялық зерттеулердегі ГАЖ / Coğrafi araştırmalarda CBS/ ГИС в географическом исследовании / GIS in geographical research	4							4			
Географиялық білім берудің цифрлық түрленуі/ Coğrafi eğitimin dijital dönüşümü/ Цифровая трансформация географического образования/ Digital transformation of geographical education											
Қорытынды аттестаттау / Final Sınav/ Итоговая аттестация/ Final Attestation - / 8 акад.кр./ akademik kredit/ academ.credits)											
Дипломдық жұмысты, дипломдық жобаны жазу және қорғау немесе кешенді емтихан тапсыру/Tezi Veya Projeyi hazırlama ve Savunma yada Kapsamlı Snavına girme/Написание и защита дипломной работы, дипломного проекта или подготовка и сдача комплексного экзамена/Writing and defending a diploma work, diploma project or preparing and passing of Complex exam									8		
Жалпы барлығы/ Genel Toplam /Общий итог/ General:	254	33	35	33	33	30	30	30	30		

ББ Реестріне енгізілген ОН және пәндер бойынша матрицасы
6B01524 –География / 6B01524 –География /6B01524 – Geography

ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІ	Білім беру бағдарламасының түлектері: ОН 1—әлеуметтік, этикалық және ғылыми пікірлерді ескере отырып, білім қалыптастыру үшін ақпаратты жинау мен түсіндіруді жүзеге асыру, өзінің құндылықтарын, көзқарастарын, этикалық ұстанымдары мен оқыту әдістерін сыни тұрғыдан бағалау, өзінің педагогикалық дамуы үшін жаңа мақсаттар қою; ОН 2- табиғаттан адамның органикалық бірлігі табиғатының бірлігі мен тұтастығы идеясын түсіндіру үшін географиялық ортада болатын құбылыстар мен процестер арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды жалпылау және талдау; ОН 3 - Географиялық ақпараттық жүйелердің негізгі ұғымдарын түсінеді, жасанды интеллект негізінде сандық географиялық деректермен қауіпсіз және тиімді жұмыс істеудің негізгі қағидаларын меңгере отырып ГАЖ және ІТ технологияларының географияда қолданылу салаларын білуде географиялық деректерді жинау, өңдеу және визуализациялау дағдыларын игереді; ОН 4— география ғылымын түсініп, игеру үшін әдіснамалық және теориялық маңызға ие іргелі ғылыми ұғымдарды танып, түсіну және қоршаған ортаның ғаламдық және жергілікті мәселелерін шешу үшін басқа ғылым салаларынан алған білімін кіріктіре отырып, өзінің көзқарасын дәлелдеу; ОН 5 –әртүрлі ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың көмегімен алдыңғы қатарлы географиялық тұжырымдарға негізделген теориялық білімді сыни тұрғыда іріктеу және географияны оқыту мен өзінің кәсіби өсуін жетілдіру үшін алған білімін пайдалану; ОН 6 - географиялық карталардың ерекшеліктері мен қасиеттерін түсінеді және картографиялық бейнелеу тәсілдерін ажыратады және табиғат объектілерінің кеңістіктік-уақыттық моделін түсіну үшін ЖИ негізінде геоақпараттық әдістер мен технологияларды қолдана отырып, әртүрлі кеңістіктік деректерді іс жүзінде қолданады; ОН 7 – оқу үдерісінде зерттеу жүргізуде физи.калық-географиялық, экономикалық-географиялық әдістерді пайдалану және далалық, геоақпараттық, статистикалық әдістерді практикалық тапсырмаларды орындау үшін қолдану; ОН 8 – мәдениетаралық-коммуникативтік құзыреттерді меңгеру, оқуды одан әрі өзбетінше жалғастыру үшін қажетті оқыту дағдыларын қолдану және педагогикалық, сондай-ақ қоғамдық қызметте өзара кәсіби қарым-қатынастарын құру; кәсіби қызметте денсаулықты сақтауды, нығайтуды қамтамасыз ететін құралдар мен әдістерді мақсатты пайдалану ОН 9 - инклюзивті білім беру жағдайында мүмкіндігі шектеулі білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудің психологиялық-педагогикалық проблемаларын түсінуі, оқыту үдерісіндегі білім алушылардың әртүрлі қабілеттерін ескеру, өмірлік және оқыту тұрғысынан олардың психологиялық жағдайына этикалық қолдау көрсету; ОН 10 –географиялық, экологиялық процестер мен құбылыстардың салдарын болжау үшін географиядан алған білімді жинақтап, қорытындылау, географиялық насынадарға, процестер мен құбылыстарға зерттеу, тәжірибе және болжам жасау үшін түрлі географиялық процестердің үлгісін жасау. ОН 11-географияны оқытуда қолдану үшін ғылыми зерттеу әдістері мен академиялық жазылымды білу, академиялық адалдық ұстанымдары мен мәдениетінің маңызын түсіну; ОН12-географиялық білім беру саласындағы оқу-практикалық және кәсіби міндеттерді шешу үшін теориялық және практикалық білімді қолдану, заманауи педагогикалық технологияларды қолдана отырып, географияны оқытудың белгіленген мақсаттарына сәйкес оқу іс-әрекетінің жағдайларын құру;
---	--

	Кр саны	ОН 1	ОН 2	ОН 3	ОН 4	ОН 5	ОН 6	ОН 7	ОН 8	ОН 9	ОН 10	ОН 11	ОН 12
Құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы саласындағы зерттеу дағдылары / Hukuk ve yolsuzlukla mücadele alanında araştırma becerileri/Исследовательские навыки в области права и антикоррупционной культуры / Research skills in law and anti-corruption culture	5	+							+				
Экономика мен кәсіпкерлікті зерттеу әдістері/ Ekonomi ve girişimciliği inceleme yöntemleri/ Методы изучения экономики и предпринимательства/ Economic and Business Research Methods	5	+						+					
Экология және өмір қауіпсіздігі зерттеу негіздері /Ekoloji ve yaşam güvenliği /Экология и безопасность жизнедеятельности/ Fundamentals of research in ecology and safe life	5	+									+		
Қаржылық сауаттылық /Finansal okuryazarlık/Финансовая грамотность/ Financial literacy	5	+							+				
Білім берудегі психология және өзара әрекеттесу мен коммуникация тұжырымдамалары /Eğitimde Psikoloji ve Etkileşim-İletişim Kavramları / Психология, взаимодействие и коммуникация в образовании / Psychology in Education and Concepts of Interaction and Communication	4		+		+								
Білім беру туралы ғылым және оқытудың негізгі теориялары / Eğitim Bilimi ve Temel Öğrenme Teorileri / Наука об образовании и ключевые теории обучения / Educational Science and Key Theories of Learning /	3	+	+										
Инклюзивті білім беру ортасы / Kapsayıcı (Kaynaştırma) Eğitim Ortamları / Инклюзивная образовательная среда /	3		+							+			
Балалардың жас ерекшелік және физиологиялық даму ерекшеліктері / Çocuk Gelişiminde Yaş ve Fizyolojik Gelişim Özellikleri /Возрастные и физиологические особенности развития детей/ Age and Physiological Features of the Development of Children/	3		+		+								
Оқытуды жоспарлау және дербес оқыту / Eğitim planlaması ve kendi kendine öğrenme /Планирование преподавание и индивидуализация обучения / Teaching Planning and	4			+		+							

individualization of learning													
Оқыту әдістері мен технологиялары / Öğretim Yöntem ve Teknikleri / Методы и технологии преподавания / Teaching Methods and Technologies /	5			+							+		
Бағалау және дамыту / Değerlendirme ve Geliştirme / Оценивание и развитие / Assessment and Development	4		+		+								
Педагогикалық зерттеулер / Pedagogik Araştırmalar / Педагогические исследования / Pedagogical Research	4	+										+	
Зерттеулер, даму және инновациялар / Araştırma, Geliştirme ve Yenilikçilik / Исследования, развитие и инновации / Research, Development and Innovation	5					+							+
Ататүрік принциптері/Atatürk İlkeleri/ ПринципыАтатюрка/PrinciplesofAtaturk	3	+				+							
Түркі мемлекеттер тарихы/Türk memleketleri tarihi/История тюркских государств/TurkicStateshistory		+						+					
Ясауитану/Yesevilik Bilgisi/Ясавиведение/YassawiStudy	3	+	+										
Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 1-A1,B2) /Türk (Kazak) Dili – (Seviye 1- A1,B2)/Турецкий (Казахский) язык – (Уровень 1- A1,B2)/Turkish (Kazakh) Language – (Level 1- A1,B2)	5	+				+							
Түрік (Қазақ) тілі – (Деңгей 2-A2, C1) /Türk (Kazak) Dili –(Seviye 2-A2, C1) /Турецкий (Казахский) язык – (Уровень 2-A2, C1) /Turkish (Kazakh) Language – (Level 2-A2, C1)	5	+				+							
Табиғат жайлы ғылымдар / Doğa Bilimleri /Науки о природе/ Nature Sciences academic credits	5					+		+					
Заманауи географияның теориясы мен тұжырымдары/ Modern Coğrafya Teorisi ve Kavramı /Теория и концепция современной географии / Theory and concept of modern geography	5			+		+							
Жалпы жертану / Genel Çalışmalar / Общее землеведение/ / General Earth Science	5			+		+							
Геология геоморфология негіздерімен / Jeomorfolojinin temelleri ile jeoloji / Геология с основами геоморфологии / Geology with the basics of geomorphology	6			+				+					
Метеорология және климатология / Meteoroloji ve Klimatoloji / Метеорология и климатология/ Meteorology and Climatology	4					+		+					
Гидрология және су ресурстарын қорғау/ Hidroloji ve su kaynaklarının korunması / Гидрология и охрана водных ресурсов/ Hydrology and protection of water resources	5			+		+							
Дүниежүзі бөліктері мен мұхиттардың физикалық географиясы/ Dünyanın bazı bölgelerinin ve okyanusların fiziki coğrafyası / Физическая география частей света и океанов / Physical geography of parts of the world and oceans						+							+

Аймақтану/ Bölgesel Çalışmalar / Регионалистика / Regionalism	5			+				+				
Құрлық гидрологиясы/ Kara Hidrolojisi / Гидрология суши / Hydrology of the land						+						+
Биогеография / Biyocoğrafya / Биогеография / Biogeography						+						+
Ландшафттану/ Peyzaj Çalışmaları / Ландшафтоведение / Landscape studies						+						+
Өлке топонимиясы/ Bölgenin toponomisi /Топонимия края / Toponyms of the region				+				+				
Шет елдер географиясы / Yabancı ülkelerin coğrafyası/ /География зарубежных стран/ Geography of foreign countries				+				+				
Қалалар мен ауылдық елді мекендер географиясы / Şehirlerin ve kırsal yerleşimlerin coğrafyası / География городов и сельских поселений/ Geography of cities and rural settlements	5			+				+				
Тұрғындар географиясы / Nüfusun coğrafyası /География населения / Geography of the population	6			+								+
Геоэкономика / Jeoekonomi / Геоэкономика / Geoeconomics	5			+							+	
Геосаясат/ Jeopolitik / Геополитика/ Geopolitics	5		+								+	
Елтану / Ülke Çalışmaları /Страноведение/ Country studies	4							+			+	
Медициналық география / Tıbbi Coğrafya/ Медицинская география / Medical geography	4		+									+
Қоғамдық география / Kamu coğrafyası/ Общественная география /Public geography			+									+
Рекреациялық география / Eğlence Coğrafyası / Рекреационная география / Recreational geography			+									+
Мәдениет географиясы / Kültürel Coğrafya/ Культурная география / Cultural geography			+									+
Заманауи топонимика / Modern yer adları / Современная топонимика/ Modern toponymy				+				+				
Қоршаған орта және тұрақты даму/ Çevre ve sürdürülebilir kalkınma/ Окружающая среда и устойчивое развитие/ Environment and Sustainable Development	6					+		+				
Климаттың өзгеруі және салдары / İklim Değişiklikleri ve etkileri/ Изменения климата и последствия/ Climate change and consequences	4							+				+
Табиғатты пайдалану экономикасы / Çevre yönetimi ekonomisi /Экономика природопользования/ Economics of Environmental management	4							+				+
Геоглобалистика/ Jeoglobalizm/ Геоглобалистика/ Geoglobalistics						+						+
Табиғи тәуекел географиясы / Doğal Risk Coğrafyası/						+						+

География природного риска/ Geography of natural risk	3												
Геокикілжің /Jeokonfliktoloji/ Геоконфликтология/ Geoconflictology						+							+
Әлемдік шаруашылық / Dünya ekonomisi / Мировое хозяйство / World economy						+							+
Қазақстанның физикалық географиясы / Fiziksel Kazakistan'ın coğrafası / Физическая география Казахстана/ Physical Geography of Kazakhstan	5					+						+	
Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық географиясы / Kazakistan'ın sosyo-ekonomik coğrafası /Социально- экономическая география Казахстана/ Socio-economic geography of Kazakhstan	5		+									+	
Қазақстан аймақтарының географиясы /Kazakistan bölgelerinin coğrafası/ География регионов Казахстана/Geography of the Kazakhstan regions	6												
Қазақстанның ауылшаруашылық аймақтары/ Kazakistan'ın tarım bölgeleri/ Сельскохозяйственные регионы Казахстан/ Agricultural regions of Kazakhstan			+									+	
Қазақстанның шекаралық аймақтармен интеграциясы / Kazakistan'ın sınır bölgeleriyle birleşmesi /Интеграция Казахстана с пограничными регионами /Integration of Kazakhstan with border regions			+									+	
Қазақстанның туристік-рекреациялық ресурстары / Kazakistan'ın turizm ve eğlence kaynakları / Туристско- рекреационные ресурсы Казахстана / Tourist and recreational resources of Kazakhstan			+									+	
Қазақстанның өнеркәсіптік аймақтары / Kazakistan'ın sanayi bölgeleri / Промышленные регионы Казахстана / Industrial regions of Kazakhstan			+									+	
Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешені/ Kazakistan'ın Tarımsal sanayi kompleksi /Агропромышленный комплекс Казахстана/ Agro-industrial complex of Kazakhstan			+									+	
Картография топография негіздерімен / Topografyanın temelleri ile haritacılık / Картография с основами топографии/ Cartography with the basics of topography	5			+			+						
Географиядағы ГАЗ технологиялары және жасанды интеллект / Coğrafiyada CBS teknolojileri ve yaraу zeka / ГИС-технологии и искусственный интеллект в географии/ GIS technologies and artificial intelligence in geography	5			+			+						
Географиядағы зерттеу әдістері/ Coğrafiyada araştırma yöntemleri- Методы географических исследование / Methods	3											+	+

of geographical research													
Географиялық зерттеулердегі ГАЗ / Coğrafi araştırmalarda CBS/ ГИС в географическом исследовании / GIS in geographical research	4			+			+						
Географиялық білім берудің цифрлық түрленуі/ Coğrafi eğitimin dijital dönüşümü/ Цифровая трансформация географического образования/ Digital transformation of geographical education				+			+						

4.5 Білім беру бағдарламасын сәтті аяқтауға қойылатын талаптар

Білім беру бағдарламасын сәтті аяқтау үшін болашақ мұғалімдер:

- базалық және бейіндік пәндер циклдері бойынша кредиттердің ең аз санына;
- ЖОО компоненті және таңдау компоненті бойынша курстарды сәтті аяқтауға;
- оқудың барлық нәтижелеріне қол жеткізуге;
- қорытынды аттестаттау жұмысын сәтті орындау және қорғау (*ауызша емтихан, жазбаша емтихан, дипломдық жұмыс, зерттеу жобасы, ұйымдастыру жобасы, стратегиялық жоба, арт-жоба*);
- ең төменгі орташа баллға қол жеткізулері тиіс

5. Студенттің жұмыс сипаттамасы

Педагогикалық жоғары оқу орны студенттерінің жұмысы байланыс сабақтарын, жеке, жұптық және топтық жұмысты, тапсырмалар, емтихандар және т.с.с. қамтиды. 1 ECTS = студенттің 30 сағат жұмысы.

Студенттің өзіндік және/немесе жұптық және топтық жұмысы келесі дара бөлшектерден тұрады: оқытушының басшылығымен жеке және/немесе жұптық және топтық жұмыс және толық өз бетімен орындалатын жұмыс.

Студенттің өзіндік және/немесе жұптық және топтық жұмысы оқу-әдістемелік әдебиетпен және әр курс бойынша ұсыныстармен қамтамасыз етілген, өзіндік/топтық оқу үшін бөлінген тақырыптардың белгілі бір тізімі бойынша жүргізіледі. Оқытушының басшылығымен жүргізілетін студенттердің өзіндік және/немесе жұптық және топтық жұмысы университет немесе оқытушының өзі анықтайтын кесте бойынша жүргізіледі;

Толық өз бетімен орындалатын жұмыс көлемі педагогикалық жоғары оқу орны студентінен күнделікті өзіндік жұмысты талап ететін тапсырмалармен бекітіліп отырылады.

Аудиториядағы жұмыс, оқытушының басшылығымен жүргізілетін студенттің өзіндік және/немесе жұптық және топтық жұмыс және оқу жұмысының барлық түрлері бойынша толығымен өз бетімен орындалатын жұмыс арасындағы уақыт арақатынасты білім беру мекемесі өздігінен анықтайды.

6. Баға/бағалау әдістері

6.1 Бағалау

Оқыту нәтижелерін бағалау модульдердің құзыреттілік мақсаттарына және ондағы курстарды бағалау өлшемдеріне негізделеді. Бағалау критерийлері әртүрлі тапсырмалардың негізі ретінде қолданылады. Оқу тапсырмаларына білім алушының өздік тапсырмасы, топтық тапсырма, жоспар, есеп, топтық пікірталас, топтық тест, дамытуға арналған тапсырмалар, зертханалық тапсырмалар, ойлау мен бағалауға қатысты тапсырмалар немесе белсенділікті арттыратын тапсырмалар жатады. Бағалау болашақ мұғалімнің педагогикалық білім беру модульдерінің құзыреттілік мақсаттарына қол жеткізгені туралы мәліметті алуға мүмкіндік береді. жеткізеді.

Бағалау жалпы құзыреттілікке бағдарланған білім беру негізінде жатыр. Құзыреттілікке негізделген бағалау болашақ мұғалімнің нені білетінін ғана емес, сонымен қатар оның дағдысын, болашақ мұғалімдер өздерінің білімдерін өмірде кездесетін қиындықтарға немесе жағдайларға қатысты қолдана алуын өлшеуі тиіс. Болашақ мұғалімдерге кәсіби қызметінде кездесуі ықтимал жағдайларға байланысты тапсырмалар және қайталанбайтын өзіндік қиындық тудыратын тапсырмалар берілуі керек. Құзыреттілікке негізделген оқытуда бағалау өте маңызды қызмет атқарады. Бұрынғы құзыреттіліктер мен жеке жағдайларды мойындау негізінде құзіреттілікті әр курста көрсетуге болады. Құзыреттілікті көрсету бүкіл оқу модулін қамти алады. Басқа жерден алынған дайындық пен оқыту алдындағы мойындау және мақұлдау практикасына қатысты арнайы нұсқаулықтар.

Оқу шәкіл негізінде бағаланады. Болашақ мұғалімдердің оқу жетістіктері (білімі, шеберлігі, дағдылары мен құзыреттіліктері) сандық баламасы бар (оң бағалар, кему ретімен, "А"-дан "D"-ға дейін, «қанағаттандырылғысыз» - "FX", "F") халықаралық мақұлданған әріптік жүйеге сәйкес келетін 100-балдық шәкіл бойынша баллмен есептеледі.

Төрт баллдық жүйе бойынша сандық баламаға сәйкес келетін білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың әріптік жүйесі

Әріптік жүйедегі баға	Баллдардың сандық баламасы	%-дық үлесі	Дәстүрлі жүйедегі баға
A	4,0	95-100	Үздік
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	қанағаттанарлықсыз
F	0	0-49	

Бағалаудағы мақсат – болашақ мұғалімдерге көмек пен қолдау көрсету, олардың өзін өзі бағалау қабілетін дамыту, болашақ мұғалімдердің құзыреттілігі туралы ақпаратты ұсыну және білім беру бағдарламасында анықталған жоспарланған оқыту нәтижелеріне және құзыреттіліктерге қол жеткізулерін қамтамасыз ету болып табылады. Өзін - өзі бағалау және өзара бағалау дағдылары еңбек қызметіндегі негізгі дағдылар болып есептеледі және бағалау оқу үдерісінде осы дағдыларды дамытуды қолдаудың басты құралы болып табылады.

6.2 Сыртқы бағалау

1) Жаңа білім беру бағдарламаларын әзірлеу. Ішкі сапаны қамтамасыз ету жүйесі

Жаңа білім беру бағдарламасы болашақ мұғалімдер, оқытушылар мен жұмыс берушілерді қоса, барлық мүдделі тараптармен әрекеттесу негізінде әзірленуі тиіс. Бүкіл үдерістің мақсаты бар бағдарламаның мақты жақтарын және жоғары сапасын әрі қарай дамыта отырып, болашақ мұғалімдердің жұмыс көлеміне талаптар мен білім беру менеджменті бойынша курс қажеттілігі сынды кейбір мәселелерін шешу болып табылады. Барлық студенттер мен түлектерді сұрау, сондай-ақ фокус-топтарда талқылау мен түлектер және жұмыс берушілермен талқылаулар бағдарламаны жобалаудың негізі болып табылады. Профессорлық-оқытушылық құрам тұтас бағдарлама мақсаттарын және оқыту нәтижелерін талқылауға қатысады, ал бағдарламаны әзірлеушілер тобы бірлесіп өздерінің мамандықтары бойынша курстарды әзірлеу жұмыстарын атқарады.

Жоғары оқу орны факультеті (мектебі) негізінде білім беру бағдарламаларының мазмұны мен оларды іске асыру жағдайы, бағалау саясаты мен факультеттің (мектептің) басқа да академиялық сұрақтары бойынша шешімдерді қабылдайтын, студенттердің білім беру бағдарламаларының және (немесе) пәндер/модульдер сапасы туралы сұрайын ұйымдастыратын академиялық сапа жөніндегі кеңес құрылады.

2) Білім беру бағдарламаларының сыртқы бағалауы үдерістері. Үздіксіз жетілдіру

Профессорлық-оқытушылық құрам тұтастай өздерінің курстарын тұрақты түрде жетілдіруге белсенді түрде қатысады, бұл жоғары оқу орны мәдениетінің және олардың білім беру саласындағы сарапшы ретінде меншік кәсіпқойлығының ажырамас бөлігі болып табылады. Курстарды бағалау және Студенттік комитеттің отырысы сынды кері байланыстың ресми тетіктеріне қосымша оқытушылар мен студенттер нақты курстар мен тұтас бағдарламаға қатысты тығыз байланыс орнатуы тиіс. Үздіксіз талдау және жетілдіру үдерісі жыл сайынғы бағдарламаны бақылау үдерісінің негізінде жатыр, оның барысында кейбір оқытушылар өздері жүргізген курстарды талдайды, бұл мамандану деңгейінде талдау мен жақсарту бойынша ұсыныстарға алып келеді, ал ол өз кезегінде бағдарлама мен мектеп деңгейінде талдау және әрі қарайғы жетілдіру жоспарларына алып келеді.

Жоғары оқу орындары жұмыс берушілермен және кәсіби қауымдастықпен кері байланыс орнатудың тұрақты, ресми тетіктерін иеленеді. Бұл қарым-қатынас бағдарламаны үнемі жетілдірудің негізі

болып табылады.

Білім беру бағдарламаларының сапасын қамтамасыз етуді жасқарту үшін жоғары оқу орындары:

- Сапаны қамтамасыз ету мен сапаны арттыру арасындағы тепе-теңдік сақталатын, ішкі сапа жүйесін әзірлейді. Бұл ретте, сапаны қамтамасыз ету алдын алу шарасы, ал сапаны арттыру одан жоғары мақсаттарды иеленіп, трансформациялық өзгерістерді білдіреді (Jones, 2003).
- Институционалдық сауаттылық деңгейін арттырып, Еуропалық жоғары оқу орны кеңістігінде Сапаны қамтамасыз ету стандарттары мен нұсқаулықтарын (ESG) (2015) терең түсініп, ESG 2015 стандарттарын енгізуі тиіс.
- Сапаны қамтамасыз етудің институционалдық үдерістерін тұрақты түрде жетілдіру үшін оларды ұдайы қайта қарап отыруы тиіс.

3) Аккредиттеу

Қазақстанда институционалдық және арнайы аккредиттеу бар, жоғары оқу орындары үшін ол ерікті түрде болып қалып отыр. Алайда аккредиттеу болашақ мұғалімдерді оқыту үшін мемлекеттік гранттарды иеленудің негізгі шарттарының бірі болып табылады.

7. Оқытушы-профессорлық құрамға қойылатын талаптар

7.1 Оқытушы-профессорлық құрамға қойылатын талаптар

Білім беру бағдарламасының пәндеріне сәйкес оқытушылардың болуы, оқытушылар білімінің оқытылатын пәндер бейініне сәйкестігі және/немесе олардың «Философия докторы (PhD)» немесе «Бейіні бойынша доктор» ғылыми атағы немесе ғылыми дәрежесі, және/немесе «доцент (доцент)» ғылыми атағы немесе «профессор» (болған жағдайда) және/немесе пәндер бейіні бойынша «магистр» дәрежесі бар оқытушылар және (немесе) кемінде үш жыл еңбек өтілі бар аға оқытушылар оқытушы ретінде жұмыс өтілі немесе бейіні бойынша кемінде бес жыл практикалық жұмыс өтілі бар оқытушылардың бар болуы.

Оқытушылық құрамның жоғары/академиялық дәрежесі ғылым докторы/кандидаты ғылыми дәрежесіне немесе доктор немесе магистр жоғары/ғылыми дәрежесіне сәйкес келеді. Негізгі білім немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім немесе ғылым докторы/кандидаты ғылыми дәрежесі, ғылыми дәреже оқытылатын пәндерге сәйкес келуі тиіс.

7.2 Қосымша талап етілетін оқытушы-профессорлық құрам

Негізгі жұмыс орнымен қатар, қосалқы жұмыс істейтін, оқытатын пәндердің бағытында практикалық кәсіби қызметпен айналысатын, дайындық бағыты бойынша жұмыс өтілі 3 жылдан артық оқытушылар. Жұмысқа қосымша жетекші ғалымдар, басқа жоғары оқу орындарының және ғылыми-зерттеу ұйымдарының мамандары, сарапшы мұғалім, зерттеуші мұғалім, шебер мұғалім сынды тиісті санаттардың мұғалімдері мен мектеп басшылары тартыла алынады.

7.3 Оқытушы-профессорлар құрамының біліктілігін арттыру қажеттілігі

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңының (2007; 27.12.2019 ж. өзгертулермен) және Қазақстан Республикасында жоғары білім ұйымдарының қызметін реттейтін басқа да нормативтік құқықтық актілердің негізінде жоғары білім ұйымында қызметін жүзеге асыратын оқытушы бес жылдан бір реттен сирек емес, ұзақтығы төрт айдан аспайтын біліктілігін арттыруға құқылы.

Кәсіби құзыреттіліктерді дамыту да Қазақстан Республикасында қабылданған «Үздіксіз білім беру (үздіксіз оқыту) тұжырымдамасында» (2021) қабылданған басымдылықтардың бірі болып табылады.

7.4 Қосымша әкімшілік қызметкер қажеттілігі

Академиялық сұрақтар жөніндегі проректор білім беру қызметтерін жоспарлау және іске асыруды бақылау үшін жауап береді.

Рәсімдердің нақты кезеңдерін ұйымдастыру және орындауды үйлестіру және нәтижелердің сапасы үшін жауапкершілік бөлімше басшыларына жүктеледі.

8. Ресурстар

8.1. Кітапхана ресурсы

Кітапхана қоры ақпараттық ресурстардың құрамдас бөлігі болып табылады және білім беру, оқу-әдістемелік, ғылыми және басқа әдебиетті қамтиды.

Оқу және ғылыми әдебиет кітапхана қорының болуы: оқыту тілдерінде басып шығарылғандарды қоса алғанда, білім беру бағдарламаларының 100% пәндерін қамтамасыз ететін, соңғы он жылдағы баспа және электрондық басылымдар түрінде. Кітапхана қорының жаңартылуы Қазақстан Республикасының нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырылуы тиіс.

8.2. IT-ресурстар

Жоғары оқу орны болашақ мұғалімдерді оқу-әдістемелік әдебиетпен және (немесе) білім беру бағдарламаларын табысты іске асыру үшін қажетті электрондық ресурстармен, білім беру менеджменті жүйесінің (веб-сайт, ақпараттық білім порталы, автоматтандырылған оқытудың академиялық кредиттік технологиялары жүйесін, ақпараттық-білім ресурстарының кешенін қамтитын жоғары технологиялы ақпараттық-білім ортасы) қызмет етуін қамтамасыз етеді.

8.3 Инфрақұрылым

Жоғары оқу орны оқу, әдістемелік, ғылыми және басқа әдебиетпен, мультимедиялық кешені бар аудиториялармен, компьютерлік сыныптармен, кең жолақты Ғаламторға қолжетімділікпен, спорттық, материалдық-техникалық, оқу-зертханалық базалармен және білім беру бағдарламасын іске асыру үшін қажетті жабдықтармен қамтамасыз етеді.

9. Қосымша ақпарат

9.1 Қосымша материалдар

Инклюзия білім беру бағдарламасының маңызды өтпелі қағидаттарының бірі болып табылады (толығырақ 1-қосымшадан қараңыз). Білім берудегі инклюзия барлық білім алушылар, дене кемістігіне немесе мүгедектікке қарамастан, әдеттегі мектептерге барып, құрбыларымен бірге оқу мүмкіндігін иеленуі дегенді білдіреді. Педагогикалық білім беруде болашақ мұғалімдер алуандық педагогикасы қағидасына немесе барлығы үшін әмбебап дизайн қағидаларына негізделген әртүрлі білім алушылар үшін оқу бағдарламаларын іске асыруда кәсіпқой ретінде сезінуіне ерекше көңіл бөлінеді. Бірлесіп оқыту және саралау тәсілі сынды инклюзивті педагогикалық әдістерді іске қосу маңызды. Тек мамандандырылған мұғалімдер (арнайы білім мұғалімдері) ғана емес, сондай-ақ барлық мұғалімдер инклюзивті білім беру ортасында жұмыс істей алуы маңызды. Осылайша, барлық болашақ мұғалімдердің төмендегі салалардағы құзыреттіліктерін дамыту қажет:

Инклюзивті білім беру тұжырымдамаларын және қағидаттарын білу

- Инклюзия құндылығы тұрғысынан өзінің жұмысын бағалау.
- бейімделетін бағдарламалар, оқу жетістіктерін бағалаудың әдістерін өзгерту сынды білім беру үдерісінің икемді үлгісімен жүзеге асырылатын білім берудегі инклюзивтілік қағидасын жүзеге асыруды түсіну
- балалардың қабілеттерінің әртүрлі екенін түсіну және жан-жақты білім алушыларды қолдау үшін әртүрлі траекторияларды қолдану.

Оқытуда іс жүзінде қолдану

- Белгілі бір пән бойынша айрықша білім беру қажеттіліктері бар бала үшін бейімделген/жеке бағдарламаны әзірлеу.
- Мультимодальды әмбебап оқыту әдістерін, қарапайым құрылымды сөйлеуді, балама коммуникацияны қолдану

9.2 Электрондық оқыту

Сандық технологиялардың жылдам дамуы нақты бағдарламалық құралдарды зерделеуді ғана емес, сондай-ақ болашақ мұғалімдердің оқытуда виртуалды оқыту құралдарын қолдану және цифрлық оқыту орталарында (психологиялық және дидактикалық негіздеме) оқыту үдерістері үшін жарамды педагогикалық әдістерді таңдау бойынша құзыреттіліктерін дамытуды талап етеді. Ол үшін жоғары

оқу орындарына:

- цифрлық технологияларды тиімді қолдана отырып, болашақ мұғалімдердің біліктілігін арттыру үшін жағдай жасауы;
- цифрлық құралдарды қолдану немесе виртуалды оқыту орталарында жұмыс істеу кезінде білім алушылардың білімдегі дара қажеттіліктерін қалай ескеруге болатынын түсінуге қатысты болашақ мұғалімдердің құзыреттіліктерін дамытуы;
- цифрлық оқыту орталарын және бағалауда геймификация, цифрлық тестілер мен сұрақ-жауап және цифрлық бағалаудың басқа да түрлерін қолдану бойынша болашақ мұғалімдердің цифрлық құзыреттіліктерін дамытуы;
- болашақ мұғалімдердің өздерінің цифрлық құзыреттіліктерін бағалауға және жұмыс берушілердің (мектептердің) күнделікті тірлігінің талаптарына сәйкес педагогикалық үдерісте цифрлық құралдарды қолдану қабілеттерін дамытуға жәрдемдесуі;
- білім беру, ғылым мен өндірісті кіріктіруді іс жүзінде жүзеге асыру, кәсіби қауымдастықтарды мектеп оқушыларын цифрлық технологияларды қолдану негіздеріне үйретуге жұмылдыру және алынған практикалық дағдылардың тәуелсіз бағалауын жүргізуі;
- тиімділікті және білім беруде цифрландыруды іс жүзінде қолдануды арттыру мақсатында жұмыс істеп жатқан мұғалімдер үшін цифрландыруды білім беру үдерісіне қосуы;
- педагогикалық білім беруге жаһандық цифрландыру (мысалы, Білім берудегі технологиялар бойынша халықаралық қоғамның (ISTE)) стандарттарын енгізуге және цифрландыру саласында сарапшылық қауымдастықты құруға ықпал ету қажет.

10. Бекіту

- Әзірленген білім беру бағдарламаларының қарастырылуын, олардың Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің республикалық оқу-әдістемелік кеңесімен келісілуін және бекітілуін қамтамасыз ету.
- Педагогикалық жоғары оқу орындарында әзірленген барлық білім беру бағдарламаларының ауқымын кеңейту.

1-ҚОСЫМША: Білім беру бағдарламасының негізгі қағидаттары

Құзыреттілік тәсілі

Құзыреттілік тәсілі – бұл оқытуды ұйымдастыру мен жүзеге асырудың оқуға бағдарланған әдісі. Ол негізінен білім алушылар дәстүрлі түрде анықталған пәндік мазмұн туралы білуі тиістігіне басты көңіл бөлетін, анағұрлым дәстүрлі білім беру тәсілінің баламасы болып табылады. Құзыреттілік тәсілінің қағидаларына сәйкес БББ әзірлеу кезінде біз студенттерімізді неге үйреткіміз келетініне басты назар аударылады. Яғни оқу барысында студенттер игеруі тиіс құзыреттіліктерді анықтау қажет. Құзыреттілік тұжырымдамасы арнайы дағдыларды да, жалпы құзыреттіліктерді немесе БББ барысында мұғалімдер дамытуы тиіс икемді дағдыларды да қамтуы тиіс. Икемді дағдыларға, мысалы, көшбасшылық, қарым-қатынас және әріптестік дағдылары, рефлексия дағдылары, әлеуметтік және эмоционалдық зияткерлік және т.с.с. кіреді. Мұндай икемді дағдыларды дамыту барлық БББ, құзыреттіліктерге және оқыту нәтижелеріне, сондай-ақ БББ жүзеге асыруға кіруі тиіс.

Оқыту нәтижелері білім, дағдылар мен максаттар түрінде көрініс табатын болашақта қалайтын жағдайды білдіреді. Өзара байланысты барлық оқу курстарын оқудың жазбаша нәтижелері де жинақталған құзыреттіліктерді көрсетуі тиіс. Демек, құзыреттіліктерге негізделген оқуды жоспарлау БББ деңгейінде басталады да, оқу нәтижесі мен оларды бағалау арқылы оқу курстары деңгейінде жүзеге асырылады

БББ әзірлеуде құзыреттілік тәсілін қолданудың себебі ол көбіне студенттерге бағдарланған курстар мен БББ әзірлеуге мүмкіндік беретінінде. Студентке бағдарланған тәсіл студенттер оқу барысында игеруі тиіс басты білім мен дағдылар курс немесе БББ мазмұнын анықтайды деген сөз. БББ әзірлеудегі құзыреттілік тәсілінің мақсаты студенттер негізгі білім, дағдылар мен қарым-

қатынастарды/құндылықтарды иеленіп, студентке оның пәні немесе білім саласына тән білім мен дағдыларды, сондай-ақ ол оқу уақытында жинақтайтын барлық БББ үшін ортақ жалпы құзыреттіліктерді анықтауға көмектесу болып табылады

Құзыреттіліктерге негізделген БББ әзірлеу кезіндегі басты элементтерді қорытындылау үшін келесілердің нақты сипаттамасына басты назар аудару қажет: а) ЖОО, оқу модулі немесе жеке курсты аяқтаған соң студент қандай құзыреттіліктерді иеленуі тиіс (пәндік және жалпы құзыреттіліктерді қоса); ә) әртүрлі оқу модульдері, курстар мен оқыту түрлері құзыреттіліктің дамуына қалай ықпал етеді; б) БББ мақсаттары мен оған кіретін курстар мақсаттарының сәйкестігі қалай қамтамасыз етіледі; в) студенттер өздерінің құзыреттіліктерін қалай көрсете алады (бағалауға байланысты).

Барлық оқу бағдарламаларын жүзеге асыру кезінде геймификация, проблемалық оқыту (PBL) және т.б. сынды студентке және белсенді оқытуға орталықтануға жәрдемдесетін әдістемелерді енгізген жөн (Сағынтаева және басқалар, 2021). Білім алушыларға бағдарланған оқыту тәсілі кезінде білім алушылар оқу үдерісінде орталық орынды иеленетін белсенді қатысушылар болып табылады. Білім алушы енжар білім алушы ретінде емес, белсенді қатысушы ретінде қаралады. Мұғалім оқушыға оның білімді жинақтаудағы күрделі үдерісінде көмектесетін жолсерік рөлін атқарады. Кең мағынада білім алушыларға бағдарланған оқу тәсілі назардың мұғалімнен оқушыға және оның оқыту үдерістеріне ығысуын білдіреді (Тган және басқалар, 2010). Білім алушыларға бағдарланған оқыту тәсілінде басты назар білім алушының немен айналысатынына және білім алушылардың белсенді қатысуын арттыру әдістері мен терең оқу тәсіліне аударылады (Biggs & Tang, 2011; Prosser and Trigwell, 2014). Білім алушыларға бағдарланған тәсіл кезінде оқушы белсенді білім құрастырушы ретінде қаралады. Демек, білім алушыларға бағдарланған оқыту әдістерінің басты назарында түбінде бүкіл өмір бойы оқуға мүмкіндік беретін дербестік пен белсенді оқытуды дамыту болады.

Студенттерге бағдарланған тәсіл және белсенді оқуға жәрдемдесетін әдістер

Студенттерге бағдарлық дәстүрлі оқыту түрінен (мұғалімге бағдарлық) басты назар оқыту мен оқу үдерісі білім алушыларды белсенді араластыруға және терең оқу тәсіліне ықпал ететіндей, ұйымдастырылатынына бөлінетінімен ерекшеленеді. Студенттердің белсенді қатысуын талап ететін оқыту оқу сапасын арттыратыны сөзсіз (Biggs & Tang, 2011). Алайда, студенттерге бағдарланған оқыту мұғалімді екінші кезекке қойып, оның маңыздылығын төмендетпейді. Оның орнына ол білім алушылардың қызығушылығын арттыру үшін мұғалімдердің тәжірибесін пайдалануға тырысады.

Білім алушыға бағдарлану мұғалімнің ойлау қабілетін өзгертуді талап етеді және оқыту практикасы үшін көптеген салдарды тудырады. Мысалы, оқыту және оқу қызметі белсенді оқытуды қолдайтындай етіп, жоспарлануы тиіс. Белсенді оқыту әдістері дәріс сынды пассивті тәсілдерге қарағанда, білім алушыға анағұрлым көбірек жауапкершілікті арттырады. Белсенді оқыту қызметі білімді іс жүзінде қолдану және талдау сынды жоғары деңгейлік ойлау қабілетін дамытуға ықпал етеді де, студенттерді тереңірек оқу үдерісіне тартады. Сонымен қатар олар студенттерге білімімен бөлісу және оны қолдануды жақсартуға мүмкіндік береді. Белсенді оқытудың жағдайларды зерттеу, қиындықтарды шешу, топтық жобалар, пікір-талас, өзара оқыту, ойындар және т.с.с. көптеген әдістері бар. Алайда, әдістерді алға қойылған нәтижелерге сәйкес таңдау керектігін естен шығармау қажет. Демек, белсенді оқыту әдістерін таңдау кезінде әдістердің қайсысы алға қойылған оқыту нәтижелеріне қолжеткізуге ықпал ететінін ескеру қажет.

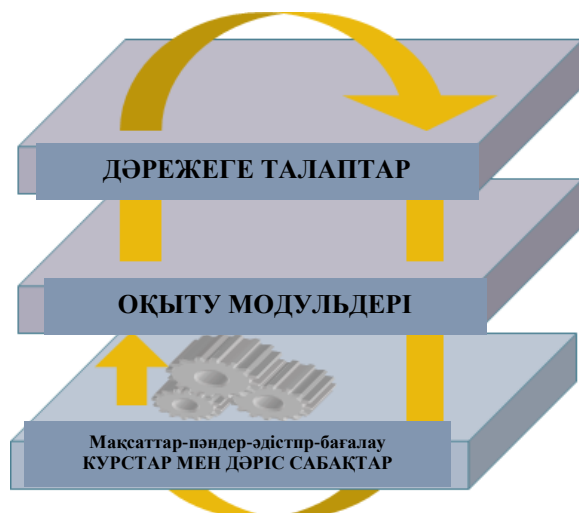
Конструктивті үйлесу

Конструктивті үйлесу қағидаты көптен бері оқыту мен оқудың сапасын арттырудың мақты әдісі ретінде үгіттеліп келеді (Biggs & Tang, 2011). Конструктивті келісу – бұл оқыту мен оқу бағдарламаларын әзірлеудің кешенді тәсілі, онда оқытудың болжалды нәтижелері/құзыреттіліктер, оқыту және оқу қызметі мен сапалы оқыту жағдайларын оңтайландыру үшін баға тапсырмалары арасындағы сәйкестік сөз етіледі. Басты қағидат оқу бағдарламасы оқу шаралары мен бағалау бойынша тапсырмалар болжалды оқу нәтижелеріне (БОН) және білім алушылар дәрежені, модульді немесе курсты аяқтағаннан кейін нені істей немесе көрсете алуы керектігіне сәйкес келетіндей етіп әзірленуі тиіс екендігінде. Оқытудың жоғары сапасы осы компоненттерді біріктіру есебінен қамтамасыз етіле алынады.

Конструктивті үйлесу парадигмасының мұғалімге бағдарланған оқытудан жоғарыда сипатталған, білім алушыларға бағдарланған оқытуға жалпы ығысуын көрсетеді. Оқытуды жобалаудағы басты қадам болжалды оқу нәтижелерін немесе білім алушылар оқу барысында игеруі тиіс құзыреттіліктерді және олар оқудың іс жүзінде болғанын қалай көрсететінін анықтау болып табылады (Biggs & Tang, 2011). Оқытушының рөлі білім алушыны алған қойылған оқу нәтижелеріне

қолжеткізуге көмектесетін қызмет түрлеріне тарту болып табылады (Biggs, 1996). Оқу мен бағалаудың тиісті әдістері мен тапсырмаларын таңдап, оларды болжалды оқу нәтижелерімен/құзыреттермен келісе отырып, студенттердің оқу практикасын тиімді бағыттауға және мағынаға бағдарланған, терең оқуды жақсартуға болады (Biggs & Tang, 2011; Boud & Falchikov, 2006). Конструктивті үйлесімді оқыту – бұл, іс жүзінде, өлшем-бағдарлы жүйе, ондағы орталық элементтер, яғни болжалды оқу нәтижелері, оқыту-оқу және баға бойынша қызмет келісілген және бұл элементтердің барлығы ретті.

Конструктивті үйлесу білім беру жүйесінің барлық деңгейлерінде қолданылуы тиіс, себебі оқыту және оқу тұтас жүйеде орын алады. Оқыту мен бағалаудың барлық тұстары жоғары деңгейде оқытуды қолдауға бапталған, сондықтан барлық білім алушылар анағұрлым жоғары деңгейлі оқыту үдерістерін қолдануға ынталандырылады.

1-сурет. Конструктивті үйлесу көрінісі

Зерттеулерге негізделген педагогикалық білім

Зерттеулерге негізделген ПБ маңызын мойындау бүкіл дүние жүзінде орын алуда (Flores, 2018). Педагогикалық оқу орындарының жұмысына ғылыми зерттеулерді біріктіру көптеген тұстарда кәсіпті дамытудың тиімді шешімі ретінде ұсынылды. Олар білім теориясы, зерттеулер мен оқыту тәжірибесі арасында нақты байланысты орната алуы тиіс. Зерттеулердің ПБ-дағы маңыздылығын және рефлексивті практиктерді дайындауға пайдалы екенін мойындау күннен күнге артып келеді (Flores, 2018). Зерттеулерге негізделген ПБ әртүрлі нысанда жүзеге асырыла алынады. Қарапайым тілмен айтқанда, оқудың мазмұны мен әдістері, педагогикалық жобалар зерттеулерге негізделген. Бұл сондай-ақ педагогтар білім алушылардың өздерінің білімдері мен зерттеу дағдыларын жақсартуға бағдарланған әдістерді қолданады деген сөз. Сонымен қатар зерттеулерге негізделген ПБ педагогтар өздерінің жұмыстарын да, тұтас оқытуды да зерттейді дегенді де білдіреді. 1-ші кестеде соңғы зерттеулер (Сао және басқалар, 2021) кезінде анықталған зерттеулерге негізделген ПБ әртүрлі нысандары көрсетілген.

Зерттеулерге негізделген оқытудың мазмұны	Оқу орындарының оқытушылары болашақ мұғалімдерге өздерінің академиялық білімдерін беру мен олардың өзіндік ойлауын дамыту үшін зерттеулері оқу материалдары ретінде қолданады (Visser-Wijnveen және басқалар, 2010).
Оқыту әдістері мен курс дизайны зерттеулерге негізделген	Оқу орындарының оқытушылары өздерінің педагогикалық білім саласындағы зерттеулерін қолданады және өздерінің оқыту әдістерін тиісінше әзірлейді (Cochran-Smith 2005; Krokfors және басқалар, 2011).
Зерттеуге бағдарланған оқыту әдістерін	Оқу орындарының оқытушылары болашақ мұғалімдерге талдамалы ойлауды үйреніп, зерттеу негізінде өздерінің

қолдану	педагогикалық ойлау қабілетін дамытуға көмектесу үшін сұраныстарға қызметке негізделген курсты ұйымдастырады (Krokfors және басқалар, 2011).
Оқытушылар педагогикалық білім саласындағы зерттеушілер ретінде әрекет етеді	Оқу орындарының оқытушылары өздерінің педагогикалық тәжірибелерін, сондай-ақ педагогикалық білім беру тақырыптары бойынша зерттеулер жүргізеді (Cochran-Smith 2005).
Зерттеу жұмыстарына қатысқаны үшін болашақ мұғалімдерді көтермелеу	Оқу орындарының оқытушылары зерттеулерді жүргізу тәжірибесін иелену үшін болашақ мұғалімдерді зерттеу үдерісіне қатыстырады (Visser-Wijnveen және басқалар, 2010).
Зерттеулер мен оқыту арасындағы өзара байланыс	Оқу орындарының оқытушылары зерттеулер мен оқыту арасындағы байланыс бірін бірі толықтырушы әрі айқын деп есептейді. Оқыту мен ғылыми зерттеулер жалпы және кең мағынада бірін бірі қолдайды.

1-кесте.Зерттеулерге негізделген ПБ (Cao, Postareff, Lindblom-Ylänne & Toom, 2021)

Педагогикалық білім әртүрлі әдістермен зерттеулерге негізделген білім беру тәсілдерін қолдана алады және мәдени мәнмәтін мен тәжірибеге қандай нысандары сәйкес келетінін ескеру маңызды. Зерттеулерге негізделген педагогикалық білімнің түпкілікті мақсаты – тәжірибеленуші мұғалімдерге педагогикалық ойлы, рефлексивті және оқытуға қызығушылығы бар, бағдарланған мұғалімдер болуға көмектесу. Мұғалімдердің педагогикалық ойлауы білім беру жаңалықтары мен құбылыстарын талдау және тұжырымдамалау, оларды анағұрлым күрделі оқу үдерістерінің бөлшегі ретінде бағалау, ұтымды әрі теорияға негізделген шешімдерді қабылдау, мұғалім ретінде өздерінің шешімдері мен әрекеттерін негіздеу дегенді білдіреді. Олардың зерттеулерді қолдану, тіпті, оларды жүргізуге дайындығы олардың алда тұрған міндеттерін орындауға қабілетін арттырады (Тоом және басқалар, 2010).

Зерттеулерге негізделген педагогикалық білім оқу орындары оқытушыларының кәсіби дамуына ықпалын тигізіп қана қоймай, сондай-ақ оқытушы студенттердің де рефлексивті әрі тереңдетілген оқуына көмектеседі. Зерттеулерге қатыса отырып, студенттер сыни тұрғыдан ойлау, қиындықтарды шешу және рефлексивті дағдылар сынды жоғары бағаланатын кәсіби сапаларды иеленеді (Lunenberg, 2010). Демек, оқу орындары оқытушыларының оқытуға қызығушылығы жоғары, оларға мұғалімдерінің айтқанымен ғана шектелмейтін, мұғалімдері өздерінің оқушыларын бірлескен әрі интерактивті оқыту қызметіне жұмылдыра алуынан сабақ алатын (Betty, 2004).

Зерттеулерге негізделген педагогикалық білім беру іс жүзінде қолданылуы үшін ол зерттеу дағдыларын оқытуға, жеке зерттеу қызметін жүргізу және құжаттауға бағытталуы керек, оны педагогикалық білім беру бағдарламасында көрсету керек. Бұдан басқа педагогикалық білім бағдарламалары өздерінің студенттерінің бойында зерделеу мен зерттеуге бағдарланған жұмыс істеу тәсілін дамытып, олардың зерттеу дағдыларын жетілдіруі тиіс. Зерттеуге бағдарланған рефлексивті жаттықтырушы маман болуы үшін көп уақыт пен теория, практика және олардың арасындағы байланысты терең ойлауға лайықты орын қажет. Сондықтан педагогикалық білімнің оқу бағдарламалары жаңа дағдылар жайлы ой толғау мен оларды өңдеу үшін мүмкіндік беруі тиіс.

Пәнаралық оқыту

Пәндік-тілдік кіріктірілген оқыту (CLIL)

CLIL (Пәндік-тілдік кіріктірілген оқыту) – бұл пәнді де, тілді де үйрену мен оқыту үшін қосымша тіл қолданылатын, екі деңгейлі білім беру тәсілі (Coyle, Hood & Marsh, 2010). Сонымен қатар CLIL жалпы ұғымы екі тілдік оқыту, ағылшын тілінде оқыту немесе үңілу бағдарламасы сынды басқа тілдік бағдарламаларды да қамтиды (Coyle, 2007; Mehisto, Marsh, and Frigols, 2008). Бірақ CLIL бұл тілдік бағдарламалардан пәнге де, тілге де бірдей деңгейде назар аударылатынымен ерекшеленеді (Coyle, 2008; Dalton-Puffer, 2008; De Zarobe, 2008; Marsh, 2012). Яғни тілді үйрену де емес, пәнді үйрену де емес, осы екеуінің комбинациясы болып табылады; сәйкесінше, тілге де, пәнге де назар

аударылады. Кеңінен таралған пікірге қарамастан, CLIL шеңберінде оқыту шет тілін қолдану және сол арқылы жүргізіледі, бұл тілдік емес пәндер шет тілінде оқытылатын тәсіл емес (Eurydice, 2006).

CLIL енгізу себептері – білім алушыларға анағұрлым тұтас білім беру тәжірибесін ұсыну, сондай-ақ сыныпта іске асырылған пән мен тілді оқыту нәтижесі болып табылады. CLIL-дің артықшылықтары неврология және білім беру саласындағы пәнаралық зерттеулердің нәтижелерімен дәлелденді (Coyle, Hood & Marsh, 2010). Осы артықшылықтардың арқасында CLIL әртүрлі құрылымдардағы мүдделі тараптардың аудартуда.

Білім бағдарламаларын қолдану тұрғысынан CLIL тәсілі инклюзивті және икемді болып табылады; ол білім алушылардың жасына, қабілеттеріне және қажеттіліктеріне сәйкес бейімделетін бірқатар үлгілерді қамтиды (Coyle, 2007). Осылайша, CLIL-ді іске асыру пәнге байланысты өзгеріп отырады. Бірінші кезеңде тілді үйрену мысалы, белгілі бір тақырыптар немесе жобалар арқылы (мысалы, өмір салты, спорт және мерекелер) БББ енгізіліп, БББ бір немесе бірнеше пәнімен байланыстырыла алынады.

Екінші кезеңде CLIL тіл мен пән арасында (мысалы, тарих қазақ тілі арқылы, ғылым ағылшын тілі арқылы) нақты байланыс орната алады немесе ол тілді БББ бөліктерімен біріктіре алатын ауқымды тәсілді қолдана алады. Кейінгі кездері CLIL әдісі бір пәнге ғана бағытталмайды, әртүрлі пәндер немесе тақырыптар байланысы арқылы дамиды. Сабақтың мазмұны жекелеген пәндер бойынша БББ нақты тұстарын қамтуы мүмкін. Практикалық тұрғыдан алғанда, сабақтарды жоспарлау орта білім берудің пәнаралық ерекшеліктерін ескере отырып, бірқатар пәндер бойынша бірлескен жұмысты көздейді. Бірақ мұндай тәсіл жергілікті жағдайға сәйкес келетіндігін білу үшін зерттеулер жүргізу қажет.

CLIL-ді кіріктіретін қолданыстағы оқу бағдарламалары ұзақтығы бойынша ерекшеленеді: 2-3 сабақтың бірізділігінен тұратын бір кешеннен ұзақтығы жарты семестр және одан артық модульдерді қолданатын анағұрлым ұзақ тәсілдерге дейін. Кейбір сәтті мысалдарға екі тілді секциялары бар мектептер жатады, онда пәндер ұзақ уақыт бойы басқа тілді қолдана отырып оқытылады (Coyle және басқалар, 2010).

STEM (Ғылым, Технология, Инженерия, Математика) білім беру

Жаратылыстану ғылымдары мен математикадағы пәнаралық, басқа сөзбен айтқанда, STEM-білім беруді, «кейбір немесе барлық – ғылым, технология, инженерия мен математика – төрт пәнді пәндер мен шынайы әлемнің қиыншылықтары арасындағы байланыстарға негізделген бір сыныпқа, блокқа немесе сабаққа біріктіру әрекеті» ретінде анықтауға болады (Moore және басқалар, 2014). STEM-білім беру білім алушылардың бойында ғылыми ақпаратқа қолжеткізу мүмкіндігін және оның өмір мен жаһандық болашақтағы мәнін түсіну қабілетін дамыту үшін STEM-сабақтарын зерттеуге негізделген жобалау мен оқытуға студенттерді дайындауға бағытталған (Feinstein және басқалар, 2013).

Белсенді оқыту жобалық оқыту, сондай-ақ сыныптан және қауымдастықтан тыс оқытудың әртүрлі шарттары мен АКТ қолдану сынды, білім алушыларға бағдарланған белсенді әдістерді қамтиды. Екінші жағынан, ғылыми-жаратылыстану білім беру ғылым арқылы оқытуға және ғылымды басқа пәндермен біріктіру арқылы STEM-нан STEAM-ға ("A" = шығармашылық (art)) өтуге басты назар аударатын құзыреттерге бағдарлануы тиіс. Қазақстандағы БББ-да «А», кем дегенде, болашақ педагогтарда гуманитарлық дағдыларды дамытуды қамтуы тиіс.

Білім берудегі цифрландыру және мұғалімдердің сандық құзыреттілігін дамыту

Жаңа ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (АКТ) мұғалімдер мен білім алушыларға оқыту мен үйрету үдерісін ынталандыру мен жетілдіру үшін инновациялық оқу ортасын ұсынады. Бұл жерде онлайн оқыту немесе аралас және гибридік оқыту сынды жаңа білім беру тұжырымдамалары әзірленеді (López-Pérez және басқалар, 2011). Гибридік немесе аралас оқытуды толық онлайн-оқытумен салыстырғанда, веб-құралдар мен материалдарды қолданып, сыныпта күндізгі оқытуды біріктіру (Garrison & Kanuka, 2004), ретінде анықтауға болады. Аралас немесе гибридік оқыту дәстүрлі оқыту нысандарына қосымша ретінде маңызы артып келеді. Көбіне бұл екі терминге ұқсас мағына беріледі, алайда, олардың айырмашылықтары да бар. Аралас оқытуды сыныптағы әдеттегі күндізгі оқыту, электрондық оқыту мен өзін өзі оқытудан тұратын оқиғаларға негізделген әртүрлі іс-шаралардың бірігуі ретінде анықтауға болса, гибридік оқытуда оқу іс-шараларының бір бөлігі күндізгі ортадан қашықтықтан оқыту ортасына өтеді (Koohang және басқалар, 2006).

Аралас оқыту нысандары маңызды оқыту үдерістерінің тиімділігін де, нәтижелілігін де арттыруға қабілетті, ал кейбір зерттеушілер аралас оқыту дәстүрлі оқыту үлгісімен салыстырғанда да тиімдірек

әрі нәтижелірек бола алады деп есептейді (Garrison & Kanuka, 2004). Аралас оқытудың басқа артықшылықтары ретінде ыңғайлылық, студенттердің қанағаттанушылығы, икемділік пен анағұрлым жоғары қатысушылық деңгейін айтуға болады (Koohang және басқалар, 2006).

Білім алушылардың саны тым жоғары болған кезде, онлайн, аралас немесе гибридітік оқыту нысандары оқыту сапасын арттыруға көп жағдай жасайды (Osguthorpe & Graham, 2003). Педагогикалық білім беру шеңберінде болашақ мұғалімдер әртүрлі сандық құралдар мен платформаларды қалай қолдану керектігін өздерінің оқытушыларынан үйрене алады. Осылайша, онлайн жағдайда қолданылатын сандық құралдарды және оқыту әдістерін икемді әрі тәжірибелі қолдануды қажет ететін пандемия, саяси және қоғамдық жағдайлар сынды белгісіздік пен кездейсоқ өзгерістер уақыты талап етіп отырғандай, сандық құралдарды қолдану дағдыларын жоғары оқу орындарының оқытушылары ғана емес, сондай-ақ болашақ мұғалімдер де иеленуі тиіс.

Инклюзивті білім беру және білім алушылардың әртүрлі санаттарын мойындау

Инклюзивті білім беру – білім алушыларда болуы мүмкін дене, психологиялық және когнитивтік кемістіктеріне қарамастан, білім беруге қолжетімділікті иеленіп, өздерінің құрбыларымен бірге оқуы тиіс дегенді білдіретін қағидат. Инклюзивті педагогика – оқудың әлеуметтік-мәдени тұсы әсер ететін педагогикалық тәсіл (Florian & Black-Hawkins, 2011), және ол барынша әртүрлі әдістермен білім алушылардың түрлі қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

«Инклюзия» және «алуандық» тұжырымдамалары оқыту мен білім беру практикасында талданады, бұл ретте инклюзияны қолдайтын іс-шаралар басты орынды иеленеді. Білім берудегі басты ұғымдар білім берудегі теңдік, қолжетімділік, даралық, өмір бойы оқу және әріптестік болып табылады. Педагогикалық білім беруде болашақ мұғалімдердің бойында өздерін инклюзияны енгізетін сарапшылар ретінде қабылдау сезімін қалыптастыруға басты назар аударылады. Бірлескен оқу және жіктеу сынды инклюзивті педагогиканы жаңарту маңызды. Оқытушының міндеті – әр студенттің дара оқыту стилін ескере отырып, студенттер өмір бойы оқи алатындай, оларды дайындап, бағыттау болып табылады. Оқыту мен үйретуге байланысты негізгі төрт құндылық инклюзивті білім беруде барлық мұғалімдердің жұмысы үшін негіз ретінде анықталды (Еуропалық агенттік). Бұл негізгі құндылықтар мұғалім құзыретінің салаларына байланысты. Құзыреттілік салалары үш элементтен тұрады: құндылықтар, білім мен дағдылар. Барлық мұғалімдер барлық білім алушылар үшін теңдік идеясын ұстануы тиіс (Saloviita, 2018.)

Мұғалімдердің кәсіби дамуы және өзгерістерді басқару

Мұғалім жұмысының қарқынды әрі тұрақты түрде өзгеріп отыратын сипатын ескере отырып, оқытушылар өзінің кәсіби жолында үнемі оқуы тиіс. Мұғалімдердің кәсіби дамуы мұғалімдердің көзқарасы мен түсінігіне, тәжірибесін жақсартуға да (Timperley & Phillips, 2003), сонымен қатар теориялық және практикалық білімдерін кіріктіріге (Tynjälä, Häkkinen & Nämäläinen, 2004) бағытталуы тиіс. Қазақстан Республикасындағы жоғары білім беру жүйесіндегі зерттеулердің эмпирикалық деректері қазіргі қоғамның тұрақты өзгерістері аясында педагогтардың кәсіби дамуының маңыздылығын көрсетеді (Жүнісова және басқалар, 2021; Жүнісова, 2019). Оқытуға табысты енгізу тәжірибесі мұғалімдердің құндылықтары мен ұстанымдарын жиі өзгертеді, сондықтан оң тәжірибе мұғалімдердің кәсіби дамуында ерекше маңызға ие (Guskey, 1989).

Мұғалімдердің дамуы мен өсуін әрқалай түсінуге болады: 1) нені оқыту керектігін жақсырақ түсіну үшін өзінің пәндік саласын жақсырақ түсіну; 2) қалай оқыту керектігін түсіну үшін мұғалім ретінде мол практикалық тәжірибе иелену; 3) анағұрлым тәжірибелі мұғалім болу үшін оқыту стратегиясының репертуарын әзірлеу; 4) анағұрлым табысты мұғалім болуы үшін мұғалім үшін қандай оқыту стратегиялары тиімді екенін анықтау және 5) оқытуға көмектесу үшін білім алушылар үшін қандай стратегиялар тиімді екенін түсінуді тереңдету (Åkerlind, 2007).

Мұғалімдердің кәсіби дамуы ұзаққа созылған үдеріс екенін атап атқан жөн. Сонымен қатар, даму сызықтық үздіксіз болып табылмайды, керісінше, ол әртүрлі себептерге байланысты үзілуі мүмкін (Beijaard, Meijer & Verloop, 2004). Кейбір мұғалімдер өзгерістер мен дамуды қауіп ретінде қабылдайды, ал өзгеру үдерістері үрей немесе сенімсіздік сезімдерімен қатар жүреді (Postareff және басқалар, 2008). Өзгерістерге қатысты мұндай жағымсыз эмоциялар мұғалімнің назарын тарылтады (Fredrickson, 2001). Сондықтан мұғалімдер әртүрлі көздерден (мысалы, әріптестерінен, басшылардан, жұмыс ортасынан) жеткілікті қолдау мен жағымды кері байланысты алуын қамтамасыз ету маңызды. Мұғалімдерге, сондай-ақ, сәтсіздіктер мұғалімнің кәсіби дамуының бөлшегі екенін түсініп, ал қателерді сабақ алудың мүмкіндігі ретінде қарастыру керек. Мұғалімдердің тәжірибелерімен бөлісуге және әріптестерімен серіктестікке мүмкіндігі болған кезде, бұл олардың оқуы мен дамуына жағымды әсер ететіні дәлелденген (Voogt және басқалар, 2011). Мұғалімдер өздерін жақсы сезініп,

жұмысқа ынтамен қараған кезде, олардың дамуына ықпал ететін педагогикалық практикаға қатысуының ықтималдығы да артады (Fredrickson, 2001). Оқытуды дамыту – бұл үздіксіз үдеріс, сондықтан мұғалімдердің педагогикалық сауаттылығын арттыру үшін өзінің оқытуы жайлы үнемі ойлануға итермелеу керек (Parpala & Postareff, 2021).

Мұғалімдерге мұғалімнің ықпал ету, шешім қабылдау және қандай да бір әрекеттерді жасау мүмкіндігіне қатысты таңдау еркіндігін беру керек. Таңдау еркіндігін берудің мақсаты жаңа жұмыс істеу әдістерін тудырып, қызмет барысын өзгерту болып табылады (Hökkä және басқалар, 2012). Мұғалімдердің даму мен өзгерістерге қатысу мүмкіндігі болғанда, сондай-ақ олардың пікірлері шынымен маңызды екенін сезінгенде, олардың өз жұмысына деген қызығушылығы артатыны сөзсіз (Day, Elliot & Kington, 2005; Pyhälö және басқалар, 2012).

Әдебиеттер тізімі:

Білім туралы (2007). Қазақстан Республикасының Заңы; 27.12.2019 жылғы өзгерістермен.

Үздіксіз білім беру тұжырымдамасын бекіту туралы (2021). Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 8 шілдедегі № 471 қаулысы.

Beijaard, D., Meijer, P. C., & Verloop, N. (2004). Reconsidering research on teachers' professional identity. *Teaching and teacher education*, 20(2), p. 107-128.

Berry, A. (2004). Self study in teaching about teaching. In J. J. Loughran, M. L. Hamilton, V. K. LaBoskey, & T. Russell (Eds.), *International handbook of self-study of teaching and teacher education practices*. Dordrecht: Springer. 1295-1332.

Biggs, J. (1996). Enhancing Teaching through Constructive Alignment. *Higher Education*, 32, p. 347-364.

Biggs, J., & Tang, C. (2011). *Teaching for Quality Learning at University*. Maidenhead, UK: Open University Press.

Boud, D. & Falchikov, N. (2006): Aligning assessment with long-term learning. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 31(4), p. 399-413

Cao, Y., Postareff, L., Lindblom-Ylänne, S. & Toom, A. (2021). A survey research on Finnish teacher educators' research-teaching integration and its relationship with their approaches to teaching. *European Journal of Teacher Education*.

Cochran-Smith, M. (2005). Teacher Educators as Researchers: Multiple Perspectives. *Teaching and Teacher Education*, 21(2), p. 219–225.

Coyle, D. (2007). Content and Language Integrated Learning: Towards a Connected Research Agenda for CLIL Pedagogies. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 10(5), p. 543–562.

Coyle, D. (2008). CLIL - a Pedagogical Approach From the European Perspective. In *Encyclopedia of Language and Education*, edited by N. Hornberger, p. 1200–1214. Boston: Springer US.

Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Dalton-Puffer, C. (2008). Outcomes and Processes in Content and Language Integrated Learning (CLIL): Current Research From Europe. In *Future Perspectives for English Language Teaching*, edited by W. Delanoy, and L. Volkmann, p. 1–19. Heidelberg: Carl Winter.
- Day, C., Elliot, B., & Kington, A. (2005). Reform, standards and teacher identity: Challenges of sustaining commitment. *Teaching and teacher Education*, 21(5), p. 563-577.
- De Zarobe, Y. R. (2008). CLIL and Foreign Language Learning: A Longitudinal Study in the Basque Country. *International CLIL Research Journal*, 1(1), p. 60–73.
- European Agency. *Profile of Inclusive Teachers*. <https://www.european-agency.org/projects/te4i/profile-inclusive-teachers>
- Eurydice. 2006. *Content and Language Integrated Learning (CLIL) at School in Europe*. Brussels: Eurydice.
- Feinstein, N. W., Allen, S., & Jenkins, E. (2013). Outside the pipeline: Reimagining science education for nonscientists. *Science*, 340(6130), p. 314-317
- Flores, M.A. (2018). Linking Teaching and Research in Initial Teacher Education: Knowledge Mobilisation and Research-informed Practice. *Journal of Education for Teaching*, 44 (5), p. 621–636.
- Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). Exploring inclusive pedagogy. *British Educational Research Journal*, 37(5), p. 813–828.
- Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: the broaden-and-build theory of positive emotions. *American psychologist*, 56(3), p. 218.
- Garrison, D. R., & Kanuka, H. (2004). Blended learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *The internet and higher education*, 7(2), p. 95-105.
- Guskey, T.R. (1989). Attitude and perceptual change in teachers. , 13, p. 439-453.
- Hazelkorn, E., Ryan, C., Beernaert, Y., Constantinou, C., Deca, L., Grangeat, M., Karikorpi, M., Lazoudis, A., Pintó, R. & Welzel-Breuer, M. (2015). *Science Education for Responsible Citizenship*. European Commission: Directorate-General for Research and Innovation, Science with and for Society.
- Hökkä, P., Eteläpelto, A., & Rasku-Puttonen, H. (2012). The professional agency of teacher educators amid academic discourses. *Journal of Education for Teaching*, 38(1), p. 83-102.
- Jones, S. (2003). Measuring the quality of higher education: linking teaching quality measures at the delivery level to administrative measures at the university level. *Quality in Higher Education*, 9(3), 223-229.
- Koohang, A., Britz, J., & Seymour, T. (2006). Panel Discussion. Hybrid/blended learning: Advantages, Challenges, Design and Future Directions. In *Proceedings of the 2006 Informing science and IT education joint conference* (p. 155-157).

- Krokfors, L., Kynäslähti, H., Stenberg, K., Toom, A., Maaranen, K., Jyrhämä, R., Byman, R. & Kansanen, P. (2011). Investigating Finnish Teacher Educators' Views on Research-based Teacher Education. *Teaching Education*, 22(1), p. 1–13.
- López-Pérez, M. V., Pérez-López, M. C., & Rodríguez-Ariza, L. (2011). Blended learning in higher education: Students' perceptions and their relation to outcomes. *Computers & education*, 56(3), p. 818-826.
- Lunenberg, M. (2010). Characteristics, scholarship and research of teacher educators. In P. Peterson, E. Baker, & B. McGaw (Eds.), *International encyclopedia of education* (p. 676-680). Oxford, UK: Elsevier.
- Marsh, D. (2012). *Content and Language Integrated Learning (CLIL). A Development Trajectory*. Cordoba: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Córdoba.
- Mehisto, P., Marsh, D. & Frigols, M. J. (2008). *Uncovering CLIL Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education*. London: Macmillan.
- Moore, T. J., Stohlmann, M. S., Wang, H. H., Tank, K. M., Glancy, A. W., & Roehrig, G. H. (2014). Implementation and integration of engineering in K-12 STEM education. In *Engineering in Pre-College Settings: Synthesizing Research, Policy, and Practices* (p. 35-60). West Lafayette: Purdue University Press.
- OECD (2020). *Raising the Quality of Initial Teacher Education and support for early career teachers in Kazakhstan*. OECD Education Policy Perspectives, No. 25, OECD Publishing, Paris.
- Osguthorpe, R. T., & Graham, C. R. (2003). Blended learning environments: Definitions and directions. *Quarterly review of distance education*, 4(3), p. 227-33.
- Parpala, A., & Postareff, L., (2021). Supporting high-quality teaching in higher education through the HowUTeach self-reflection tool. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 4, 2021.
- Postareff, L., Lindblom-Ylänne, S., & Nevgi, A. (2008). A follow-up study of the effect of pedagogical training on teaching in higher education. *Higher Education*, 56(1), p. 29-43.
- Prosser, M., & Trigwell, K. (2014). Qualitative Variation in Approaches to University Teaching and Learning in Large First-Year Classes. *Higher Education*, 67, p. 783-795.
- Pyhältö, K., Pietarinen, J., & Soini, T. (2012). Do comprehensive school teachers perceive themselves as active professional agents in school reforms? *Journal of Educational Change*, 13(1), p. 95-116.
- Salamanca Statement. (1994). *The Salamanca statement and framework for action on special needs education*. Salamanca: UNESCO, Ministry of education and Science. <https://www.european-agency.org/sites/default/files/salamanca-statement-and-framework.pdf>
- Saloviita, T. 2018. Attitudes of Teachers Towards Inclusive Education in Finland. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00313831.2018.1541819>
- Sharplin, E., Ibrasheva, A., Shamatov, D., Rakisheva, A. (2020). Analysis of Teacher Education in Kazakhstan in Context of Modern International Practice. *Bulletin of KazNU, Pedagogical Series*, 64(3), pp. 12-27.

The Universal Declaration of Human Rights (1948). <https://www.un.org/en/aboutus/universal-declaration-of-human-rights>

Timperley, H. S., & Phillips, G. (2003). Changing and sustaining teachers' expectations through professional development in literacy. *Teaching and teacher education*, 19(6), p. 627-641.

Toom, A., Kynäslähti, H., Krokfors, L., Jyrhämä, R., Byman, R., Stenberg, K., Maaranen, K., & Kansanen, P. (2010). Experiences of a research-based approaches to teacher education: Suggestions for future policies. *European Journal of Education*, 45(2), p. 331-344.

Tran, N., Charbonneau, J., Benitez, V.V., David, M.A., Tran, G., & Lacroix, G. (2016). Tran et al conference ISBT 2010.

Tynjälä, P., Häkkinen, P., & Hämäläinen, R. (2014). TEL@ work: Toward integration of theory and practice. *British Journal of Educational Technology*, 45(6), p. 990-1000.

Visser-Wijnveen, G. J., Van Driel, J. H., Van Der Rijst, R.M., Verloop, N. & Visser, A. (2010). The Ideal Research-teaching Nexus in the Eyes of Academics: Building Profiles. *Higher Education Research & Development*, 29 (2), p. 195–210.

Voogt, J., Westbroek, H., Handelzalts, A., Walraven, A., McKenney, S., Pieters, J., & De Vries, B. (2011). Teacher learning in collaborative curriculum design. *Teaching and teacher education*, 27(8), p. 1235-1244.

Åkerlind, G. S. (2007). Constraints on academics' potential for developing as a teacher. *Studies in higher education*, 32(1), p. 21-37.

